

Inatsisartut Ombudsmandiat

Oqartussaasut aaqqissuussaanerat aamma aatsitassanut suliassaqarfimmi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq

10. oktober 2014

Inatsisartut Ombudsmandiat aatsitassanut suliassaqarfimmi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu allakkatigut 15. juli 2014-imeersutigut Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut (naalakkersuisoqarfik) saaffiginnippoq.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Grønland
Tel: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 32 56 00
Email: jhes@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Inatsisartut Ombudsmandiata ilaatigut maluginiarsimavaa, aatsitassanut Naalakkersuisup taamaalillunilu naalakkersuisoqarfiup paasinninnera malillugu allakkat Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup aamma Aatsitassanut suliassaqarfimmi Avatangii-sinut Aqutsisoqarfiup akornanni ingerlatinneqartut tassaasut suliffiup iluani suliagarnermi allakkat, taamaalillutillu aallaaviatigut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut.

Inatsisartut Ombudsmandiata tassunga atatillugu suliamut naalakkersuisoqarfik oqaaseqaateqaqqullugu qinnuigaa. Ombudsmandip naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaateqarnermini naalagaaffimmi inatsisitigut (namminersornermut inatsisit) inissisimanera aamalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsit eqqarsaatigalugit, immikkut aatsitassanut suliassaqarfimmi oqartussaasup aaqqissuussaanera nassuiaqqaa.

Naalakkersuisoqarfik oqaaseqaateqarnermi matumani oqartussaasup aaqqissuussaanera aamma aatsitassanut suliassaqarfimmi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugit kissaatigineqartutut nassuiaateqassaaq.

<i>Immikkoortoq</i>	<i>Qulequtaq</i>	<i>Qupperneq</i>
Fejl! Henvi- ningskilde ikke fundet.	Fejl! Henvi- sningskilde ikke fundet.	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
1.1	Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu aat- sitassanut suliassa qarfirmi oqartussaasut aaqqis- suussaanerat malillugu aatsitassanut suliassa qar- firmi oqartussaasup aaqqissuussaanera	3
1.1.1	Kalaallit Nunaannut danskit aatsitassanut ikumma- tissanullu inatsisaat siusinnerusukkut atuuttoq malil- lugu aatsitassanut oqartussaasoq	3
1.1.2	Kalaallit Nunaanni aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu aatsitassanut oqartussaasoq	6
1.1.3	Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS) aamma Avatangiisinut Nukissiuuteqarner- mullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE)	10
1.2	Aatsitassanut suliassa qarfirmi allagaatinik paasitin- neqarsinnaatitaaneq aamma nipangiussisimasus- saatitaaneq pillugu maleruagassanut tunngasut	14
2	Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu aat- sitassanut suliassa qarfirmi oqartussaasut aaqqis- suussaanerat	21
2.1	Kalaallit Nunaannut danskit aatsitassanut ikumma- tissanullu inatsisaat siusinnerusukkut atuuttut malil- lugit aatsitassanut oqartussaasoq	21
2.2	Kalaallit Nunaanni aatsitassanut ikummatissanullu inatsit	32
2.3	Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS) aamma Avatangiisinut Nukissiuuteqarner- mullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE) nammi- nersorneq pillugu inatsisip atuutilernissaa sioqqullu- gu	48
2.3.1	Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS)	48
2.3.2	Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE)	51
2.4	Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS) aamma Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Nu-	52

<i>Immikkoortoq</i>	<i>Qulequtaq</i>	<i>Qupperneq</i>
	nami namminermi Sullissivik (DCE) sip atuutilernerta kingorna	
3	Aatsitassanut suliassaqarfimmi allagaatinik takunnissinnaaneq	61
3.1	Kalaallit Nunaannut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsit malillugu allagaatinik takunnissinnaaneq	61
3.2	Nipangiussisimasussaataitanermut tunngasut	83

1 Eqikkaaneq

1.1 Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu aatsitassanut suliassaqarfimmi oqartussaasut aaqqissuussaaneq

1.1.1 Kalaallit Nunaannut danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaat siusinnerusukkut atuuttoq malillugu aatsitassanut oqartussaasoq

Kalaallit Nunaannut danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaat siullesq 1965-imi akuerineqarpoq. Aatsitassanut suliassaqarfimmi aalajangiinissamut piginnaatitaaffeqarneq inatsit taanna malillugu Kalaallit Nunaannut danskit Ministerianniippoq.

1978-imi Kalaallit Nunaat namminersornerulernermut inatsit malillugu namminersornerulterpoq. Peqatigisaanik aatsitassanut suliassaqarfimmi immikkut aaqqissuussamik pilersitsisoqarpoq. Aaqqissuussamut tassunga siunertaasoq tassaavoq Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqarfimmi piginnaatitaallernissaat sunniuteqarnerulernissaallu. Aatsitassanut suliassaqarfimmi piginnaatitaanerup agguarneqarnera aamma oqartussaasup aaqqissuussaaneq pillugit aalajangersakkat erseqqinnerusut danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaanni 1978-imeersumi aalajangersarneqarput.

Ilaatigut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 2 aamma namminersornerulernermut inatsimmi § 8, imm. 2 malillugit Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissueqqaanermik, misissuineramik aamma piiaanermik aallartitsinissamut aamma taakkununga akuersissutinik tunniussinissamut aalajangiisinnaatitaaneq, Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa ataatsimooruppaat.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 3 malillugu ataatsimoorusamik siunnersuisooqatigiit ataatsimoorluni aalajangiisinnaatitaanermik tunngavissiiisus-sat aammalu Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa aatsitassanut suliassaqarfiup ineriartornerani assigiimmik paasisimasaqarnissaannik qulakkeerisussat pilersinneqarput, tassanilu pingaartumik ilaapput aatsitassanut ingerlatsi-

vimmi suliaqarnermi ilaasut tamarmik. Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit taamaalillutik ilaatigut qinnuteqaatinut isummernissamullu tunngavissianut aatsitassanut ingerlatsivimmi suliarineqartunut tamakkiisumik paasisimasaqassapput, taamatullu ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit suliatigut piginnaasaqarnerit aatsitassanut ingerlatsivimmi pigineqartut atorsinnaassavaat.

Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit aatsitassanut suliassa qarfirmi namminneerlutik aalajangiisinnaatitaaffeqanngillat, kisiannili ataatsimoorussamik aalajangiisinnaatitaanerup ingerlanneqarneranut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut aamma danskit naalakkersuisuinut inassuteqaateqartussaallutik. Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut atorfilittaannut aammalu danskit ministere qarfiini naalakkersuiso qarfirmi pisortat aalajangiisinnaatitaanatik peqataasartussatut ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiinni ilaasartussaapput. Taakkua aatsitassanut suliassa qarfirmi, suliassa qarfinni allani taamaaqataanik oqartussaasutut sulia qarfiusuni, suliassa qarfinni taakunani aalajangiisinnaatitaaneq Kalaallit Nunaanni naalakkersuisuniinnersoq imaluunniit danskit naalakkersuisuniinnersoq apeqqutaatinnagu, politikkimik, aalajangiinernik allafissornermilu ataqaatigiissaarinnissaq pisariaqartoq qulakkeertussaavaat.

Isumaqaatigiissutinut naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa akornanni isumaqaatigiissutaasunut sinaakkutissat iluanni Kalaallit Nunaannut ministeri pisortat oqartussaasutut suliaqarnerannut ingerlatsinerannullu ilaatillugu aalajangiisinnaavoq, takuuk i aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 4. Tamatuma ilaatigut malitsigisaanik ministeri peqqussutinik sukumiisunik aalajangersaasinnaavoq, akuersissuteqarnermut atuuffiit ingerlassinnaallugit aammalu teknikkimut, ujarassiornermut, uumassusilinnut naatsorsuutinullu tunngasut pissutsillu allat aalajangersimasut nakkutigisinnaallugit nakkutilliinermillu ingerlatsisinnaalluni.

Inatsisip atuutileranerani aatsitassarsiornermut ingerlatsivik, Kalaallit Nunaanni aatsitassanut tunngatillugu misissueqqaarnermut, misissuinermut paaanermullu atatillugu ingerlatsivimmi suliassanik isumaginnittuusussa q aammalu ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiinnut allattoqarfeqartitsisussa q, Kalaallit Nunaannut danskit ministeriata ataani pilersinneqarpoq, takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 3, Imm. 4, aamma § 5.

Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui taamaalillutik aatsitassanut oqartussaasutut ataatsimoortumik aalajangiisinnaatitaaffeqarput, taamaattumillu aqqgissuussaannikkut oqartussaasut marluk nammineerlutik ingerlasut imminnullu erseqqissumik atanngitsut pineqaraluartut, aammalu oqartussaasut marluk taakkua tasaaqaluartut Kalaallit Nunaanni oqartussaasoq aamma danskit oqartussaasuat, pissutsit taakkua pillugit aalajangiisoqartussaatiillugu, aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut pingaarnertut ataatsimoortumik atuullutik iliuuseqartarlutillu.

Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa saniatigut ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 1978-imeersoq malillugu, aatsitassanut suliassa qarfiup iluaniit-tut pineqartillugit, ataatsimoortumik aatsitassanut oqartussaasup ilaatut taamatuttaaq atuuttarput.

Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit taamaalillutik naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa ataaniipput aammalu pingaarnertut aatsitassanut suliassaqaarfimmi ineriartornerup suliassanillu suliarinittarnerup malinnaaffiginissaanik aammalu tamanna pillugu naalakkersuisunut aamma danskit naalakkersuisuinut aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiinissaannut atugassatut inassuteqaateqartarnissamik aammalu aatsitassanut suliassaqaarfimmi politikkimik oqartussaasutullu suliaqarnermik ataatsimoortumik ataqatigiissaarinissamik siunertaqartinneqarlutik.

Suliassaqaarfimmut danskit ministeriata ataani aatsitassanut ingerlatsiviup aatsitassanut suliassaqaarfimmi aqutsinermi ingerlatsineq aammalu pingaarnertigut aalajangiinerit naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa ataatsimoorlutik aalajangaasa piviusunngortinneqarnissaat isumagisaraa. Aatsitassanut ingerlatsiviup aamma Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiinnut allattoqarfittut suliassat sularisarpai aammalu siunnersuisooqatigiinnut suliatigut ikiuuttarluni.

Taamaalilluni namminersornerulernermut inatsimmi § 8 aamma aatsitassanut ikumtassanullu inatsimmi §§ 2-5 malillugit Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut, danskit naalakkersuisui, Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik, aalajangiinerminni, inassuteqaateqarnerminni imaluunniit oqaaseqaateqarnerminni imaluunniit allatigut aatsitassanut suliassaqaarfiup iluani, ilanngullugu aatsitassarsiornermut tunngatillugu avatangiisinut tunngasut, pissutsini allatigut aqutsinermi, ataatsimoorussamik aatsitassanut oqartussaasup ilaatut assigiinngitsumik inissisimaffeqarput. Tamatumani saniatigut Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut, danskit naalakkersuisui, Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik taamaalilluni atuuffimminni ataatsimoortumik aatsitassanut oqartussaasup ilaatut aalajangiinermi, inassuteqaateqarnermi oqaaseqaateqarnermilu aammalu aatsitassanut suliassaqaarfiup iluani, ilanngullugu aatsitassarsiornermut tunngatillugu avatangiisinut tunngasut, allatigut pissutsinik pingaaruteqartunik allatigut ingerlatsinerminni, assigiinngitsunik atuuffeqarput. Naalakkersuisut, danskit naalakkersuisui, Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik taamaalillutik ataatsimoortumik aatsitassanut oqartussaasup ilaatut assigiinngitsumik inissisimaffeqarput, taamatuttaarlu aaqqissuussaanikkut oqartussaasutut assigiinngitsutut nammineertutullu inissisimagaluarlutik, aammalu oqartussaasut tassaagaluartut kalaallit, danskit aammalu ataatsimoorlutik kalaallit-danskit, aatsitassanut oqartussaasup ilaatut assigiinngitsumik inissisimaffeqartutut atuullutik.

Paasinninneq taanna taamatuttaaq kalaallit aamma danskit oqartussaasuini allaffissorikkut suleriaaseqarnermi tunngavigineqartarpoq.

Tamatuma saniatigut avatangiisinut aamma imaani avatangiisinut suliassaqaarfinni naalagaaffimmi inatsisini allassimavoq, avatangiisinut suliassaqaarfimmi aamma imaanut avatangiisinut suliassaqaarfimmi nalinginnaasumik aalajangiisinnaatitaanermut, avatangiisinut aamma imaani avatangiisinut pissutsinut aatsitassarsiornermut tunngasunut aalajangiisinnaatitaaneq ilaatinneqanngitsoq. Tamatumunnga taarsiullugu aatsitassarsiornermut tunngatillugu avatangiisinut aamma imaani avatangiisinut pissutsinut tunngassuteqartut, aatsitassanut suliassaqaarfimmi ataatsimoortumik oqartussaasut suliarininnerannut ilaatillugu isumagineqassasut, aammalu pissutsinut taakkununga tun-

ngatillugu aalajangiisinnaatitaaffeqarneq taamaalilluni oqartussaasuni aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani aalajangiinissamut piginnaatitaasuni inissisimasoq.

Tamanna taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni aatsitassat pillugit inatsisip allannguuteqartinneqarnissaa pillugu inatsimmut nr. 317, 3. juni 1998-imeersumut (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) inatsisissatut siunnersuummut, imaani avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu inatsimmut (imaani avatangiisinut inatsit) aamma nunavittamut inatsimmut (aatsitassanik aqutsinerup Namminersornerullutik Oqartussanut tunniunneqarnera) nassuiaatini nalinginnaasuni tunngavissinneqarpoq. Tamanna malillugu aatsitassanut suliaasaqarfimmut tunngatillugu avatangiisinut, isumannaallisaanermut aamma pisuussutitut tunngatillugu eqqarsaatigisassat, aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani ataatsimoortumik oqartussaasut suliarinninnerannut ilaatillugu aatsitassanut oqartussaasumit isumagineqartarnerat ingerlaannartussaavoq, aammalu tamatumani suliaasaqarfimmut danskit ministeriannit attuumassuteqartumit aammalu ministerip ataani aatsitassanut ingerlatsivimmit Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut aamma naalakkersuisut ataanni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaqarfimmut ingerlatsivimmi oqartussaaffiup tunniunneqareernerata kingorna aatsitassanut aaqqissuussaq inatsisitigut aalajangersarneqartoq malillugu ingerlaannartussaalluni.

Aatsitassanut suliaasaqarfimmi oqartussaasup aaqqissuussaanera ataatsimut isigalugu 1. januar 2010, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliaasaqarfimmi oqartussaaffimmik tigusinerat, tikillugu ingerlatiinnarneqarpoq. Taamaattoq ingerlatsivimmi oqartussaaffiup maannamut suliaasaqarfimmut danskit ministerianniissimasup Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut aamma naalakkersuisut ataanni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaqarfimmut tunniunneqarnera allannguutaavoq. Tamanna pivoq Kalaallit Nunaanni aatsitassat pillugit inatsisip allannguuteqartinneqarnera pillugu inatsisikkut nr. 317, 3. juni 1998-imeersukkut (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit), imaani avatangiisit allanngutsaaliorneqarnerat pillugu inatsisikkut (imaani avatangiisinut inatsit) aamma nunavittamut inatsisikkut (Namminersorlutik Oqartussanut aatsitassanut aqutsinerup tunniunneqarnera) aammalu Namminersornerullutik Oqartussat aamma danskit naalakkersuisuisa 1. juli 1998 aallarnerfigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassanut tunngatillugu ingerlatsinissaq pillugu isumaqatigiissutaannut naapertuuttumik.

1.1.2 Kalaallit Nunaanni aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu aatsitassanut oqartussaasoq

Ulloq 1. januar 2010 Namminersorlutik Oqartussat namminersornermut inatsit malillugu aatsitassanut suliaasaqarfik akisussaaffigilerpaat. Taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliaasaqarfimmi inatsisiliornermut ingerlatsinermullu pissaneq tiguaat, takuuk namminersornermut inatsimmi § 1.

Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaata aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaa siulleg, aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-imeersoq (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) akuersissuteqarfialugu oqartussaaneq atorluarpaat. Inatsit 1. januar 2010 atuutilerpoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3, imm. 1, aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummi § 3-imut nassuiaatit aamma aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 2.3 malilluqit aatsitassanut oqartussaasoq Naalakkersuisut ataanniittoq Kalaallit Nunaanni aatsitassanut aammalu nunap iluanut suliassaqarfimmut oqartussaasuvoq ataatsimoortumik, piginnaanegartumik akisussaasuullunilu, tassanilu ilaapput pissutsit aatsitassanut tunngassutegartut tamarmik, aatsitassarsiornermi ingerlatat, nunap iluanik atuineq tassungalu tunngasumik nukissiornermik suliagarneq. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 2009-imeersumi taamaalilluni Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqarfimmi oqartussaaffimmik tigusinissaat sioqqullugu aatsitassanut oqartussaasut ataatsimoortuunera atuuttoq atuutsillugu oqartussaasut aqqissuussaana ingerlateqqinnegarpog. Taamaattoq aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 2009-imeersoq malillugu danskit naalakkersuisui aatsitassanut suliassaqarfimmi arlaatigulluunniit oqartussaaffegarunnaarput, taamatullu ilaatigut tamanna tunngavigalugu Ataatsimoorussamik siunnersuisooqatigiit atuutsiinnarnissaat naleqqukkunnaarpog.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 2009-imeersoq malillugu taamaalillutik Naalakkersuisut aatsitassanut suliassaqarfimmi pingaarnertigut aalajangiisartussanngorput aammalu Naalakkersuisut aatsitassanut suliassaqarfimmi pingaarnertigut oqartussaasut oqartussaaffegalerlutik. Naalakkersuisoq aatsitassanut suliassaqarfimmi akisussasuusup, Naalakkersuisup naalakkersuisoqarfiata aamma Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisut sinnerlugit aatsitassanut suliassaqarfiup iluani suliatigut ingerlatsineq aammalu aalajangiinerit Naalakkersuisunit aalajangiunneqartut atuutsinneqarnissaat isumagisarilerpaat.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 2009-imeersumi tassungalu nassuiaatini erseqqissarneqarpog, aatsitassanut suliassaqarfimmi oqartussaasutut suliagarneq ataatsimut isigalugu aqqissuusaanikkut suliassaqarfimmi ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu oqartussaasut suliarinnittarnerattut ingerlanneqartussanngorlugu aqqissuussasasog. Aammattaq erseqqissarneqarpog aatsitassanut suliassaqarfimmi pissutsinut maleruagassanullu aatsitassanut, aatsitassarsiorluni ingalatanut, nunap iluanik atuinnermut tassungalu atasumik nukissiornermik suliagarnermut, tassunga atasumik ruujorinik aqqusersuutinik suliagarnermut allanullu ingerlatanut tassunga atasunut tunngasunut tamaginnut oqartussaasut suliarinninnerat tunngassutegassasog. Tamatuma kingunerisaanik oqartussaasut immikkoortui aatsitassanut suliassaqarfimmi pissutsinut maleruagassanullu tamaginnut tunngatillugu aalajangiisussanngorneranni aammalu oqartussaasutut suliarinnittussanngorneranni, oqartussaasut immikkoortortai assigiinngitsut ataatsimoortumik oqartussaasutut atuutissapput (oqartussaasoq ataatsimoortumik suliagarinnaasoq).

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummi 2009-imeersumi § 3, imm. 1-mut nassuiaatini allassimavoq, aatsitassanut suliassaqarfimmi ataatsimoortumik ingerlatsivimmi aqutsineq, aatsitassanut suliassaqarfimmi aqutsineq allaffissornerup sinnernut tunngatillugu killissalersorlugu aqqissuussasasog, taamaalilluni ilaatigut aningaasaliissutit, suliassat sulisunut tunngasut aammalu akiliutinit isertitat ilaalu ilanngulugit, aatsitassanut oqartussaasumi aningaasartuutitut matussutigineqartussatut akilersinneqarsinnaasut paasineqarsinnaassallutik aammalu suliassaqarfimmut nakkutigine-

qarsinnaasumik innersuunneqarsinnaassallutik, ilaatigut takuuk namminersornermut inatsimmi § 7.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit, aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allannguuteqartinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 26, 18. december 2012-imeersukkut allannguuteqartinneqarpoq. Oqartussaasut immikkoortortai aalajangersimasut sorliit aatsitassanut oqartussaasunut ilaanersut, inatsimmi allannguutaasumi allassimavoq.

Taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3 a-imi aamma § 3 c-imi allasimavog aatsitassanut oqartussaasumi ilaasut Naalakkersuisut aammalu sulianut oqartussaasut taassuma ataaniittut marluk. Naalakkersuisut aatsitassanut suliassaqaarfimmut ataatsimoortumik allaffissornermut akisussaasuullutik, suli aatsitassanut oqartussaasuni qullersaapput.

Inatsisip allannguuteqartinneqarnerata kingorna aatsitassanut suliassaqaarfimmut Naalakkersuisut ataanni ataatsimut isigalugu allaffissornikkut oqartussaasoq tassaavoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik, ilaatigut siusinnerusukkut Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiusumut assingusoq. Allaffissornikkut oqartussaasup aappaa tassaavoq Aatsitassanut suliassaqaarfimmi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik (Avatangiisinut Aqutsisoqarfik), aatsitassanut suliassaqaarfiup iluani avatangiisinut tunngasunik isumaginnittuusussaq.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aatsitassanut suliassaqaarfimmi avatangiisinut tunngasunut ingerlatsinera aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi avatangiisinut maleruagassat aalajangersakkallu aamma avatangiisinut tunngatillugu akuersissummut atugassarititaasut aatsitassanut ikummatissanullu inatsit naapertorlugu aalajangersagaasut tunngavigalugit ingerlanneqarpoq. Ingerlatsivimmi aqutsineq taamaalilluni avatangiisinut inatsimmi avatangiisinut maleruagassat nalinginnaasut malillugit pisanngilaq. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik taamaalilluni aatsitassanut oqartussaasup ilaatut atuuppoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allannguuteqartinneqarnissaa pillugu inatsisisatut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 2.1 malillugu inatsisip allannguuteqartinneqarneranut ilaatigut siunertaavoq, aatsitassanut suliassaqaarfimmi ingerlatsiviup aqqissuussaanageranut tunngatillugu aammalu naammagittaalliuteqarnissamut periarfissanut tunngatillugu ersarinnerulersitsinissaq paasiuminernerulersitsinissarluk. Taamaalilluni inatsisip allannguuteqartinneqarnerani ataatsimut isigalugu, aatsitassanut suliassaqaarfimmi immikkut aqqissuussinermi aatsitassanut oqartussaasumik ataatsimoortumik, aatsitassanut suliassaqaarfiup iluani pissutsinik attuumassuteqartunik tamaginnik ilaatitsiviusumik oqartussaasutut akuutitsiviusumik aalajangiisartumik, pissusiviusunik allannguuteqartitsinissaq siunertarineqanngilaq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi §§ 3 aamma 3 a-3 c taamaalillutik ilaatigut aatsitassanut suliassaqaarfimmi allaffissornikkut aqutsinermut aallaaviatigut Naalakkersuisut aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasunit qullersaasut aamma Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasup ataani oqartussaasuusut akornanni piginnaatitaaffiit su-

liassa qarfillu qanoq agguagaanissaannut aalajangersagaapput. Aalajangersakkat aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi Naalakkersuisut inatsisip atornegarneranut allaffissornikkullu agunnegarneranut akisussaasuusuni qullersaasut pillugu aalajangersakkanut aammalu Naalakkersuisut aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasutut qullersaasutut nalinginnaasumik allaffissornikkut aalajangersakkanik aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasup ataani oqartussaasuusut oqartussaasutut suliaqarnerminni malitasaannik aalajangersaasinnaanerat pillugu aalajangersakkanut naapertuuttumik nasuiarneqassapput. Ilaatigut takukkit aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi §§ 84 aamma 85, Naalakkersuisut aatsitassanut suliaassarfiup iluani pissutsit assigiinngitsut pillugit aalajangersakkanik aalajangersaasinnaaneranik tunngavissisut.

Namminersorlutik Oqartussat 1. januar 2010 aatsitassanut suliaassarfimmi akisussaaffimmik tiguserisa kingorna, aatsitassanut suliaassarfimmi ataatsimoortumik aatsitassanut oqartussaasorarluni immikkut aatsitassanut suliaassarfimmik aagqissuussinerup atuutsinneqarnera ingerlatiinnarneqarpoq. Naalakkersuisut, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfik, Naalakkersuisuni aamma naalakkersuisoqarfinni aatsitassanut aamma avatangiisinut akisussaaffeqarlutik oqartussaasutut immikkoortortaagaluarlutik assigiinngitsut, aatsitassanut suliaassarfiup iluani aalajangiisogarniartillugu ataatsimoortumik aatsitassanut oqartussaasuupput taamatullu atuuttulik. Naalakkersuisut aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasunut immikkoortortaapput qullersaasut aammalu Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasutut immikkoortortaapput taassuma ataaniittut. Aatsitassanut suliaassarfiup iluani aalajangiisogartussangortillugu taamaalillutik oqartussaasunut immikkoortortat taakkua pingasut eqqarsaatigisassat attuumassuteqartut tamaasa ilaatillugit ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisartussaapput, tassanilu ilaapput aatsitassarsiornermik suliaqarnerup isumannaallisaanermut, peqqinnissamut, avatangiisinut, pisuussutinik atorluaanermut aamma inuiaqatigiinni pijuartussamik iluaqutaasumik sunniuteqartitsinissamut tunngatillugu isumannaatsumik aammalu naleqquttumik aammalu nunani tamalaani suleriaatsinut pitsaanerpaanut naapertuuttumik ingerlanneqartarnissaanut eqqarsaatigisassat, takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 1, imm. 2.

Tamanna aatsitassanut suliaassarfimmi aagqissuussinermi aagqissuussaaneermut allaffissornikkullu aagqissuussinermut atuuffinnullu ukiorpassuarni inatsisitigut allaffissornikkullu suleriaatsimut naapertuuppog. Taamatut suleriaaseqarnerup kingunerisaanik aatsitassanut oqartussaasoq ataatsimoortoq, aatsitassanut suliaassarfimmi ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisartoq, aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu taamatut aagqissuunneqartoq atuuffeqartorlu atuutsinneqarpoq, tamatumani aatsitassanut oqartussaasoq oqartussasutut arlalinnik immikkoortortaagarluartoq imaluunniit oqartussaasutut immikkoortortanik arlalinnik ilagarluartoq.

Aatsitassanut suliaassarfimmi ataatsimoortumik aatsitassanut oqartussaasoq, aatsitassanut suliaassarfiup iluani eqqarsaatigisassanik attuumassuteqartunik tamaginnik isumaginnittuusoq tassani pineqartoq, taamatuttaaq imaani avatangiisinut suliaassarfiup aamma Kalaallit Nunaanni aatsitassanut suliaassarfiup killissalersorneqarneri pillugit allakkiami tunngaviusussatut tunngaviutinneqarpoq (ullulerneqanngilaq). Allakkiaq Pinngortitamut Aqutsisoqarfiimmit danskit avatangiisinut ministereqarfiata ataaniittumit

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaarnermut Suliffeqaarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut e-mailikkut ulloq 15. august 2014 nassiunneqarpoq. Allakkiami eqikkaanermi aamma inerniliineri qupperneq 10-imi allassimavoq:

"Ataatsimut isigalugu isumaqarpugut misissuinerup takutikkaa avatangiisinut aamma imaani avatangiisinut tunngasut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut Kalaallit Nunaanni aatsitassanut suliassaqaarfimmi aqqissuussinerup ilaatut akuutinneqartut isigineqarsimasut. Tamanna eqqarsaatigalugu naliiisoqarpoq namminersornermut inatsit aamma inatsimmut nassuiaatit taamatut atuartariaqartut, tassalu imaani avatangiisinut tunngasut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut namminersornermut inatsimmi paasinninneq malillugu aatsitassanut suliassaqaarfiup ilaatut isigineqartariaqartut, taamaalillutillu aatsitassanut suliassaqaarfiup ilaatut ulloq 1. januar 2010 Namminersorlutik Oqartussanit akisussaaffigineqalerlutik tiguneqarsimasut."

- 1.1.3 Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS) aamma Avatangiisinut Nukissiuuteqaarnermullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE)

Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia (G.G.U.), kingusinnerusukkat Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS)-imut ilaatinneqalersoq, 1946-imi pilersinneqarpoq.

Suliassanut Kalaallit Nunaanni aatsitassanut suliassaqaarfimmut tunngassuteqartunut atatillugu kalaallit oqartussaasui paasissutissanik aamma paasissutissanik nalunaarsukkanik sullissivinnit Avatangiisinut Nukissiuuteqaarnermullu ministereqaarfiup ataaniittunit, tassani ilaallutik G.G.U.-mit aamma DMU-mit akeqanngitsumik pissarsisinaanissaat, 1994-imi Naalakkersuisut siulittaasuata aamma statsministerip akornanni isumaqatigiissummi 14. november 1994-imeersumi qulakkeerneqarpoq.

2007-imi GEUS pillugu inatsit nr. 536, 6. juni 2007-imeersoq akuerineqarpoq. GEUS pillugu inatsimmi § 3 aamma inatsimmut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit malillugit GEUS pinngortitamut, avatangiisinut, nukissiuuteqaarnermut aamma aatsitassanut apeqqtunut tunngatillugu pisortani oqartussaasunut siunnersuisartussaavoq aammalu suliassaqaarfiit taakkua iluanni oqartussaasut suliassaannik immikkut ittunik arlalinnik isumaginnittussaalluni. Inatsit aamma inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit malillugit aamma GEUS aatsitassanut suliassaqaarfiup iluani suliassanik oqartussaasut isumaginninnerannut atatillugu, ilaatigut oqartussaasunut qitiusumiittunut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmik ingerlatsivimmi aqutsisuusunut suli ikiuuttartussaavoq.

Taamaalilluni inatsit aamma inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit, namminersornerlunermut inatsimmi § 8-imut aamma danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaanni 1978-imeersumi §§ 2-5-imut ataqatigiissillugit, tamanna pillugu matuma siuliani immikkoortoq 2.1 erseqqinnerusumik takuuk, malillugit GEUS aamma namminersornermut inatsisip akuerineqaarnera aammalu Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmiq tigusiinissaat sioqqullugit, aatsitassanut oqartussaasumik qanimut suleqateqarpoq, tassunga siunnersuisarluni, oqartussaasut suliassaannik aatsitassanik

oqartussaasup suliarinninnerani pegataasarluni aammalu aatsitassanut oqartussaasup aalajangiisussanngornerani paasissutissanik aamma paasissutissanik nalunaarsukkanik pisariaqartunik pissarsititsisarluni, inassuteqaateqartarluni imaluunniit oqaaseqaateqartarluni imaluunniit aatsitassanut suliassaqarfimmi ingerlatsinermi allatigut aqutsinermi pegataasarluni. Taamaalilluni GEUS aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasutut immikkoortortanut allanut siunnersuinermini aammalu allatigut aatsitassanut suliassaqarfiup iluani oqartussaasut suliassaannik isumaginninnermini, GEUS suliagarnermini aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut atuussimavoq.

Tamanna aammattaq suliassaqarfimmi kalaallit aamma danskit oqartussaasuisa ukiorpassuarni inatsisitigut allaffissornikkullu suleriaasianni tunngavigineqarpoq aammalu namminersornerulernermut inatsimmi aamma danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaanni 1978-meersumi tunngavigineqarluni, ilaatigut aatsitassanut oqartussaasup GEUS-imit ikiorneqanngikkuni, pisuni tamaginni aatsitassanut suliassaqarfimmi tunngavissanik pisariaqartunik pissarsisinnaassanngikkaluarnarata kingunerisaanik.

Danmarkip Avatangiisinut misissuisarfia (DMU), kingusinnerusukkut Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE)-imut ilaalersaq, allaffissornikkut 1989-imi suliassaqarfimmi ilisimatusarnermut sullissivittut pilersinneqarpoq. 1996-imi taamatuttaaq Kalaallit Nunaata Avatangiisinut misissuisarfia Danmarkip Avatangiisinut misissuisarfiata ataanut inissinneqarpoq.

1. januar 2007 aallarnerfigalugu danskit naalakkersuisuisa ilisimatusarnermut ilisimatusarfinnullu suliassaqarfimmi iluarsartuusseqqinneranut atatillugu DMU Aarhus Universitet-ip ilaatut inissinneqarpoq.

Kalaallit danskillu oqartussaasuisa aatsitassanut suliassaqarfimmi inatsisitigut allaffissornikkullu ukiorpassuarni suleriaasianni aamma namminersornerulernermut inatsimmi aamma danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaanni 1978-meersumi tunngavigineqarpoq, DMU aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasutut immikkoortortanut allanut siunnersuinermini allatigullu aatsitassanut suliassaqarfiup iluani oqartussaasut suliassaannik isumaginninnermini, DMU suliagarnermini aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaasut atuuttartoq. Tamanna taamaalilluni aamma namminersornermut inatsisip akuerineqarnissaa aamma Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqarfimmi tikusinnissaat sioqqullugu atuuppoq.

2010-imi namminersornermut inatsit akuerineqarpoq. Inatsisip atuutilernerani Kalaallit Nunaannut namminersornermut aqqissuussineq nutaaq pilersinneqarpoq. Namminersornermut inatsimmi taamaalilluni siunertaavoq Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip sapinngisamik naligiimmik annertunerpaamik inissisimanissaasa qulakkeerneqarnissaa, ilanngullugu naalagaaffeqatigiinnermut atuutereersumut sinaakkutissat iluanni sapinngisamik annertunerpaamik inuiaat kalaallit nammineerlutik aalajangiisinnaanerisa annertusitineqarnissaa. Tamatuma saniatigut namminersornermut inatsimmi Namminersorlutik Oqartussat suliassaqarfinni assigiinngitsuni aalajangiisinnaatitaanermik annertunerusumik tiguisarnissaannut inatsisitigut sinaakkutissat aammalu kalaallit danskillu oqartussaasuisa akornanni allatigut suleqatigiinnermut sinaakkutissat aalajangersarneqar-

put, taamaalilluni suliassaqaqfinni naalagaaffimmi oqartussaasumit suli isumagineqartuni kalaallit sunneeqataasinnaanerat annertusitinneqarluni.

Namminersornermut inatsimmi §§ 5-10-imi Namminersorlutik Oqartussat aamma naalagaaffiup akornanni aningaasaqarnikkut ataqatigiinnerit maleruagassiivigineqarput. Inatsimmi § 9 Namminersorlutik Oqartussat namminersornermut inatsimmi § 2 malillugu aatsitassanut suliassaqaqfinni akisussaaffimmik tigusineranni, Namminersorlutik Oqartussat aamma naalagaaffiup aatsitassanut suliassaqaqfiup iluani ilisimatusarnermut siunnersuisarnermullu tunngatillugu aningaasaqarnikkut ataqatigiinnerannut pingaartumik tunngassuteqarpoq.

Namminersornermut inatsimmi § 9, imm. 1 malillugu, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaqfinni akisussaaffimmik tigusineramik kingorna aatsitassanut suliassaqaqfinni allaffissornikkut aqutsinerminni akiliillutik siunnersorneqartarnissamik allatigullu suliassanik isumaginninnermut pisariaqartumut ikiorneqarnissamut periarfissaqarnissaat, danskit naalakkersuisuisa qulakkeertussaavaat. Inatsisissatut siunnersuummi § 9-mut nassuiaatini allassimavoq, taamatut oqaaseqatigiiliornermi suliassat danskit ilisimatusarnermut sullissiviinit GEUS-imit aamma DMU-mit suliarineqartarsimasut innersuussutigineqartut.

Namminersornermut inatsimmi § 9, imm. 2-imi aamma inatsisissatut siunnersuummi § 9-imut nassuiaatini allassimavoq, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaqfinni akisussaaffimmik tigusineranni Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui aatsitassanut suliassaqaqfinni allaffissornikkut aqutsinermi siunnersuisarneq allatigullu suliassanik isumaginninneq pillugu isumaqatigiissuteqassasut. Tunngavissaritinneqarpoq piffissamut ukiunik 5-inik sivisussusilimmut isumaqatigiissuteqartoqassasoq. Ukiuni 5-ini siullerni isumaqatigiissuteqarnerup atuuffissaata naareernerani Naalakkersuisut imm. 3 malillugu aalajangissavaa isumaqatigiissut ukiunut arlalinnut isumaqatigiissutitut ilusilerlugu nutarterneqassanersoq.

Namminersornermut inatsimmi § 9, imm. 4 aamma inatsisissatut siunnersuummi § 9-imut nassuiaatit malillugit, Naalakkersuisut danskit naalakkersuisuinut aatsitassanut suliassaqaqfinni allaffissornikkut aqutsinermi siunnersuineq allatigullu suliassanik isumaginninneq pillugit isumaqatigiissuteqarnerisa nalaani, danskit naalakkersuisui Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinnermut immikkut attuumassuteqartumik ilisimatusarnermik akeqanngitsumik Naalakkersuisunut atugassiisussaapput. Inatsisissatut siunnersuummi § 9-imut nassuiaatini allassimavoq, oqaaseqatigiiliornermi tassani sullissivimmi aamma ilisimatusarnermi suliassat nalinginnaasut innersuussutigineqartut, ilanngullugit qarasaasiami paasissutissaasivinnik aatsitassarsiornermut immikkut tunngassuteqartunik ingerlatsinerup ingerlatiinnarnissaa aningaasalersorneqarnissaalu, soorlu assersuutigalugu sajuppillatsitsisarnernit qarasaasiami paasissutissaasiviit, aatsitassarsiornermit qarasaasiami paasissutissaasiviit aamma pinngortitami sumiiffinnut sunnertiasunut qarasaasiami paasissutissaasiviit, GEUS-ip aamma DMU-ip maannamut Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinnermut attuumassuteqartut suliarisimasai.

Kingullermik 2014-imi aggustimi Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui nuutamik suliassanut siunnersuisarnermullu isumaqatigiissuteqarput. Isumaqatigiissut

2015-imi januaarip aallaqqaataaniit 2019-imi 31. decembarimut atuutissaaq aammalu suleqatigiinnissamut ukiunut tallimanut isumaqatigiisummut tamatuma tungaanut atuutumut taartaassalluni.

Namminersornermut inatsimmi § 9-imut tunngaviusoq tassaavoq, Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffimmik tiguseriitsiarnerminni allaffissornikkut ilisimatusarnikkullu danskit sullissiviannik suleqateqarnerisa ingerlaannarnissaanik pisariaqartitsisoqarnissaa naatsorsuutigineqartoq. Taamaaliornikkut Kalaallit Nunaanni aatsitassanik piiannermit isertitassanut tunngavissaliinissamik siunertaqarneq malillugu, misissuinerup annertussusaata ingerlaannarnissaata qulakkeernissaa siunertarineqarpoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 2, imm. 4 malillugu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermut immikkut attuumassuteqartumik maannamut ilisimatusarnermut GEUS-imit aamma DMU-mit suliarineqartumut naapertuuttumik, GEUS aamma DMU akuersissummik peqaratik ilisimatusarnermik suliaqarnissamut periarfissaqarput.

Taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 2, imm. 4 malillugu Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiisinnaatitaalnissaat sioqqullugu GEUS-ip aamma DMU-p Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermut immikkut attuumassuteqartumik GEUS-ip aamma DMU-p aatsitassanut oqartussaasumut suliarisarsimasaattut annertussuseqartumik ilisimatusarnermik suliaqarneranni, GEUS aamma DMU immikkut ittumik inissisimapput. Ilisimatusarneq taanna taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 2, imm. 4 malillugu aatsitassanut oqartussaasumit ilisimatusarnermut akuersissummik tunineqanngikkaluarluni suliarineqarsinnaavoq.

Taamaalilluni namminersornermut inatsimmi § 9, namminersornermut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit, aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 2009-imeersoq tassungalu nassuiaatit malillugit danskit naalakkersuisuisa GEUS-ip aamma DMU-p (1. juli 2011 aallarnerfigalugu DCE) namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiisinnaatitaanermik tigusinissaat sioqqullugu pisartut assigalugit aatsitassanut oqartussaasumut siunnersuinnermik suliaqartarnerisa aamma oqartussaasut suliassaannik isumaginnittarnerisa ingerlaannarnissaat, aammalu aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiisinnaatitaanerup tiguneqarneraniit tamatumalu kingorna aammalu Naalakkersuisut taamatut kissaateqartillugit tamatuma pinissaa qulakkeertussaavaat.

Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmik tigusinissaat sioqqullugu pisartutut GEUS aamma DCE taamaalillutik aatsitassanut oqartussaasut qanimut suleqatigalugit suliaqartassapput, taanna siornersortassallugu aammalu aatsitassanut oqartussaasup aalajangiisussanngornerani paasissutissanik aamma paasissutissanik nalunaarsukkanik pisariaqartunik pissarsitittassallugu, inassuteqaateqartassalluni imaluunniit oqaaseqaateqartassalluni imaluunniit allatigut aatsitassanut suliassaqaarfimmi ingerlatsinnermi allatigut aqutsissalluni. Tamatuma atuunnerani GEUS aamma DCE aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut allanut siunnersuinnerminni allatigullu aatsitassanut suliassaqaarfiup iluani oqartussaasup suliassaannik isumaginninnerminni, GEUS aamma DCE sulii suliaqarnerminni aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut atuupput.

Tamanna aamma kalaallit aamma danskit oqartussaasuisa suliassaqaarfimmi inatsisitigut allaffissornikkullu suleriaasiannut tunngavigineqarpog aammalu ilaatigut aatsitassanut oqartussaasup pisut ilaanni GEUS-imit aamma DCE-mit ikiorneqarani aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiinissamut tunngavissanik pisariaqartunik pissarsisinnaannginnerata malitsigisaanik, namminersornermut inatsimmi aamma aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 2009-imeersumi tunngaviulluni. Tassunga atatillugu pingaartumik takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmut 2009-imeersumut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini immikkoortoq 2.3 (immikkoortumi matumani matuma siuliani is-suarneqartog), tassani allassimalluni aatsitassarsiorluni suliagarnermut tunngatillugu pingaarnertigut avatangiisinut teknikkimullu akuersissuteqarnerit aamma oqartussaasut suliarinninnerat, sulisunit suliassani taamaattuni misilittagaqartunik paasisimasagaqartunilu suliarineqartassasut, tamannalu aatsitassanut oqartussaasup GEUS-imik aamma DMU-imik qanimut suleqateqarnerannut tunngaviusog.

Tamatuma saniatigut namminersornermut inatsimmi § 9, namminersornermut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit, aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 2009-imeersog tassungalu nassuiaatit malillugit, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiisinnaatitaanermik tigusinerisa kingorna ukiut tallimat siulliit Naalakkersuisut suliagarnermi ilaatigut GEUS aamma DMU aatsitassanut suliassaqaarfimmi siunnersuisartutut atortartussaavaat. Tamanna GEUS-imik aamma DCE-mik suleqateqarnerup 2015-2019-imi ingerlateqqinneqarnissaannut isumaqatigiissutigineqartumut suli atuuppoq. Naalakkersuisut ilisimatusarnermik tunngaveqartumik sullissivinnik siunnersortinillu taakkuninga suleqateqarnerat taamaalilluni GEUS-imik aamma DCE-mik atuinissamut periarfissaqarnissaat pillugu aammalu sullissiviit marluk taakkua aatsitassanut oqartussaasup ilaatut oqartussaasup suliassaannik suliarinninnermi peqataasarsinnaanerit suliqaqtarsinnaanerallu pillugu inatsimmi aalajangersakkanik tunngaveqarpog.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip 2012-imi allannguuteqartinneqarnerani GEUS-ip aamma DCE-p aatsitassanut oqartussaasumut siunnersortitut aammalu aatsitassanut oqartussaasup aalajangiisussanngornerani paasisutissanik aamma paasisutissanik nalunaarsukkanik pisariaqartunik pissarsinissamut, inassuteqaateqarnissamut imaluunniit oqaaseqaateqarnissamut imaluunniit allatigut aatsitassanut suliassaqaarfimmi ingerlatsinermi atorneqartarnerat pillugu maannamut suleriaaseq, taamatuttaaq aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi ilanngunneqarpog.

1.2 Aatsitassanut suliassaqaarfimmi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq aamma nipangiussimasussaataitaaneq pillugu maleruagassanut tunngasut

Immikkoortumi matumani allagaatini Naalakkersuisunit, naalakkersuisoqarfinnit, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfinnit, Avatangiisinut Aqutsisoqarfinnit, GEUS-imit imaluunniit DCE-mit suliarineqartuni imaluunniit aatsitassanut suliassaqaarfiup iluani aatsitassanut oqartussaasutut oqartussaasut immikkoortortaasa taakkua oqartussaasutut suliarinninnerannut atatillugu, oqartussaasut immikkoortortaasa taakkua akornanni

paarlaasseqatigiissutigineqartuni takunnissinnaatitaanermut tunngatillugu pissutsit male-ruagassallu eqqartorneqarput.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1 malillugu kinaluunniit, ilaatinneqanngitsut inatsimmi §§ 7-14-imi allassimasut ilaatinnaq, allagaatinik ingerlatsivimmi oqartussaasumit suliarineqarsimasunik imaluunniit tiguneqarsimasunik paasitinneqarnissamik piumasaqarnissamik pisinnaatitaavoq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 malillugu suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartut aallaaviatigut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngillat.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi allasimavoq, suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartut ilaatigut tassaasut allagaatit oqartussaasumit nammineq atugassatut suliarineqarsimasut, allagaatit oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut, aammalu allagaatit kommunalbestyrelsen taassumalu ataatsimiititaliaasa aamma immikkoortortaqarfiisa allatigullu kommunip iluani allaffissornikkut oqartussaasut akornanni aammalu oqartussaasut taakkua iluanni paarlaasseqatigiissutigineqartut.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatini allasimavoq, suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartut pineqarnersoq aalajangiiniarnermi pisoq aalajangiisuulluinnartoq amerlanertigut tassaassasoq, allagaatit pingaarnertigut taamaallaat ingerlatsivimmi oqartussaasup suliaassap suliarineqarnerata imaluunniit aalajangiinissap ingerlaqqinnissaa eqqarsaatigallugu nammineerluni suliffiup iluani isumaliutersuutaannik imaqaarnersut imaluunniit tamanna takuneqarsinnaanersoq.

Allagaatit suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartussatut iluseqarnersoq aalajangerneqarniartillugu, taamaalilluni allagaatit oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut akornanni imaluunniit oqartussaasut namminersortut assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutaanersut pingaaruteqarpoq, takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7, nr. 2.

Qaaguukkut oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat pineqartarnersut aammalu qaaguukkut oqartussaasut namminersortut pineqartarnersut, erseqqinnerusumik pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi nassuiaatigineqanngilaq.

Danskit aamma kalaallit pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaannut piareersaalluni suliaqarnerni arlalinni, ilanngullugu ilaatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatit, allasimavoq oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut imaluunniit oqartussaasut namminersortut arlalit pineqarnersut naliliinermi, aallaaviatigut taassuma ataani inatsisitigut tunngaviusunik ataasiakkaatigut naliliinissaa apequutaassasoq.

Oqartussaasup ataatsip iluani allaffissornikkut immikkoortortat assigiinngitsut imaluunniit oqartussaasut namminersortut arlallit pineqarnersut naliliinermi, aalajangersakkanut piareersaalluni suliat malillugit ilaatigut pingaartinneqarsinnaapput allaffissornikkut immikkoortortat assigiinngitsut akornanni aaqqissuussaannermi pissutsit, allaffissornikkut immikkoortortaq nammineerluni aalajangiisarnersoq, allaffissornikkut immikkoortortaq suliaassanik annertuunik pingaaruteqartunillu suliaqartussaannersoq, allaffissornikkut immikkoortortamut allamut naammagittaalliornissamik periarfissaqartitsisoqarnersoq, allaffissornikkut immikkoortortaq allaffissornikkut immikkoortortamut allamut ilitserorneqarnissamik piginnaatitaaffeqarfiunersoq aammalu allaffissornikkut immikkoortortaq allaffissornermi periaatsimut tunngatillugu namminersortutut inissisimannersoq. Tamatuma saniatigut pingaartinneqartariaqarput allaffissornikkut immikkoortortat ataasiakkaat atuuffiik isumaginninnermi, immikkoortortat assigiinngitsut akornanni allagaatinik paarlaasseqatigiittarnissaq pisariaqartoq ilimagineqartariaqarnersoq, aammalu paarlaasseqatigiinneq taanna suliffeqarfiup iluani pisutut isigineqassannersoq, takuuk ilaatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatit.

Aammattaaq Folketingip Ombudsmandia aalajangiinerni nutaanerusuni arlalinni pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi aalajangersakkanik taakkualu atuunnerannik nassuiaanermi, oqartussaasut aalajangersakkanik pineqartunik suliaqarnermi nassuiaaneri aammalu atuineri pingaartittarpai. Ilaatigut Folketingip Ombudsmandianit oqaaseqaatit nutaanerusut ilaanni allassimavoq, pissutsit pingaaruteqartut oqartussaasut naliliinerinut akerliugaluartut, ombudsmandip taakkua tunngavigigai. Ombudsmandip tassunga atatillugu oqartussaasut naliliinerit taakkua allaffissornikkut suliaqarnermi tunngavigisimagaat pingaartippaa.

Pissutsit attuumassuteqartut allat pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imik naliliinermi aammalu nassuiaanermi ilaatinneqartussat tassaapput, pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi aalajangersakkamut tunngaviusut aammalu siunertaasoq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatini allassimavoq, aalajangersagaq ilaatigut oqartussaasut suliffiup iluani aalajangiinissamut sulianik ingerlatsinerannik aammalu pisortani sulisut suliaqarnermi atugaannik illersuinissaq siunertarineqartoq. Taamaalliluni isumaliutersuutit allagaatillu suliffiup iluani aalajangiinissamut suliap ingerlanerani killifinni assigiinngitsuni ilaasut kingusinnerusukkut tamanut saqqummiunneqarsinnaanerat alleqqutiginaq, kiffaanngissuseqartumik iluseqanngitsumillu isumaliutersuuteqarnissaq pisortallu iluanni piareersaalluni suliaqarnissaq ajornassanngilaq.

Allassimasutut ilaatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatit malillugit, allagaatit oqartussaasunut immikkoortortanit suliarineqartut imaluunniit taakkua akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut tasaanersut allagaatit sumiiffiup iluani sulinermi atugassatut suliarineqarsimasut taamaallilutilu aallaaviatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 malillugu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut pineqarnersut aalajangiisoqartussanngortillugu, pissutsit attuumassuteqartut tamaasa

ilaatillugit ataatsimoortumik naliliisoqartartussaavoq. Tamanna aamma allagaatinut Naalakkersuisunit, naalakkersuisoqarfinnit, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfinnit, Avatangiisinut Aqutsisoqarfinnit, GEUS-imit imaluunniit DCE-mit aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani aatsitassanut oqartussaasumut immikkoortortatut oqartussaasut taakkua oqartussaasutut suliarinninnerannut atatillugu suliarineqartunut atuuppoq.

Matuma siuliani allassimasutut Naalakkersuisut, naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik, Aatsitassanut suliaasaqarfinni Avatangiisinut Aqutsisoqarfik, GEUS aamma DCE tassaapput aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani aalajangiisogartussanngornerani, inassuteqaateqartussanngornermi imaluunniit oqaaseqaateqartussanngornermi allatigulluunniit oqartussaasutut suliarinnittussanngornermi, aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup iluani oqartussaasunut immikkoortortatut assigiinngitsutut inissisimasarput taamatullu atuullutik.

Aatsitassanut oqartussaasumi Naalakkersuisut oqartussaasunut immikkoortortani qullersaapput. Taamaalilluni Naalakkersuisut annertunerpaatigut aatsitassanut ikummatissanullu inatsi malillugu aalajangiisinnaatitaaput. Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aatsitassanut oqartussaasuni taassuma ataani oqartussaasunut immikkoortortaapput, Naalakkersuisut sinnerlugit aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani suliatigut ingerlatsinermik isumaginnittuusut aammalu aalajangiinernik Naalakkersuisunit aalajangiunneqartunik pisiusunngortitsisartut, Aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani aalajangiisogartussanngortillugu Naalakkersuisut, naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfik taamaalillutik, eggarsaatigisassat attuumassuteqartut tamaasa ilaatillugit, ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisassapput, tassani ilaalluni aatsitassarsionnermi suliat isumannaallisaa-nermut, pegginnissamut, avatangiisinut, pisuussutini atorluu-nermut aamma inuiaqatigiinni puijuartussamik iluaqutaasumik sunniuteqartitsinissamut tunngatillugu isumannaatsumik aammalu naleqquttumik aamma nunani tamalaani suleriaatsimut pitsaasumut akuerisaasumut naapertuuttumik ingerlanneqartarnissaat, takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 1, imm. 2, aamma § 3.

Aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut immikkoortortanik allanik GEUS aamma DCE qanimut suleqateqarput, taakkununga siunnersuisarlutik aammalu aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortumik aalajangiisussanngornerani paasisutissanik aamma paasisutissanik nalunaarsukkanik pissarsititsisarlutik, inassuteqaateqartarlutik imaluunniit oqaaseqaateqartarlutik imaluunniit allatigut aatsitassanut suliaasaqarfinni ingerlatsinermik suliaqartarlutik. Tamatuma kingunerisaanik GEUS aamma DCE aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut allanut siunnersuinnerminni allatigullu aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani oqartussaasut suliaasaannik isumaginninnerminni, GEUS aamma DCE suliaqarnerminni aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut atuuttarput.

Matuma siuliani oqaatigineqartutut aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu oqartussaasutut suliarinnittarnissaa aammalu aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisarnissaa, aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi tunngavissarititaavoq aammalu ukiorpassuarni allaffissornikkut suleriaatsimi tunngavigineqarluni. Oqartussaasut suliarinninnerannut tassunga aammalu

aatsitassanut suliassa qarfiup iluani aalajangiinissanut tunngatillugu isumaliutersuute-qarnernut piareersaanernullu atatillugu, taamaalilluni aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortortat assigiinngitsut taakkua akornanni allagaatinik paarlaasseqatigiittarnissaq pisariaqartussaavoq. Allagaatit taakkua, suliassap sularineqarneranut aammalu aalajangiiffigineqarnissanut tunngatillugu, amerlanertigut oqartussaasunut immikkoortortat namminneerlutik isumaliutersuutaannik ima qartussaapput, taamaalillutillu suliffiup iluani allagaatitut sulinermi ator neqarallartussatut iluseqartussaallutik, takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatinut taamaalilluni naapertuuttumik. Ilaatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imut tunngavigineqartut eqqarsaatigineqartussaanerisa malitsigisaanik, allagaatit taakkua aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut immikkoortortat assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut, allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaat pingaaruteqartorujussuavoq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 564-imi allassimasutut, assersuutigalugu aalajangiinissamut missingiutit naammassineqanngitsut immaqalu kukkusut tamanut saqqummiunneqarpata aammalu oqartussaasup pineqartup suliqarsinnaassusaanut takussutissatut paasineqarlutik, allagaatinut taamaattunut tunngatillugu tamanut saqqumititsineq ilaatigut oqartussaasut sulianut tunngatillugu tutsuiginassusaannik ajoqusiinnaassaaq. Taamatuttaaq oqartussaasup isummersornerigallagaa missingiummi ilaatinneqartoq, suliame inaarutaasumik aalajangiinermut naapertuutinnigippat, oqartussaasooq isummersornerminik attassiinnarsinnarnersoq nalornissutaalersinnaassaaq. Aammalu missingiummik takunninneq aalajangiinerup qanoq iner neqarsimaneranik naatsorsuutiginnitsitsilersinnaavoq.

Suliffiup iluani allagaatinik aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortortat assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartunik paasititsineq, tamatuma saniatigut aatsitassanut oqartussaasup iluani aalajangiinernut aalajangiussinernullu tunngaviusunik qasunganerulersitsisinnaassaaq, tassami kingusinnerusukkut isumaliutersuutaasut taakkua tamanut saqqummersinneqarsinnaanerannik aarleqquteqarani oqartussaasunut immikkoortortat assigiinngitsut akornanni kiffaanngissuseqartumik ilusilersugaanngitsumillu isumaliutersuuteqarnissaq oqallittarnerillu taamatut anner-tussusilimmik ingerlanneqarsinnaajunnaassammata. Takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, quppernerit 563-566-imi isumalioqatigiissitaliap isummersuutai tamatumunga naapertuuttut.

Tamatuma saniatigut isumaqatiginninniarnerni peqataasut sinnerisa oqartussaasut iluminni pissutsinik isumaqatiginninniutigineqartunik nalilersuinerinik ilisimannilerpata, tamanna oqartussaasut isumaqatiginninniarnermi inissisimanerannut ajoqusiinnaassaaq. Tamanna assersuutigalugu aatsitassanut oqartussaasup suliffeqarfinnut namminersortunut, uuliasiorluni gassisiorlunilu imaluunniit aatsitassanut misissuinissamut imaluunniit paaanissamut akuersissummik tunineqarnissamik kissaateqartunut, isumaqatiginninniarnerni pisinnaavoq. Isumaqatiginninniarnerni taamaattuni suliffeqarfik pineqartoq imaluunniit allat allagaatinik isumaqatiginninniarnermut ilaatillugu aatsitassanut

oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortortat assigiinngitsut akornanni isumaliutersuutinik oqallinnernillu imaqartunik paasitinneqarsinnaassappata, tamanna aatsitassanut oqartussaasup isumaqatiginninniarnermi inissisimaneranik annertoorujussuarmik ajorseriartitsisinnaavoq.

Aammattaaq tamanna aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortortat assigiinngitsut nalilersuinernik isummersuutinillu tamanna tamanit ilisimaneqalersinnaasussaatinagu paarlaasseqatigiissinnaassanngippata, suleqatigiinnermut imaluunniit ataqatigiissarinnermut atatillugu ajornakusooruteqarnermik malitseqarsinnaassaaq. Takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, quppernerit 509-510-imi isumalioqatigiissitaliap isummersuutai tamatumunnga naapertuuttut.

Tunngaviusut matuma siuliani allassimasut pissutigalugit allanillu pissuteqartumik naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq, allagaatit Naalakkersuisut, naalakkersuisoqarfiup, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup, Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup, GEUS-ip aamma DCE-p akornanni assigiinngitsutigit paarlaasseqatigiissutigineqartut, aallaaviatigit tassaasut suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat, taamaalillutillu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi aallaaviatigit ilaatinneqanngitsut. Tamatumunnga pingaartumik pissutaavoq, aalajangiisoqartussanngornerani, inassutegaateqartoqartussanngornerani oqaaseqaateqartoqartussanngorneranilu imaluunniit allatigit aatsitassanut suliassaqarfiup iluani oqartussaasutut suliarinninnermi, aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortortat assigiinngitsut allaffissornikkut oqartussaasutut ataatsimoortutut atuuttarnerat suliaqartarnerallu, aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi tamatuma tunngaviunera aammalu ukiorpassuarni allaffissornikkut suleriaatsimi tunngavigineqartarnera. Oqartussaasutut suliarinninnermut ataatsimoortumut aammalu aatsitassanut suliassaqarfiup iluani aalajangiinnermik suliaqarnermut ilaatillugu oqartussaasunut immikkoortortat suliassanik isumaginninneranni taamaalilluni naatsorsuutigineqartariaqarpoq, allagaatit aatsitassanut suliassaqarfiup iluani oqartussaasunut immikkoortortat assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut, allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 malillugu suliffiup iluani allagaatit erseqqinnerusumik taaneqartut arlallit, inaarutaasumik iluseqartillugit pigineqartut, inatsimmi § 7 apeqqutaatinagu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqarput. Tamatumani ilaatigit pineqarput allagaatit suliassami aalajangiinnermut tunngatillugu oqartussaasup inaarutaasumik aalajangiinerata imarisaanik taamaallaat takutitsisussat, allagaatit suliame pissusiviusut suliame aalajangiinnermut pingaaruteqartut pillugit paasissutissanik taamaallaat takutitsisunik imaqartut, allagaatit immikkoortut oqartussaasumit suliame pissusiviusunut tunngatillugu uppersaatsissanik imaluunniit allanik assigusumik paasinarsitsisinissamik pissarsiniarluni suliarineqartut, aammalu allagaatit suliassat aalajangersimasumik suussuseqartut suliarineqartarneranut nalinginnaasumik malittarisassanik imaqartut.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 10 malillugu suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat saniatigit, allagaatit aalajangersimasumik suussuseqartut, aallaaviatigit allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatin-

neqanngillat. Ilaatitsinnginnermut tunngavilersuutaavoq allagaatit atuuffissaat aammalu pisortani oqartussaasup suliaqarnerata ingerlanerani mianerininnissaq.

Allagaatit allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngikkaluartut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1, uniffiup aappaani allassimavoq, ingerlatsivimmi oqartussaasoq inatsimmi aalajangersagaasunit annertunerusumik allagaatinik takunnitsitsisinnaasoq (pisortat ingerlatsinerannik annertunerusumik paasitinneqarsinnaatitaanermut tunngaviusoq). Pisortat ingerlatsineranni annertunerusumik paasititsisoqartariaqarneris naaliliinermi, illuatungaani illersuinissamik soqutigisaqarnermi eqqarsaatigissat, ilaatitsinnginnissamik aalajangersakkami tunngavigineqartut aammalu inatsisat malillugit mianerisassat allat, assersuutigalugu pisortat isumalluutaanni eqqarsaatigissat, illuatungaani soqutigisat allagaatinik takunnissinnaanissamik qinnuteqarnermi tunngavigineqartut, ilanngullugit qinnuteqartoq najoqqutassani immikkut soqutigisaartuunersoq, oqimaaqatigiissaarneqartariaqarput.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit oqaatigineqartut tamat qanoq annertutigisumik ingerlatsivimmi oqartussaasut allagaataannik paasitinnearniissamik piumasaqarsinnaatitaanersut pillugu maleruagassanik imaqqarpoq. Taamaallilluni maleruagassat tamanut pisortat ingerlatsiviannit paasissutissanik ingerlatitseqqittarneq pillugu apeqqummut tunngassuteqartut tassani pineqarput.

Pissutsit taakkua taamatuttaaq nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu maleruagassanit inatsisitigut maleruagassiivigineqarput, tassami nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu maleruagassani pisortani atorfeqartoq qanoq annertutigisumik paasissutissanik isertuussassanik ingerlatitseqqissinnaanersoq inatsisitigut maleruagassiipput.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi allagaatinik takunnissinnaaneq pillugu maleruagassat aamma nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu maleruagassat akornanni ataqatigiinnerit pillugit apeqqut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 14-imi maleruagassiivigineqarpoq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 14 malillugu, nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu maleruagassat tamarmik allagaatinik tamat takunnissinnaanissaannik mattussinngillat, kisianni nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkat immikkut nipangiussisimasussaataitaanermut peqqussutitut iluseqartut kisimik mattussillutik. Tamanna pingaartumik pisimassaaq nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersagaq immikkut ittoq inatsimmi imaluunniit inatsit malillugu aalajangersarneqarsimappat, imaluunniit nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkami nipangiussisimasussaataitaanerup imarisaa imaluunniit annertussusaa erseqqinnerusumik taaneqarsimappat imaluunniit maleruagassiivigineqarpat (erseqqissarneqarluni). Taamaattumik immikkut nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersagaqarsimappat, taanna taamaallilluni pissusiviusuni pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi allagaatinik takunnissinnaaneq pillugu maleruagassanit pingaarnernit immikkut ilaatitsinnginnissamut aalajangersakkatut iluseqarsimassaaq.

Nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkami taamaattumi aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86, imm. 4 malinneqarpoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86, imm. 4 malillugu, taannalu pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 14-imut ataqatigiissillugu, Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissueqqaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissummi atugassarititaasunik aalajangersaasoqarsinnaavoq, paasisstissanik oqartussaasup pisinnaatitsissummik pigisaqartup nalunaarusiorneranut ilaatillugu tiguisimasaannik, pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsit malillugu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatitsiviunngitsunik. Atugassarititaasut taamaattut Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissueqqaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissutini aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 19 aamma 43 malillugit piiaanissamut matusinissamullu pilersaarutini akuersissuteqarneri aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu akuersissutit taamaattut ataanni ingerlataqarnissamut akuersissuteqarnerni allani arlalippassuarni ukiorpassuit ingerlaneranni aalajangersarneqartarput. Takuuk assersuutigalugu 2012-2013-imi Grønlandshavet-imi neqeroortitsinerimi Tunup avannaani imaani sumiiffimmi ikummatissiasanik misissuinermut akuersissummut ilusiliami isertuussinissaq pillugu § 20. Aalajangersakkat tassunga assingusut aamma Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissueqqaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissutini allani nassaasaapput.

2 Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu aatsitassanut suliaasaqarfimmi oqartussaasut aaqqissuussaanerat

2.1 Kalaallit Nunaannut danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaat siusinnerusukkut atuuttut malillugit aatsitassanut oqartussaasoq

Aatsitassanut suliaasaqarfimmi aalajangiisinnaatitaaneq Kalaallit Nunaanni atorussiasat aatsitassanit pisut pillugit inatsit nr. 166, 12. maj 1965-imeersoq (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) malillugu danskit Kalaallit Nunaannut Ministerianniippoq. Inatsimmi § 2, imm. 1-imi taamaalilluni ilaatigut allassimavoq:

"Kalaallit Nunaannut Ministeri misissueqqaarnissamut akuersissummik tunniussisinnaavoq aammalu Kalaallit Nunaanni atorussiasanut aatsitassanit pinsunut misissuinissamut piiaanissamullu kisermaassisussaataaffeqartitsilluni akuersilluni nalunaaruteqarsinnaalluni."

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 1965-imeersoq malillugu taamaalilluni danskit Kalaallit Nunaannut Ministeriat aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani ingerlatsivimmi aqut-sinermut aalajangiinissamut piginnaatitaavoq aammalu akisussaasuulluni.

1978-imi Kalaallit Nunaanni Namminersorneruneq pillugu inatsisip nr. 577, 29. november 1978-imeersup atuutilernerani (namminersornerulernermut inatsit) Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat atuutilerput. Peqatigisaanik aatsitassanut sulia-saqarfimmi immikkut aaqqissuussamik pilersitsisoqarpoq. Aatsitassanut aaqqissuussi-nermi tunngaviusut pingaarnerit namminersornerulernermut inatsimmi aalajangersarne-qarput. Inatsimmi § 8-imi taamaalilluni allassimavoq:

"§ 8. Inuit Kalaallit Nunaanni nunaqavissut Kalaallit Nunaata pinngortitami pis-samaataannut tunngaviusumik oqaasissaqartitaapput.

Imm. 2. Inuit nunaqavissut pissamaatinut uumassusiliunngitsunut oqaasissa-qartitaanerisa isumannaallisinnissaannut naalagaaffeqatigiinnerullu soqutigi-saasa isumannaallisinnissaannut inatsisikkut aalajangerneqassasoq pissamaa-tinik taaneqartunik misissueqqaarneq, misissueqqiineq iluaqutiginninnerlu pi-sassasut Qallunaat Nunaanni naalakkersuisut Kalaallit Nunaannilu Naalakker-suisut isumaqatigiissutaat naapertorlugu.

Imm. 3. Imm. 2 naapertorlugu isumaqatigiisummik pisoqannginnerani Naa-lakkersuisunut ilaasortap ataatsip piumasarisinnaavaa suliassaq taanna Inatsi-sartunut Naalakkersuisut isumaqatigiisummumt pineqartutut imalimmut akuersi-nissamut peqataannginnissaanik aalajangiisinnaasumut saqqummiunneqassa-soq."

Namminersornerulernermut inatsisissatut siunnersuummi § 8-imut nassuiaatini imatut allassimasoqarpoq:

"Imm. 1-imi aalajangersagaq politikikkut tunngaviusunut nalunaaruteqarnertut iluseqarpoq aammalu tamanna pissutigalugu inatsisilerinikkut nassuiaassute-qavinnermi tunngavigineqarsinnaassanani.

Aalajangersakkamut tunngaviusoq Kalaallit Nunaanni innuttaasut aalajanger-simasumik najugaqartut pinngortitami pisuussutitut tunngatillugu tunngaviusu-mik pisinnaatitaaffeqarnerannik akuersaarnermiippoq, tamannalu pingaartumik politikikkut pissuserissaarnissamik piumasaqaatinik ataqqineqartariaqartunik oqaaseqatigiillornermik kinguneqarpoq. Piumasaqaatit taakkua pingaartumik innuttaasut nunallu taakkua ukiuni hundredelikkaani najugaqarfigisimasaasa imminnut misigissutsikkut ataqatigiinneranneersuupput. Ataqatigiinneq taanna pissusissamisoortumik pisinnaatitaaffinnik aalajangersimasunik, inatsisitigut i-leqquusumik oqaatsinik atorneqartartunik atuiffiusinnaanngitsunik piumasaqaa-teqarfiuvoq.

Pisinnaatitaaffiit pissuussutitut uumaatsunut (aatsitassanut suliassaqarfik) tun-ngatillugu eqqarsaatigisassat makkuupput:

- 1) aatsitassanut suliassaqarfimmi aalajangiisuulluinnartumik sunniuteqarnis-samut pisinnaatitaaneq, pingaartumik aatsitassanut politikkip ilusilersorne-qarneranut aammalu ineriartortitsinerup sukkassusissaanut tunngatillugu,
- 2) nunami inooqatigiinnermilu avatangiisinik ajoqusiisinnaasumik sunniinerit akiorniarnissaannik qulakkeerinnissamut pisinnaatitaaffeqarneq, taamaalillu-ni Kalaallit Nunaanni ileqquusumik inuussutissarsiutit, kulturi inooriaaserlu illersorneqassallutik,
- 3) aamma siunissami ungasinnerusumi inuuniarnermi atugassarititaasut pit-saanerulernissaannut aningaasaqarnikkut tunngavissaliinissaq siunertara-lugu aatsitassarsiornermik suliaqarnermit iluanaaruteqarnissamik pisinnaa-titaaneq.

Pisinnaatitaaffiit taakkua arlaannaalluunniit inatsisitigut paasinnittarnermi pinngitsooratik malinneqartussaangillat aammalu naalagaaffimmi inatsisitigut aaqqissuussinnermut, naalagaaffimmut innuttaasunullu kissaatigineqartumut aammalu illuatungeriinnit tamaginnit akuerineqartumut, tunngatillugu isigineqartariaqarlutik. Pisinnaatitaaffiit taakkua qulakkeerneqarnissaannut aammalu naalagaaffimmi immikkoortortami soqutigisat qulakkeernissaannut aatsitassanut aaqqissuussatut siunnersuutigineqartoq tunngaviusunik makkuninnga aallaaveqarpoq:

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornerup ineriartortinneqarneranut malittarisasani aalajangersaanissamut kiisalu aalajangiinernik aalajangersimasunuk ineriartortitsinerup ingerlaneranut aalajangiisuulluinnartumik pingaarutegartunik akuersissuteqarnernut tunngatillugu Kalaallit Nunaat aamma Danmarki naligiimmik inissisimassapput (naligiissitaanermut tunngaviusoq),

Naligiissitaanermut tunngaviusup kinqunerisaanik, aatsitassanut suliassaqarfinmi aalajangiinernut pingaarutegartunut tunngatillugu, naalagaaffimmi oqartussaasut aamma Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoorlutik aalajangiisinnaatitaanerannik pilersitsisoqartariaqarpoq, taamaalluni naalagaaffimmi oqartussaasut taamatullu Namminersorlutik Oqartussat ineriartornermut imaluunniit aalajangiinernut aalajangersimasunut, illuatungeriit aappaanni pineqartumi kissaatigineqanngitsutut isigineqartumut akerliussinnaassapput (imminnut akerliussinnaatitaaneq),

Politikkikkut oqartussaasut aamma allaffissornikkut teknikkikkullu piginnaasagarnerit akornanni suliaqarnikkut ataatsimoorfiusussamik, aatsitassanut suliassaqarfiup pisortanit agunneqarneranut pisariaqartumik, pilersitsisoqartariaqarluartoq, aammalu aalajangiinissamut suliap ingerlanerani naalagaaffimmi oqartussaasutuulli annertussusilimmik suliani piginnaasaqartunik atuinissamut Namminersorlutik Oqartussat periarfissaqarnissaat qulakkeerneqassasoq.

Naligiissitaanermut tunngaviusoq aamma ataatsimoorluni aalajangiisinnaatitaaneq imm. 2-imi aalajangersakkami oqaatigineqarpoq, tassani siunnersuutigineqarluni pinngortitami pisuussutinik uumaatsunik misissueqqissaarneq, misissuineq pifiaanerlu danskit naalakkersuisuisa aamma Naalakkersuisut akornanni isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu pisassasoq inatsimmi aalajangersarneqassasoq. Aatsitassanut aaqqissuussami tunngaviusut allat, ataatsimoorluni aalajangiisinnaatitaanerup erseqqinnerusumik imarisaattuulli aammalu atorussiasaanut aatsitassanit pisunut tunngatillugu aatsitassarsiornermik suliaqarnermit pisortat isertitaasa agguarneqartarnissaat pillugu maleruagassatuulli, Kalaallit Nunaanni atorussiasaat aatsitassanit pisut pillugit inatsisissatut siunnersuummi aalajangersarneqarput. Tunngaviusut tassunga assingusut aamma pisussutit uumaatsut allat pillugit inatsisiliortoqassappat ilaatinneqarsinnaassapput.

Imm. 3-imi aalajangersakkap atuunnerani, akerliussaatitaanermik kalaallit tungaanniit atuisoqassanersoq, Naalakkersuisuni ilaasortap ataasiinnaalluunniit

tamanna piumasarippagu, Inatsisartunit aalajangerneqassaaq. Danskít naalakkersuisuisa aamma folketingip akornanni ataqatigiinnermut tunngatillugu, folketíngi sukkulluunniit inatsisiliortuni suleriaatsimut nalinginnaasumut naapertuutumik, danskít naalakkersuisuinut isumaqatigiissutit taassuma Naalakkersuisunut atsioqatigiissutigisimasinnaasai imaluunniit atsioqatigiissutigisimanngisai iluatsillugit politikikkut akisussaatisinnaassaaq." (Uani ataaticut titarneqarpoq.)

Aalajangiisinnatitaanerup agguarneqarnera oqartussaasullu aaqqissugaanera pillugit aalajangersakkat erseqqinnerusut Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmi nr. 585, 29. november 1978-imeersumi (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) aalajangersarneqarput.

Inatsimmi §§ 2-5 imatut oqaasertaqarput:

"§ 2. Danskít naalakkersuisuisa aamma naalakkersuisut isumaqatigiissutaat najoqqutaralugu Kalaallit Nunaannut ministerip aallartitsissinnaavai Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunik siumut misissuinerit, uiaerlernerit aammalu iluaqutiginninniarnert, aammalu siumut misissuinissaq akuersissutigisinnaallugu pisinnaatitsisinnaallunilu atortussiassanik taaneqartunik uiaasinissamut iluaqutiginninniarnissamullu kisermaassilluni ingerlatsinissamut.

Imm. 2. Imm. 1-imi taaneqartut isumaqatigiissuteqarnissaq sioqqullugu naalakkersuisunut ilaasortap arlaata piumasarisinnaavaa tamanna Inatsisartunut saggummiunneqassasoq, Inatsisartullu aalajangiisinnaapput isumaqatigiissutit taaneqartumik imaqartup aalajangiiffiginissaanut naalakkersuisoq peqataassanngitsaq.

§ 3. Siunnersuisooqatigiit (fællesråd) pilersinneqassapput, taakkualu suliaassavaat Kalaallit Nunaannut atortussiassanut tunngassuteqartut ingerlanerat malittarissallugu, taakkualu atortussiassanut tunngassuteqartunik ingerlatsisut (råstoffervaltning) suliaannik ilisimasaqarluartuussapput, tak. § 5. Maleruagassiat § 2-imi taaneqartut malillugit aalajangigassaqartillugu fællesråde danskít naalakkersuisuinut naalakkersuisumullu siunnersuuteqarsinnaavoq.

Imm. 2 Fællesråde ilaasortaqaassaaq siulitaasumik ilaasortanillu allanik 6-10-inik amerlassuseqartunik. Siulittaasoq danskít naalakkersuisuisa hjemmestyrillu peqatigiillutik siunnersuuteqarneratigut kunngimit atorfinitsitaassaaq ukiut sisamat atasussaalluni. Danskít naalakkersuisuisa hjemmestyrillu pisortaanerminni atasussatut tamarmik immikkut ilaasortat affaat qinissavaat, taakkualu akornanni tamarmik immikkut ataaseq siulittaasumut tulliususaaq toqqassallugu.

Imm. 3 Naalakkersuisut ingerlatsivianni pisortaq aamma ministeriami departementschefe immikkut toqqarneqartut fællesrådimi ilaasussaapput.

Imm. 4 Atortussanut tunngassuteqartunik ingerlatsisut (Råstoffervaltningen) fællesråde allaffimmi suliaassanik sulissutissavaat immikkullu paasisimasalinnik ráðip ikiorteqartarnissaa isumagissallugu.

Imm. 5 Fællesráðip qanoq suleriaaseqarnissani nammineq aalajangissavaa.

§ 4. Kalaallit Nunaannut ministerip § 2 malillugu isumaqatigiissutit najoqqutaru-
lugit aalajangersarsinnaavai pisortatigoortumik maleruagassat siumut misissui-
nerit, ujarlernerit iluaqutiginninniarnerrillu pillugit pisortat ingerlatsineranni atu-
gassat ilaattut, tak. § 5, imm. 1. Aamma tamatumani pineqarput siumut misis-
suinerit, ujarlernerit iluaqutiginninniarnerrillu inatsisip matuma atulinnginnerani
pilersinneqarsimasut imaluunniit akuersissutigineqarsimasut.

§ 5. Kalaallit Nunaanni atorussiassanik aatsitassanit pisunik siumut misissui-
nernik, ujarlernerik iluaqutiginninniarnerrillu tunngasutiqut ingerlatsisussatut
pilersinneqassapput atorussiassanut tunngassutegartunik ingerlatsisut (råstof-
forvaltning) Kalaallit Nunaannut ministerimut tunngatillugu, tak. § 4.

*Imm. 2 Råstofforvaltningimi pisortaq kunngimit atorfinitsinneqassaaq danskit
naalakkersuisuisa hjemmestyrillu peqatigiillutik siunnersuuteqarneratigut." (Ma-
tumani ataatigut titarneqarpoq.)*

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 3 malillugu siunnersuisoo-
qatigiinnik pilersitsineq ataatsimoorluni aalajangiisinnaatitaanermik tunngavissisussaa-
voq aammalu Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa
aatsitassanut suliassa qarfimmi assigiimmik paasisaqartarnissaannik qulakkeerisussaa-
luni, ilanngullugu pingaartumik aatsitassanut ingerlatsivimmi suliaqarnermut ilaasunut
tamaginni. Siunnersuisooqatigiit taamaallutik ilaatigut qinnuteqaatini isummernissamul-
lu tunngavissiani aatsitassanut ingerlatsivimmi suliarineqartuni tamaginni tamakkiisumik
paasisaqartartussaapput, taamatullu siunnersuisooqatigiit sulianik piginnaasaqarnernut
aatsitassanut ingerlatsivimmi atugassiissutigineqartunut atuisinnaanissamut periarfissa-
qassallutik.¹ Siunnersuisooqatigiit tamakkiisumik taaguutaat tassaavoq Kalaallit Nu-
naanni atorussiassanut aatsitassanut pisunut tunngatillugu Siunnersuisooqatigiit.

Siunnersuisooqatigiit aatsitassanut suliassa qarfimmi nammineeirlutik aalajangiisinnaati-
taaffeqanngillat, kisianni Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut aamma danskit naalak-
kersuisuinut ataatsimoorluni aalajangiisinnaatitaaffeqarnermik atuinissamut tunngatillu-
gu inassuteqaateqartartussaallutik. Inassuteqaateqarnerit siunnersuisooqatigiinnit ta-
marmiusunit inassuteqaatigineqarsinnaapput imaluunniit siunnersuisooqatigiinni ilaasor-
tat ataasiakkat politikkikkut oqartussaasumut (naalakkersuisut imaluunniit danskit naa-
lakkersuisui), tamarmik immikkut toqqarneqarfigisaminnut immikkut inassuteqaateqar-
sinnaallutik.²

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 3, imm. 3 malillugu Kalaal-
lit Nunaanni naalakkersuisut atorfilittaanni aamma danskit ministereqarfiini naalakker-
suisoqarfinni pisortat siunnersuisooqatigiinni taaseqataasinnaanatik peqataatinneqar-
tassapput. Tamatuma aatsitassanut suliassa qarfimmi politikkimik, aalajangiinernik allaf-
fissornermillu suliassa qarfinni allani taamaaqaataanik oqartussaasutut suliaqartartuni a-
taqatigiissaarinissaq pisariaqartoq qulakkiissavaa, tamatumani suliassa qarfinni taakku-

¹ Takukkit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut 1978-imut nassuiaatini
§ 3-imut nassuiaatit.

² Takukkit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut 1978-imut nassuiaatini
§ 3-imut nassuiaatit.

nani aalajangiisinnaatitaaneq Kalaallit Nunaanni naalakkersuisuniinnersoq imaluunniit danskit naalakkersuisuniinnersoq apeqqutaatinneqarnani.³

Isумаqatigiissutinut Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa akornanni atsioqatigiissutigineqartunut sinaakkkutissat iluanni, danskit Kalaallit Nunaannut ministeria pisortat oqartussaasutut suliaqarnerannut aamma ingerlatsivimmi aqutsinerannut ilaatilugu aalajangiisinnaassaaq, takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 4. Tamatuma kingunerisaanik ilaatigut ministeri sukumiisunik peqqussutinik aalajangersaasinnaassaaq, akuersissuteqartartutut suliaqarsinnaassalluni, teknikikkut, ujarassiornikkut, uumassusilerinikkut aamma naatsorsuutitigut pissutsinik pissutsinillu aalajangersimasunik allannik misissuisarsinnaassalluni nakkutilliisinnaassallunilu.⁴

Inatsisip atuutilernerani danskit Kalaallit Nunaannut ministeriata ataani aatsitassanut ingerlatsivimmik pilersitsisoqarpoq, Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunik misissueqqaarnermut, misissuinermut piiaanermullu atatillugu ingerlatsivimmi sulliassanik isumaginnittussamik aammalu siunnersuisooqatigiinnut allattoqarfittut atuutussamik, takukkit aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 1978-imeersumi § 3, imm. 4, aamma § 5.

Taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 1978-imeersoq malillugu Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui tassaapput ataatsimoorlutik aatsitassanut suliassaqaqfimmi aalajangiisinnaatitaasut pingaarnerit aammalu pingaarnertut akisussaasuusut. Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut imaluunniit danskit naalakkersuisui Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunik misissueqqaarnermik, misissuinermik piiaanermillu namminneerlutik aallartitsinissamut aalajangiinissamut aammalu aatsitassanik misissueqqaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissummik tunniussinissamut piginnaatitaangillat.

Taamaalillutik Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui aatsitassanut oqartussaasutut ataatsimoorlutut ataatsimoorlutik aalajangiisinnaatitaapput aammalu aqqissuussaanaikkut oqartussaasut marluk namminersorluinnartut ersegqissumillu immikkoorlutik inissisimasut pineqaraluartut, aammalu oqartussaasut taakkua marluk tassaagaluartut Kalaallit Nunaanni oqartussaasut aamma Danmarkimi oqartussaasut, pissutsit taakkua pillugit aalajangiisussanngornermi, aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoorlutup pingaarnertup ilaatup ataatsimoorussillutik atuuttussaallutik iliuuseqartussaallutillu.

Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa saniatigut siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik taamatuttaaq aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 1978-imeersoq malillugu aatsitassanut suliassaqaqfiup iluani iliuuseqarnerminni aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoorlutup ilaatut suliaqartarput.

³ Takukkit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut 1978-imut nassuiaatini § 3-imut nassuiaatit.

⁴ Takukkit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut 1978-imut nassuiaatini § 4-imut nassuiaatit.

Suliassa qarfirmut danskit ministeriata ataani aatsitassanut ingerlatsiviup aatsitassanut suliassa qarfirmi ingerlatsivimmi aqutsineq aammalu aalajangiinerit pingaernerit naalakkersuisunit aamma danskit naalakkersuisunit ataatsimoorlutik aalajangiunneqartut piviusunngortinneqarnissaat isumagisarai. Aatsitassanut ingerlatsiviup aamma siunnersuisooqatigiinni allattoqarfirmi suliassat suliarisarpai aammalu siunnersuisooqatigiinnut suliatigut ikiuuttarluni.

Taamaalilluni inatsimmi § 8 aamma aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi §§ 2-5 malillugit Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut, danskit naalakkersuisui, siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik, aatsitassanut suliassa qarfiup iluani, ilanngullugu aatsitassarsiornermik ingerlatanut tunngatillugu avatangiisinut tunngasut, aalajangiisusanngornermi, inassuteqaateqartussanngornermi imaluunniit oqaaseqaateqartussanngornermi imaluunniit allatigut pissutsinik ingerlatsivimmi aqutsisussanngornermi, aatsitassanut oqartussaasumut ataatsimoortumut ilaapput assigiinngitsut. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut, danskit naalakkersuisui, siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik taamaalillutik aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut assigiinngitsutut suliagarnerminni aalajangiisartutut, inassuteqaateqartutut oqaaseqaateqartututullu aammalu aatsitassanut suliassa qarfiup iluani, ilanngullugu aatsitassarsiornermik ingerlatanut tunngatillugu avatangiisinut tunngasut, pissutsini pingaaruteqartuni tamaginni allatigut ingerlatsivimmi aqutsisutut atuupput. Naalakkersuisut, danskit naalakkersuisui, siunnersuisooqatigiit aamma aatsitassanut ingerlatsivik taamaalillutik aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut assigiinngitsutut inissisimapput, taamatuttaarlu taakkua aaqjissuussaanikkut oqartussaasutut assigiinngitsutut aamma namminersortutut inissisimagaluarlutik aammalu oqartussaasut tassaagaluarlutik kalaallit, danskit aamma ataatsimoorlutik kalaallit-danskit oqartussaasui, aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut assigiinngitsutut atuullutik.

Aatsitassanut suliassa qarfirmi oqartussaasup aaqjissugaanera ataatsimut isigalugu 1. januar 2010 Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassa qarfirmi aalajangiisinaatitaanermik tigusinerat tikillugu ingerlatiinnarneqarpoq.⁵ Taamaattoq ingerlatsivimmi aalajangiisinaatitaaneq maannamut danskit suliassa qarfirmut ministerianiissimagaluartoq aammalu aatsitassanut ingerlatsiviup ministerip ataaniittup Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut aamma Naalakkersuisut ataanni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfirmut nuunneqarnera allannguutaavoq. Tamanna pivoq Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsisip allannguuteqartinneqarnera pillugu inatsimmi nr. 317, 3. juni 1998-imeersumi (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit), imaani avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu inatsimmi (imaani avatangiisinut inatsit) aamma nunavittamut inatsimmi (Namminersorlutik Oqartussanut aatsitassanut ingerlatsiviup nuunneqarnera) aammalu Namminersornerullutik Oqartussat aamma danskit naalakkersuisuisa Kalaallit Nunaanni atortussiassanut aatsitassanit pisunut tunngatillugu ingerlatsivimmi aqutsinissaq pillugu isumaqatigiisummut 1. juli 1998-imeersumut naapertuuttumik.

Oqartussaasumik ataatsimoortumik aatsitassanut suliassa qarfiup iluani pissutsinut tamaginnut tunngatillugu oqartussaasut suliarinnittarnerannik isumaginnittussamik atuutsitsilluni aaqjissuussineq, aamma ukiorpassuarni kalaallit aamma danskit oqartussaa-

suini aamma naalagaaffimmi inatsisini, ilanngullugit ilaatigut avatangiisinut inatsit, inatsitigut aamma allaffissornikkut suleriaatsimi tunngavigineqartarpoq.

1. januar 1989 atuutilersumik Kalaallit Nunaanni nunami sumiiffinnut avatangiisinut suliaasaqarfirmi aalajangiisinnatitaaneq, avatangiisini pissutsit il.il. pillugit Kalaallit Nunaannut inatsikkut nr. 850, 21. december 1988-imeersukket (inatsit pisinnaatitsissutaasoq) Namminersorlutik Oqartussat tiguaat. Inatsimmi § 1, imm. 1 aamma 2 imatut oqaasertaqarput:

"§ 1. Namminersornerullutik Oqartussat avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu Kalaallit Nunaannut maleruagassanik aammalu pissutsinik avatangiisinut pingaaruteqartunik maleruagassiinissaq nakkutilliinissarlugu pillugit maleruagassanik inatsisartut peqqussutaatigut aalajangersaassapput.

Imm. 2. Kalaallit Nunaanni pisuussutinik uumassuseqanngitsunik paasiniaa-nermut, misissueqqissaarnermut aammalu iluaquteqarnermut atatillugu pissutsinut avatangiisinut pingaaruteqartumik mianerinninnermut kiisalu agutsinnermut nakkutilliinermullu tamatumunngalu atatillugu atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit maleruagassanik aalajangersaaneq Inatsisartut peqqussutaanni ilaatinneqanngilaq, kisianni suli ingerlanneqarluni inatsimmik, piginnaatitsissummik tunngavigineqartumik imaluunniit sulianut taamaattunut akuersissutinik tunngaveqartumik kiisalu taakkunannga pisortatigut ataatsimut suliaasut ilaattut." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Namminersornerullutik Oqartussat avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik Inatsisartut peqqussutaat nr. 12 ulloq 22. december 1988-imeersup akuerinissaanut, nunami sumiiffinni avatangiisinut aalajangiisinnatitaaneq akisussaaffigineqalersoq atorpaa. Inatsisartut peqqussutaanni § 3-imi aalajangersagaq piginnaatitsissuteqarnermut inatsimmi § 1, imm. 2-ip assinganik oqaasertaqarpoq.

Piginnaatitsissuteqarnermut inatsimmut inatsisissatut siunnersuummi § 1-imut nassuiaatini allassimavoq:

"Inatsisissatut siunnersuummi Kalaallit Nunaannut aatsitassanut aaqqissuussi-nermi arlaatigulluunniit allannguuteqartitsinernik piviusunngortitsisoqarnissaa siunertarineqanngimmat, suliaasaqarfirmi tassani aalajangersakkat atuuttut aammalu siunissami tamatumunnga allannguuteqartitsisinnanerit inatsisissatut siunnersuummi kalluarneqanngitsut, imm. 2-imi aalajangersakkami erseqqisarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Avatangiisinut tunngasut taakkualu illersorneqarnissaasa mianerineqarnissaa, Kalaallit Nunaanni pisuussutinik uumaatsunik misissueqqaarnissamut, misissuinissamut piiasaanissamullu pilersaariornermi ingerlatsinermilu pingaaruteqartutut akuutinneqartutullu ilaatinneqartassapput, tassani ilaallutik atortussiassat aatsitassanit pisut."

Piginnaatitsissuteqarnermut inatsimmi § 1, imm. 2 tassungalu nassuiaatit aammalu avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik Inatsisartut peqqussutaanni nr. 12, 22. december 1988-imeersumi § 3 malillugit Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni nunami sumiiffinni avatangiisinut suliaasaqarfirmik tigusinerminnut atatillugu, nunami sumiiffinni

avatangiisinut tunngasunut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartunut tunngatillugu aalajangiisinnaatitaaneq tigunngilaat. Taamaaliornikkut avatangiisinut tunngasut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut, Kalaallit Nunaanni nunami sumiiffinni avatangiisinut suliassaqaqfiup nalinginnaasup ilaatut inissisimangillat. Tamatumunnga taarsiullugu avatangiisini eqqarsaatigisassat aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut, Kalaallit Nunaannut aatsitassanut aaqqissuussineq immikkut ittoq malillugu aatsitassanut suliassaqaqfimmi oqartussaasup sularinninneranut ataatsimoortumut ilaatillugit isumagineqarneri ingerlaannassaaq. Tamatumunnga naapertuuttumik inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini allassimavoq, pissutsit avatangiisinut pingaaruteqartut aatsitassanut suliassaqaqfimmi oqartussaasusut sularinninnermi pingaaruteqartut akuutinneqartutullu ilaatinneqartut. Taamaalilluni aatsitassanut suliassaqaqfimmi aalajangiisoqartussanngortillugu, aatsitassanut oqartussaasup eqqarsaatigisassat attuumassuteqartut tamaasa ilaatitussaavai, ilanngullugit avatangiisini eqqarsaatigisassat.

Piginnaatitsissuteqarnermut inatsimmi § 1, imm. 2-imik tassungalu nassuiaatinik nassuiaassut taassuma assinga, Kalaallit Nunaanni imaani avatangiisinut suliassaqaqfiup aamma aatsitassanut suliassaqaqfiup killissalersorneqarneri pillugu allakkiami allassimavoq (ullulerneqanngitsaq). Allakkiaq Pinngortitamut Aqutsisoqarfimmit danskit avatangiisinut ministereqarfiata ataaniittumit Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut e-mailikkut ulloq 15. august 2014 nassuunneqarpoq. Allakkiami qupperneq 10-imi taamaalilluni allassimavoq:

"Nunami avatangiisinut pissutsinut tunngatillugu misissuinerup takutippaa avatangiisinut tunngasut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut 1989-imi avatangiisinut suliassaqaqfimmut ilanngullugit Namminersornerullutik Oqartussanit tiguneqarsimanngitsut, kisiannili Danmarkimi aatsitassanut aaqqissuussamik aqutsisumit Aatsitassanut ingerlatsivimmiiginnarsimasut, taamaalillunilu tassani oqartussaasut sularinninnerannut ataatsimoortumut ilaatillugu avatangiisini eqqarsaatigisassat taakkua isumagineqarlutik."⁶

Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 22. november 2011-meersoq inatsisaavoq atuuttoq, nunami sumiiffinni avatangiisinut tunngatillugu pissutsinik maleruagassiiviusoq. Inatsimmi tassani taamatuttaaq aalajangersarneqarpoq inatsimmi avatangiisini pissutsit aatsitassarsiornermut tunngassuteqartut maleruagassiivigineqanngitsut. Inatsimmi § 4 taamaalilluni imatut oqaasertaqarpoq:

"§ 4. Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsisaanut suliat ilaatinneqartut pillugit maleruagassanik aalajangersaasarnert Inatsisartut inatsisaannut ilaatinneqanngillat."

Taamatuttaaq 3 sœmilit tikillugit imaani avatangiisinut suliassaqaqfimmi (imaani akissusaaffeqarfik) aalajangiisinnaatitaaneq inatsisikkut nr. 921, 25. november 1993-meersukkut (piginnaatitsissuteqarnermut inatsit) Namminersornerullutik Oqartussat akissusaaffigilerlugu tiguaat. Taamaattoq Kalaallit Nunaata imaanut akissusaaffeqarfiani sumiiffinni avatangiisini pissutsit aatsitassarsiornermut attuumassuteqartunut tunngatillugu aalajangiisinnaatitaaneq, Kalaallit Nunaanni nunami sumiiffinni avatangiisinut su-

⁶ Taamatuttaaq takuuk allakkiami qupperneq 4.

liassaqaqarfirmi aalajangiisinnatitaanerup tiguneqarneratuulli, suliassaqaqarfirmi oqartussaasup nalinginnaasumik tiguneqarnerata ilaatigut, akisussaaffigilerlugu tiguneqanngilaq. Tamatumunnga taarsiullugu Kalaallit Nunaata imaani akisussaaffiani sumiiffinni avatangiisini pissutsinut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartunut tunngatillugu aalajangiisinnatitaaffik, inatsit malillugu aatsitassanut suliassaqaqarfirmi oqartussaasut sularinninneranni pingaarnermi ilaatillugu atuutsinneqaannartussaavoq.⁷

3 smilit tikillugit imaani sumiiffinni avatangiisini pissutsinik maleruagassiisarneq pillugu inatsit atuuttoq tassaavoq imaani avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 3. november 1994-imeersoq. Peqqussummi taamatuttaaq aalajangersarneqarpoq avatangiisini pissutsit aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut tasani maleruagassiivigineqanngitsut. Inatsimmi § 6 taamaalluni imatut oqaasertaqarpoq:

"§ 6. Kalaallit Nunaata imartaani avatangiisinik illersuinissaq siunertaralugu malittarisassanik aalajangersaaneq kiisalu pisuussutinik uumaatsunik misissueqqaarnernut, ujarlernernut atuinermullu atatillugu avatangiisinut pingaaruteqartumik aaqqiisarnertit nakkutilliinerlu, matumani aatsitassat ilanngullugit, peqqussummi matumani ilaatinneqanngillat, ingerlatanilli taamaattunik ingerlatsinisamatut pisinnaatitsinermut akuersissuteqarnermulluunniit atatillugu inatsisit manna tikillugu atorineqartut tunngavigalugit pisassalluni, kiisalu suliassat taaku oqartussanit ataatsimut sularineqarnerannut ilaatillugu pisassalluni."

Kalaallit Nunaanni 3 smilit avataanni imaani sumiiffinni avatangiisini pissutsit, danskit imaani avatangiisinut inatsisaanni⁸, peqqussutikkut nr. 1012, 14. december 1994-imeersukkut aamma imaani avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalersinnissaat pillugu peqqussutikkut nr. 1035, 22. oktober 2004-imeersukkut (imaani avatangiisinut peqqussut) ataasiakkaanik allannguuteqartitsiviusumik Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalersumi maleruagassiivigineqarput.

Imaani avatangiisinut inatsimmi § 68, imm. 1 aamma 2 imatut oqaasertaqarput:

"§ 68. Inatsit Savalimmiunut aamma Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq, kisianni allaanerussutaasut Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkuullarissutigisaat atuutisillugit, kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalersinnaalluni.

Imm. 2. Suliagarnermut Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunik, ilanngullugit ikummatissiassat, misissuinissamatut piaanissamullu akuersissutini ilaatinneqartumut tunngatillugu, oqartussaasutut piginnaatitaaffiit suliassallu inatsit naapertorlugu isumagineqassapput, ilaatinneqaratik inatsit naapertorlugu maleruagassanik Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aalajangersaannissaannut piginnaatitaaffiit. Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut Kalaallit Nu-

⁷ Nassuiaassut taassuma assinga Kalaallit Nunaanni imaani avatangiisinut suliassaqaqarfiup aamma aatsitassanut suliassaqaqarfiup killissalersorneqarnerat pillugu allakkiami (ullulerneqanngitsaq) allassimavoq, takukkit quppernerit 5-6 aamma qupperneq 10. Allakkiaq Pinngortitamut Aqutsisoqarfirmiut danskit avatangiisinut ministereqarfiata ataaniittumit Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfirmiut e-mailikkut ulloq 15. august 2014 nassiunneqarpoq.

⁸ Inatsit pillugu nalunaarut nr. 963, 3. juli 2013-imeersoq.

naanni aatsitassarsiorluni ingerlatanut oqartussaasutut suliarinninnermut ataatsimoortumut ilaatillugu, Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut il.il. pillugit inatsit nr. 335, 6. juni 1991-imeersaq (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) aamma nunavittamut inatsit, takuuk inatsit pillugu nalunaarut nr. 182, 1. maj 1979-imeersaq naapertorlugit, inatsimmi aalajangersakkat imaluunniit maleruagassat taanna naapertorlugu aalajangersarneqartut, tamanna nunani tamalaani isumaqatigiissutinut akerliusimanngippat, sanegqussinnaavaat." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Aalajangersagaq tassunga assingusooq imaani avatangiisinut peqqussummi § 2-imiippoq, taanna imatut oqaasertaqarluni:

"§ 2. Suliaqarnermut Kalaallit Nunaanni atortussiassanik aatsitassanit pisunik, ilanngullugit ikummatissiassat, misissuinissamut piiannissamullu akuersissutini ilaatinneqartumut tunngatillugu, oqartussaasutut piginnaatitaaffiit suliaassallu inatsit naapertorlugu isumagineqassapput, ilaatinneqaratik Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsit (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) aamma nunavittamut inatsit naapertorlugit Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni ingerlatanik oqartussaasutut suliarinninnermut ataatsimoortumut ilaatillugu, inatsit naapertorlugu maleruagassanik Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut aalajangersaanissaannut piginnaatitaaffii.
Imm. 2. Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni ingerlatanik oqartussaasutut suliarinninnermut ataatsimoortumut imm. 1-imi taaneqartumut ilaatillugu inatsimmi aalajangersakkat imaluunniit maleruagassat taanna naapertorlugu aalajangersagaasut, tamanna nunani tamalaani isumaqatigiissutinut akerliusimanngippat, sanegqussinnaavaat." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Taamaalilluni imaani avatangiisinut inatsimmi § 68, imm. 2 aamma imaani avatangiisinut peqqussummi § 2 malillugit 3 sœmilít avataanni imaani sumiiffinni avatangiisini pissutsit aatsitassarsiornermut tunngassuteqartunut tunngatillugu oqartussaasutut suliarinninneq, aatsitassanut suliaasaqarfimmi oqartussaasut suliarinninnerannut ataatsimoortumut ilaatillugu, aatsitassanut suliaasaqarfimmi inatsisit malillugit suliarineqassapput. Taamaalilluni tamanna nunammi sumiiffinni avatangiisini pissutsinut Kalaallit Nunaanni imaani akissusaaffeqarfiani imaani sumiiffinnut tunngatillugu oqartussaasut suliarinninnerannut tunngatillugu atuuttumut naapertuuppoq.⁹

Aammattaaq imaani avatangiisinut peqqussummi § 2, imm. 2 malillugu Kalaallit Nunaanni naalakkersuisut (Naalakkersuisut) Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni ingerlatani oqartussaasutut suliarinninnermut ataatsimoortumut ilaatillugu, imaani avatangiisinut inatsimmi aalajangersakkat imaluunniit maleruagassat taanna naapertorlugu aalaja-

⁹ Nassuiaassut taassuma assinga Kalaallit Nunaanni imaani avatangiisinut suliaasaqarfiup aamma aatsitassanut suliaasaqarfiup killissalersomeqarnerat pillugu allakkiami (ullulerneqanngitsooq) allassimavoq, takuuk qupperneq 7. Allakkiaq Pinngortitamut Aqutsisoqarfimmit danskit avatangiisinut ministereqarfiata ataaniittumit Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut e-mailikkut ulloq 15. august 2014 nassiunneqarpoq.

ngersagaasut, tamanna nunani tamalaani isumaqatigiissutitut akerliusimangippat, sa-nequssinnaavaat.

Taamaalilluni avatangiisinut aamma imaani avatangiisinut suliassa qarfinni naalagaaf-fimmi inatsisini allassimavoq, avatangiisinut aamma imaani avatangiisinut tunngasut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut pillugit aalajangiisinnaatitaaffimmi avatangiisi-nut suliassa qarfinni aamma imaani avatangiisinut suliassa qarfinni aalajangiisinnaati-taaffik nalinginnaasooq malinneqanngitsooq. Tamatumunnga taarsiullugu aatsitassarsior-luni ingerlatanut tunngatillugu avatangiisini aamma imaani avatangiisini mianerisassat, aatsitassanut suliassa qarfinni ataatsimoortumik oqartussaasutut suliagarnermut ilaati-lugu isumagineqassapput. Pissutsit taakkua pillugit aalajangiisinnaatitaaffik taamaalilluni oqartussaasumi aatsitassanut suliassa qarfiup iluani aalajangiinissamut piginnaatitaaf-sumi inissisimavoq.

Tamanna taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inat-sisip allannguuteqartinneqarnera pillugu inatsimmut nr. 317, 3. juni 1998-imeersumut (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini nali-nginnaasuni, imaani avatangiisinik allanngutsaaliuinissaq pillugu inatsimmi (imaani ava-tangiisinut inatsit) aamma nunavittamut inatsimmi (aatsitassanut ingerlatsiviup Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussanut nuunneqarnera) uppersarsarneqarpoq. Immikkoortup 10-ip ataani taamaalilluni allassimavoq:

"Avatangiisinut, isumannaallisaanermut isumalluutinullu tunngatillugu mianeri-sassat pingaarnertut aammalu oqartussaasup suliarinninnerani qitiusumik ilaa-tinneqartutut inissisimaannassapput, aammalu inatsisissatut siunnersuummi avatangiisinik allanngutsaaliuinissaq pillugu maleruagassanik aalajangersaa-nermut kiisalu aatsitassarsiorluni ingerlatanut atatillugu pissutsinik avatangiisi-tigut pingaarteqartunik maleruagassiinermut nakkutilliinermullu maannamut tunngaviusuni allannguuteqartitsinissaq siunertarineqanngilaq."

Tamanna malillugu aatsitassanut suliassa qarfinnut atatillugu avatangiisini, isumannaal-lisaanermi isumalluutitigullu mianerisassat, aatsitassanut suliassa qarfiup iluani oqartus-saasutut suliarinninnerup ataatsimoortup ilaatut suli isumagineqartaannassapput, tama-tumanilu ingerlatsivimmi aalajangiisinnaatitaanerup danskit suliassa qarfinnut ministe-riannit attuumassuteqartumit aammalu ministerip ataani aatsitassanut ingerlatsiviata Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut aamma naalakkersuisut ataanni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfinnut nuunneqarnerisa kingorna, aatsitassanut aaqqis-suussineq inatsisitigut aalajangersagaasooq suli malinneqartussaalluni.

2.2 Kalaallit Nunaanni aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu aatsitassanut oqartussaasooq

Ulloq 1. januar 2010 namminersorneq pillugu inatsimmi nr. 473, 12. juni 2009-imeersumi (namminersornermut inatsit) § 2 aamma § 3, imm. 2 malillugit Namminersorlulik Oqar-tussat aatsitassanut suliassa qarfinni aalajangiisinnaatitaaffik akisussaaffigilerlugu ti-guaat, takuuk inatsimmut ilanngussami allattuiffik II, nr. 26.

Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaata aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaata siullup, aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsit nr. 7, 7. december 2009-imeersup (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) akuerineqarnerani aalajangiisinnaatitaaffik atorpaat. Inatsit 1. januar 2010 atuutilerpoq, takuuk inatsimmi § 98, imm. 1.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3 aatsitassanut suliassaqaqfimmi oqartussaasut aqqissugaaneranut tunngasuvoq. Inatsimmi § 3-imi allassimavoq:

"§ 3. Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermik sammisaqarnermi Aatsitassanut Oqartussaqarfik allaffissornikkut oqartussaavog, tamakkununnga ilaallutik pissutsini aatsitassanik ingerlataqarnut tunngasut, aatsitassarsiornermi nunap iluanik toqqorsivittut atuineri imaluunniit aatsitassanik ingerlataqarni siunertanut, tamakkunungalugu attuumassuteqartuni nukissiornermik ingerlataqarnermut, ingerlatanut atatillugu ruujorikkut aqqutinik ingerlatsineri aamma ingerlatani tamakkununnga attuumassuteqartuni.

Imm. 2. Naalakkersuisut Pissutsit suulluunniit aatsitassarsiornermut tunngassuteqartut, aatsitassanik ingerlatsinerit, aatsitassarsiornermik ingerlatsineri nunap iluanik toqqorsimatitsineri atuineq, ingerlatanut atatillugu nukissiornermik ingerlatat, ingerlatanut atatillugu ruujorikkut aqqutinik ingerlatat, ingerlatanullu attuumassuteqartut allat oqartussaasut akuleriissitsilluni ataatsimoorutillugit suliarineqarnissaat Naalakkersuisut isumagissavaat.

Imm. 3. Oqartussat suliarinninneq inatsisartut inatsisaat manna kiisalu inatsisartut inatsisaat malillugu malittarisassatut aalajangersakkat malillugit isumagineqartassapput. Taamattaq oqartussat suliarinninneq aatsitassanut, aatsitassanik ingerlatsineri, nunap iluani toqqorsimatitsineri atuineri imaluunniit aatsitassanik sammisaqarneri atatillugu siunertanut allanut, sulianut atatillugu nukissiornermik ingerlatsineri, sulianut atatillugu ruujorikkut aqqutinik ingerlatsineri, ingerlatanullu allanut pingaaruteqartut inatsisit malittarisassallu allat tunngavigalugit isumagineqartassaaq, inatsisit imaluunniit malittarisassat allat malillugit oqartussat allat oqartussat suliarinnittussaasut aalajangersaasimanngippata. Aatsitassanut Oqartussaqarfik inatsisit allat malittarisassallu allat malillugit allaffissornikkut piginnaasatigullu oqartussaavog, aatsitassat, aatsitassanik ingerlataqarneq, nunap iluanik toqqorsimatitsineri atuineq imaluunniit aatsitassarsiornermik ingerlatsineri siunertanut tunngasunut, tamatumungalugu tunngasuni nukissiornermik ingerlatat, tamakkununnga attuumassuteqartuni ruujorikkut aqqutitigut sammisanut kiisalu tamakkununnga attuumassuteqartunik ingerlatsineri allat attuumassuteqartut eqqarsaatigalugit." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummi 2009-imeersumi § 3-imut nassuiaatini allassimavoq:

"Imm. 1-imut

Aalajangersakkami allassimavoq. Kalaallit Nunaanni aatsitassanik sammisaqarnermi aatsitassanut oqartussaqarfik Naalakkersuisut ataanni ingerlataqarnermi oqartussaasog, tamakkununnga ilaallutik pissutsini aatsitassanut attuu-

massutegartuni, aatsitassanik ingerlataqarni, nunap iluanik atuineri ilaat tamakkunungalu attuumassutegartuni nukissiornermik ingerlataqarnermut tunngasuni. Taamaalilluni aatsitassanut oqartussaqarfik ingerlatanut siunnersuummut matumunnga eqqartorneqartunut allaffissornikkut aqutsineri oqartussaavoq. Aalajangersagaq aqutugalugu manna tikillugu aatsitassarsiornermi aqqiissut periutsitut pilersinneqarpoq aatsitassarsiornermi immikkut oqartussaaffittut, aalajangikkanik Naalakkersuisut aalajangersimasaat allaffissornikkut qitiusumi suliassanik isumaginnittussaq kiisalu aqutsisutut suliassat, inatsit manna inatsisillu allat ingerlatanut inatsimmut matumunnga pingaarutilittut ilaatinneqartut malillugit isumagineqartussat ilanngullugit. Suliassat tamakku manna tikillugu aatsitassanut inatsit atuuttoq malillugu Naalakkersuisut ataanni Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit isumagineqartarsimapput.

Naalagaaffiup tungaanut aatsitassanut aqqiissutip nutaap kiisalu namminersorneq pillugu inatsisip malitsigisaanik isertitanut nassuiaatip tunngavigaa, aatsitassanik sammisaqarneq ataatsimut agunneqassasoq, allaffissornernullu allanut naleqqiullugu immikkoortinneqassalluni, taamaalilluni aningaasaliissutit, sulisut, suliassat assigisaallu kiisalu akiliutinit isertitat aatsitassanut oqartussaaffeqarfiup aqutaani aningaasartuutit matussusernissaannut akilersinniarnegartarneranni suussusersineqarsinnaallutik sammisaqarfinnullu nakkutigineqarsinnaasunut aallaaffissinneqarsinnaallutik.

Taamaalilluni isummerneqanngilaq aatsitassanut oqartussaqarfik naalakkersuisogarfiit arlaata ataani nakkutilliisogarfiittut imaluunniit Naalakkersuisuni ilaasortap ataani toqqaannartumik allaffissornikkut aqqiissuunneqassanersoq, kisianili aatsitassarsiornermik sammisaqarnermi oqartussatut suliarinninnerit siunissami allanngortisinissat pissapput, isertitatut nassuiaatit namminersorneq pillugu inatsisip siunertai malillugit ingerlaannartillugit.

Imm. 2-imut

Aalajangersagassatut siunnersuummi aalajangerneqarpoq, aatsitassarsiornermik sammisaqarnermi Naalakkersuisut isumagissagaat oqartussaasutut suliararneq oqartussaasutut suliarinninneq ataatsimoortutut akuleriisitsisutullu aqqiissuunneqassasoq. Oqartussatut suliarinninnermut ilaapput, pissutsit malittarisassallu aatsitassanut ikummatissanullu, aatsitassanik ingerlatsineri, nunap iluanik toqqorsivittut atuineri imaluunniit siunertat aatsitassarsiornermik ingerlatsineri tamakkunungalu atatillugu nukissiornermik ingerlatsineri tunngasut.

Ataatsimoortumik akuleriisitsillunilu oqartussatut suliarinninneq ingerlatsineri sammisat teknikkikkut paasiuminaatsut ataatsimoortitsineri sammisumik suliarineri makkunatigut iluaqutaassaaq; aatsitassanik nunallu iluani ingerlatsineri nunap sannaatigut, teknikkikkut aningaasarsiornikkullu tunngasunik ilisimasagarnissamat tunngaviliisut kiisalu pissutsit isumannaallisaanermut, peqqiissutimut, avatangiisitigut, pisuussutini atorluannikkut kiisalu inuiaqatigiinnik akornusersuinani iluaqusiinissanut pingaaruteqarsinnaasut.

Taamattaaq oqartussatut ataatsimoortitsilluni akuleriisitsillunilu suliarinninnerup suliaqarfitsigut, qaqugukkulluunniit suliassanik isumaginnissinnaasut, aatsitas-sanik nunallu iluani sammisaqarnermi aqutsinermi suliarinninnerit qaffasissu-sissaannik piumasaqaatinut tulluuttunik atukkatigut qulakkeerinnissaaq nukit-torsaallunilu, kiisalu nunami immiini nunallu tamat akornanni aatsitassanik i-ngerlatsisut naatsorsuutigisaasigut.

Taamattaaq ingerlatsinermik sammisaqarnermi aqutsinermi pingaarnersiui-nermilu ataqatigiissinneqarnissaa Naalakkersuisut qulakkiissavaat. Taamaaliornik-kut ilaatigut eqqarsaatigineqassaaq Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit aningaasar-siornikkut inuussutissarsiornikkullu aatsitassarsiornermik ingerlatsinermi, ta-makkunungalu attuumassuteqartunik nunap iluani ingerlatsinermi soqutigisaat isumannaallisaanikkut, peqqissutsikkut, avatangiisitigut, pisuussutini atorluu-a-nikkut kiisalu inuiaqatigiinnik akornusersuinani iluaqusiinikkut eqqarsaatigisa-sat ataatsimoortutut isigineqartariaqarlutik isumagineqartariaqarlutillu.

Oqartussatut ataatsimoortitsisumik akuleriisitsisumillu suliarinnittarneq allaffis-sornikkut suliassat pitsaanerusumik ajornaannerusumillu isumaginissaannut ataqatigiissaarnissaannullu periarfissiissaaq kiisalu marloqiusamik sulisarnerup annikillisarnissaa suliassanillu avitseqatigiittarni paatsuungassutaasartut annikillisissallugit.

Aatsitassarsiornermi oqartussaaffeqarfik aatsitassanik sammisaqarnermi aqut-sinikkut sulianut tamanut akisussaasuussaaq, ilaallutik aatsitassanik ingerlata-qarnernut, nunap iluani ingerlataqarnernut tamakkunungalu attuumassuteqar-tunik nukissiornermik ingerlataqarnernut tunngasuni. Tamatumani pisariaqar-poq, ingerlatat tamakku pillugit ilisimasat misilittakkallu attuumassuteqartut ka-tersornissaat, sammisanillu suliarinninneq suliaqarfitsigut immikkut ilisimasat akimorlugit akuleriisinneqartariaqarneri. Naatsorsuutigineqarpoq oqartussatut suliarinninnermi ataatsimoortumik akuleriisitsisumillu Naalakkersuisut aatsitas-sarsiornermi nunallu iluani sammisaqarnermi apeqqutit inuiaqatigiinnut pingaa-ruteqartut aalajangiiffiginissaannut tunngavissaannik pitsanngorsaasinnaassa-sut.

Aatsitassarsiornermik sammisaqarnerup allaffissornikkut aqunneqarnera 1. juli 1998-imi avatangiisinut nukissiornermullu ministerimit/Kalaallit Nunaannut aat-sitassarsiornermi Ingerlatsivimmit Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisu-nut/Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmut nuunneqarpoq, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi kiisalu ingerlatsinerup iluani suliassat aatsitas-sarsiornermut attuumassuteqartut, soorlu suliassat nunap sannaanut, teknik-kikkut, suliaqarfitsigut avatangiisitigullu pissutsinut tunngasut misilittakkat paa-sisimasallu inerisarsinnaaleqqullugit.

Ilisimasat misilittakkallu attuumassuteqartut taama ingerlatsinerne katersorne-garsimasut pigiinnarnissaat ineriartortinnissaallu qulakkeerniarlugu, oqartussa-tut suliarinninnermi ataatsimoortitsilluni akuleriisitsillunilu tunngavittut aalaja-ngersagaq atorlugu. Aatsitassarsiornermik sammisaqarnerup tamakkiisumik ti-

guneranut ilutigitiillugu avataani imartani suliffinni sullivinni atukkatigut suliaqarfiit aamma tigunearput. Oqartussatut ataatsimoortitsisumik akuleriisitsisumillu suliarinnittarneq allaffissornikkut suliaassat pitsaanerusumik ajornaannerusumillu isumaginissaannut ataqatigiissaarnissaannullu periarfissiissaaq kiisalu marloqiusamik sulisarnerup annikillisarnissaa suliaassanillu avitseqatigiittarnerni paatsuungassutaasartut annikillisissallugit.

Aalajangersagaq imm. 3-mi aalajangersagassatut siunnersuummit ilassuserneqarpoq. Tamatuma nassataraa aatsitassanut oqartussaqarfik maannamut aatsitassanut, aatsitassanik ingerlatsinernut, nunap iluanik toqqorsivittut atuinnermut imaluunniit aatsitassarsiornermi ingerlatsinermut atatillugu siunertanut tamakkunungalu attuumassuteqartunik nukissiornermik ingerlatanut inatsisit malittarisassallu allat eqqarsaatigalugit oqartussatut aamma akisussaasuusaaq suliaqarfitsigullu ilisimasaqarfiussalluni.

Imm. 3-imut

Aalajangersagassatut siunnersuut malillugu aatsitassanut oqartussaqarfiup oqartussatut suliarinnittarnera siunnersuut malillugu siunnersuut manna tunngavigalugu aalajangersakkallu siunnersuummi aalajangersimasut tunngavigalugit suliarineqartassaaq. Taamattaq oqartussatut suliarinnittarneq maannamut inatsisit malittarisassalluunniit allat, aatsitassanut, aatsitassarsiornermik ingerlatanut, nunap iluani toqqorsivittut atuinnermut imaluunniit aatsitassarsiornermik ingerlatsinermut attuumassuteqartuni siunertanut allanut kiisalu tamakkunungalu attuumassuteqartunik nukissiornermik ingerlatsinermut pingaaruteqartunut, ingerlatanut atatillugu ruujorikkut attavilersuinerit kiisalu ingerlatanut attuumassuteqartut allat, inatsisit malittarisassalluunniit allat aalajangiisimannngippata, oqartussat allat oqartussatut suliarinninnissamik isumaginnittussaasut. Taamattaq aalajangersakkami alassimavoq, aatsitassanut oqartussaaffeqarfiup aatsitassat, aatsitassanik ingerlatsinerit, nunap iluanik siunertanut arlaannut atuinissamut tamakkunungalu attuumassuteqartuni nukissiornermik ingerlatsinissat, ruujorikkut attavilersuinerit ingerlatallu allat tamakkunungalu attuumassuteqartut eqqarsaatigalugit inatsisit malittarisassallu tamakku allat malillugit oqartussatut akisussaasuusoq suliaqarfitsigullu akisussaasuulluni. Nunami sulinermi sullivinni atukkat tungaasigut inatsisip atuuffii pillugit § 9, imm. 2 innersuusutiginearpoq." (Uani ataaticut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 2.3-imi aamma alassimavoq:

" Oqartussaanermut attuumassuteqartut

[...]

Siunnersuut malillugu aatsitassanut oqartussaqarfik Kalaallit Nunaanni aatsitassanik nunallu iluani ingerlataqarnermut akisussaalluni oqartussaavoq, tamakkunungalu ilaallutik pissutit aatsitassanut tunngassuteqartut, aatsitassanik ingerlataqarnerit, nunap iluanik atuineq kiisalu sammisanut atatillugu nukissior-

nermik ingerlataqarnerit. Taamaalilluni aatsitassanut oqartussaqarfik sammisanut aatsitassanut inatsimmi eqqartorneqartunut akisussaalluni oqartussaavog.

Aatsitassanut oqartussaqarfik immikkoortutut oqartussaasutut ingerlatsivittut ingerlaannassaag, oqartussatut suliarinninnikkut ataatsimoortumik akuleriisitsisumillu isumaginnittartussaag. Tamakkununga ilaapput pissutsit malittarisassallu tamaasa aatsitassanut tunngasut, aatsitassanik ingerlataqarnerit, nunap iluanik atuineq kiisalu sammisanut atatillugu nukissiornermik ingerlataqarnerit.

Taamaalilluni ingerlatsinermi sammisat aatsitassanut tunngasut, aatsitassanik ingerlataqarnerit, nunap iluanik atuineq imaluunniit sammisamut atatillugu nukissiornermik ingerlataqarnerit, aatsitassanut oqartussaqarfimmut katersuutsin-neqassapput. Immikkoortutut ingerlatsivik ingerlatsinermi sammisat ataatsimut isiginnittumik suliatigut ingerlataqarnermut peqataassaaq, aatsitassanik nunallu iluani ingerlataqarnermi nunap sannaanut, teknikkimut aningaasarsiornermullu tunngasunik teknikkikkut ajornakusoortunik ilisimasaqarnissamik pisariaqartitsisut kiisalu pissutsit isumannaallisaanermut, peqqissutsimut, avatangiisitigut, pisuussutinik atorluaanermut kiisalu inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumillu pingaaruteqarsinnaasut immikkut ilisimasaqarfiginissaat tunngaviulluni.

Taamattaaq aatsitassanut oqartussaqarfiup immikkoortutut ingerlatsiviup ingerlataqarfisigut atukkat qularnaassavai nukittorsarlugillu, suliassat qaqukkulluunniit isumagisinnaallugit aatsitassanut nunallu iluanut tunngasunik ingerlatsinisamut piumasaqaataasut, kiisalu nunami immiini nunallu tamat akornanni aatsitassarsiornermik ingerlataqartut piginnaasaqarfissatut naatsorsuutigisaat.

Taamattaaq aatsitassanut oqartussaqarfik immikkoortutut ingerlatsivittut sammisaanik ataqatigiisumik aqutsineq pingaarnersiullunilu tulleriiaarineq peqataassaaq. Taamaalilluni ilaatigut eqqarsaatigineqassaaq aatsitassatigut nunallu iluani ingerlataqarnermi aningaasarsiorinnikkut inuussutissarsiorinnikkullu inuiaqatigiit kalaallit soqutigisaat isigisariaqarlugit, kiisalu isumannaallisaanermi, peqqissutsimi, avatangiisini, pisuussutinik atorluaanermi aamma inuiaqatigiinnut akornutaanngitsumik iluaqutaasumillu eqqarsaatigisassat ataqatigiissillugit isumagineqarnissaat." (Uani ataaticut titarneqarpoq.)

Taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3, imm. 1, aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuumi § 3-imut nassuiaatit aamma aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortog 2.3 malillugit, Naalakkersuisut ataanni aatsitassanut oqartussaasoq tassaavog Kalaallit Nunaanni aatsitassanut aamma nunap iluanut suliassaqarfinni ataatsimoortumik, aalajangiisinnaatitaalluni akisussaasuullunilu oqartussaasoq, ilanngullugit aatsitassanut tunngatillugu pissutsit tamaasa, aatsitassarsiorluni ingerlatat, nunap iluani atuineq aammalu tassunga atasumik nukissiuuteqarnermi ingerlataqarnerit. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 2009-imeersumi taamaalilluni aatsitassanut oqartussaasumik ataatsimoortumik, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqarfimmi aalajangiisinnaatitaaffimmik tigusinissaat sioqqullugu atuuttumik, peqarluni oqartussaasup aqqissugaanera nalinginnaasoq ingerlateqqinneqarpoq. Taamaattoq aatsitassanut i-

kummatissanullu inatsit 2009-imeersaq malillugu danskit naalakkersuisui aatsitassanut suliaasaqarfimmi arlaatigulluunniit aalajangiisinnaatitaaffeqartinneqanngillat, taamatullu ilaatigut tamanna pissutigalugu siunnersuisooqatigiit atuutsiinnarnissaat naleqqukkun-naarluni.

Taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 2009-imeersaq malillugu Naalak-kersuisut aatsitassanut suliaasaqarfimmi pingaarnertigut aalajangiisussaapput aammalu Naalakkersuisut aatsitassanut suliaasaqarfimmi oqartussaasutut piginnaatitaasuni qul-lersaallutik. Naalakkersuisunut ilaasortap aatsitassanut suliaasaqarfimmi akisussaasuup-sup, naalakkersuisunut ilaasortap naalakkersuisoqarfiata aamma Aatsitassanut Ikum-matissanullu Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisut sinnerlugit aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani suliaqarnermi ingerlatsivimmi aqutsineq aammalu aalajangiinerit Naalakkersuisu-nit aalajangiunneqartut piviusunngortinneqarnissaat isumagisarissavaat.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 2009-imeersumi tassungalu nassuiaatini er-seqqissarneqarpoq, aatsitassanut suliaasaqarfimmi oqartussaasutut suliaqarneq, su-liaasaqarfimmi oqartussaasutut suliaqarnerup oqartussaasutut suliaqarnertut ataatsi-moortutut akuutitsiviusutullu ingerlanneqartartussanngorlugu nalinginnaasumik aaqgis-suussaassasoq. Aammattaaq erseqqissarneqarpoq aatsitassanut suliaasaqarfimmi o-qartussaasup suliarinninnerat pissutsinut tamaginnut aammalu aatsitassat pillugit male-ruagassanut, aatsitassarsiorluni ingerlatanut, nunap iluanik atuinnermut tassungalu ata-sumik nukissiuutegarnermik ingerlatanut, tassunga atasunut ruujorinik aqquersuuser-suilluni ingerlatanut allanullu tassunga atasumik ingerlatanut tunngasuusq. Tamatuma kingunerisaanik oqartussaasunut immikkoortortat aalajangiisussanngorneranni aamma-lu aatsitassanut suliaasaqarfimmi pissutsinut tamaginnut maleruagassanullu tunngatillu-qu oqartussaasutut suliarinninneranni, oqartussaasunut immikkoortortat assigiinngitsut oqartussaasutut ataatsimoortutut atuutissapput (oqartussaasq ataatsimoortumik atuuf-feqartoq).

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummi 2009-imeersumi 3, imm. 1-imut nassuiaatini allassimavoq, aatsitassanut suliaasaqarfimmi ingerlatsivimmi aqutsi-neq ataatsimoortoq, aatsitassanut suliaasaqarfimmi aqutsinerup allaffissornerup sinne-ranut naleqqiullugu killissalersorneqartillugu aaqqissuussaassasoq, taamaalilluni ilaati-gut aningaasaliissutit, sulisut suliaasaat aamma akiliutinit ilaalu ilanngullugit aatsitassa-nut oqartussaasumi aningaasartuutitut matussutissatut atugassanngorlugit akilersinne-qarsinnaasunit isertitat misissorneqarsinnaasumik suliaasaqarfimmi paasineqarsinnaas-sallutit tassungalu tutsinneqarsinnaassallutik, takuuk ilaatigut namminersornermut inat-simmi § 7. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummi 2009-imeersumi § 3, imm. 1-imut nassuiaatini aamma allassimavoq, aatsitassanut oqartus-saasoq naalakkersuisoqarfiup ataatsip ataani imaluunniit Naalakkersuisunut ilaasortap aalajangiisinnaatitaasup ataani toqqaannartumik aaqqissuussaassasoq taamaaliornermi isummerfigineqanngitsq, kisianni aatsitassanut suliaasaqarfimmi oqartussaasutut i-ngerlatsinermi siunissami allannguuteqartitsinermi namminersornermut inatsimmi siu-nertaasunut naapertuuttumik isertitanut nassuiaassutaasoq sulii ataqqillugu tamanna pisassasoq.

Aatsitasssanut oqartussaasumi oqartussaasunut immikkoortortat aalajangersimasut sorliit ilaatinneqarnersut, aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allannguuteqartinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 26, 18. december 2012-imeersumi allassima-voq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allannguuteqartinneqarnerani §§ 3 a-3 c, taamatuttaaq oqartussaasut aaqqissugaaneranut tunngasut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi ilanngunneqarput. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi §§ 3 a-3 c i-matut oqaasertaqarput:

"§ 3 a. Aatsitassanut oqartussaasut, tak. § 3, imm. 1, tassaapput Aatsitassanut Aqutsisoqarfik, tak. imm. 2, aamma Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik, tak. imm. 3.

Imm. 2. Aatsitassanut Aqutsisoqarfik aatsitassanik suliassaqarfinnut nalinginnaasumik allaffissornikkut oqartussaavog, avatangiisinut pissutsinut tunngasut ilanngunnagit, tak. Imm. 3.

Imm. 3. Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik (Avatangiisinut Aqutsisoqarfik) aatsitassanik suliassaqarfinnut tunngasuni avatangiisinut tunngasuni allaffissornikkut oqartussaavog, tamakkununnga ilaallutik avatangiisinik allanngutsaaliuineq, pinngortitamik allanngutsaaliuineq, avatangiisinut akisussaasuuneq aamma avatangiisinik nalilersuisarneq.

Imm. 4. Aatsitassanut oqartussaasup avatangiisinut pissutsinut tunngasuni nalilersuisarnerni aalajangiisarnernilu avatangiisinut sullissivimmit ataatsimit arlalinnilluunniit ilisimatuussutsikkut arlaannullu attuumassuteqanngitsup aalajangiinissamut nalilersuinerit missinglutillu tunngavigisarpai.

Imm. 5. Aatsitassanut suliassaqarfinnut tunngasuni ingerlatsineq oqartussatullu suliarinninneq pisinnaatitsissummik pigisaqartup allallu oqartussamik ataatsimik attaveqatigiittarneq tunngavigalugu aaqqissuunneqarpog, oqartussamillu taassumannga nalunaarutit, allakkiat aalajangikkallu tamaasa il.il. tigusarlugit. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup pisinnaatitsissummik pigisaqartup allallu inatsisartut inatsisaanni matumani attuumassuteqartut allat tungaannut aatsitassanut suliassaqarfiit pillugit allaffissornikkut attaveqatigiittarneq isumagisarpai.

Imm. 6. Aatsitassanut Aqutsisoqarfik ingerlatsinermi oqartussatut ataqatigiisaa-
saarisuuvoq, Avatangiisinullu Aqutsisoqarfimmit oqaaseqaatit aalajangikkallu
pisariaqartut pissarsiarisarlugit. Suliassat sammineqarneri aalajangikkallu pillu-
git Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aamma Aatsitassanut Aqutsisoqarfik ingerlaa-
vartumik imminnut ilisimatitseqatigiittuartassapput.

§ 3 b. Aatsitassanut Aqutsisoqarfimmi imaluunniit Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmi aalajangiussamik maalaaruteqarneq Naalakkersuisunut maalaarutaasinnaavog. Maalaarsinnaatitaasut tassaapput:

- 1) Suliarni pineqartumi akuusoq.
- 2) Kikkut tamarmik, suliap pineqartup kinguneqarnissaanik pingaarutilimmik innuttut namminertut soqutigisaqartut naatsorsuutigineqarsinnaasut.
- 3) Peqatigiiffiit aamma kattuffiit, malittarisassiatik naapertorlugit sukisaarsarnikkut, avatangiisitigut aamma pinngortitakkut soqutigisarisanik imaluunniit inuia-

qatigiinnut tunngasunik pingaarutilinnik soqutigisarisanik isumaginninnissamik siunertaqartut.

Imm. 2. Maalaaruteqarnissamut piffissarititaq sapaatip akunneri 6-inik sivi-sussuseqarpoq. Naammagittaalliornissamut killissaliussaq aalajangiineq illua-tungiusumut nalunaarutigineqarsimappat ullormit nalunaaruteqarfiusumit, aamma aalajangiineq tamanut ammasumik nalunaarutigineqarsimappat ullor-mit tamanut saqqummiunneqarfigisaanit naatsorsorneqassaaq. Naammagit-taalliuuteqarnissamut killissaliussaq arfininngornermi imaluunniit nalliuttumi naasimappat, naammagittaalliuuteqarnissamut piffissaliussaq ulluinnarmut tul-liuttumut sivitsorneqassaaq.

Imm. 3. Naammagittaalliuutaasooq oqartussaasumut aalajangiisimasumut al-laganngorlugu tunniunneqassaaq. Naammagittaalliuuteqarnissamut piffissa-liussap naanerata kingorna piaarnerpaamik oqartussaasup naammagittaalliuu-taasooq aammalu oqartussaasup aalajangiinera naammagittaalliuutaasumullu nassuiaatai Naalakkersuisunut nassiutissavai.

Imm. 4. Akuersissutip, akuersissuteqarnerup imaluunniit immikkut ittumik a-kuersissuteqarnerup naammagittaalliuutigineqarneri, Naalakkersuisut allamik aalajangiisimanngippata, kinguartitsinissamik sunniuteqassanngillat.

Imm. 5. Naammagittaalliuuteqarnissamut piffissaliussap iluani, akuersissutip, akuersissuteqarnerit aamma immikkut ittumik akuersinerit aalajangersimasut naammagittaalliuuteqarnissamut piffissaliussap naannginnerani atorneqassan-nginnissaat pillugu aalajangersakkanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaap-put.

Imm. 6. Naalakkersuisut allamik aalajangiisimanngippata, peqqusissuteqar-nerup imaluunniit inerteqquteqarnerup naammagittaalliuutigineqarnera kinguar-titsinissamik sunniuteqassanngilaq.

§ 3 c. Pissutsit §§ 3-3 b-mi taaneqartut pillugit Naalakkersuisut maleruagassa-nik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput, tamakkununga ilaallutik Aat-sitassanut Aqutsisoqarfimmit imaluunniit Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit aala-jangerneqarsimasut ilutsit ilaat pillugit maalaarutit aamma maalaarsinnaaner-mut killilersuutit pillugit, takukkilli Imm. 2-5.

Imm. 2. Aatsitassanik misissuinissamut paaanissamullu akuersissutip pillugit tunniussinerit, allannguutit pingaaruteqartut, tunisinerit, akuersissummillu uter-titsineq aamma utertitsinissamut akuersinerit pillugit Naalakkersuisut aalaja-ngiisartuupput.

Imm. 3. Pissutsit inuiaqatigiinnut imaluunniit avatangiisinut pingaarutilimmik sunniuteqarsinnaasut pillugit Naalakkersuisunit aalajangerneqartarput, aalaja-ngikkat aalajangersimasut Aatsitassanut Aqutsisoqarfimmit imaluunniit Avata-ngiisinut Aqutsisoqarfimmit aalajangiiffigineqartussanngorlugit Naalakkersuisut maleruagassanik aalajangiisimanngippata.

Imm. 4. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup suliaasai pisinnaatitaanerilu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik Naa-lakkersuisut aalajangiisinnaapput, tamakkununga ilaallutik taakku aalajangi-iinnaanermut pisinnaatitaaffii, takukkilli imm. 2, 3 aamma 5.

Imm. 5. Misissueqqaarnissamut akuersissutip, tak. kapitali 4, imaluunniit anni-kitsumik aatsitassarsiornissamut aatsitassanik misissuinissamut imaluunniit paaanissamut akuersissutip pillugit aalajangiikkat, tak. kapitali 8, Aatsitassanut

Aqutsisoqarfimmit imaluunniit Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit aalajangerneqassapput, aalajangigassat inuiaqatigiinnut imaluunniit avatangiisinut pingaarutillimmik sunniuteqartussaangippata, tak. Imm. 3." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allannguuteqartinneqarnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 3 a, imm. 4-imut nassuiaatini ilaatigut allassimavoq:

"Aalajangersakkami aalajangerneqarpoq Aatsitassanut Oqartussat, tassaallutik Aatsitassanut Avatangiisinullu Aqutsisoqarfik, inassuteqarnerni assigisaannilu naliliinerit avatangiisinut sullissiviit arlaannut attuumassuteqanngitsut suliarisimasaat tamakku tunngavigissagaat.

Naalakkersuisut gullersatut oqartussaannerusut, aatsitassanut oqartussat inassutigisaat pissutsinut tamanut attuumassuteqartunut tamatigut ataatsimoortuususaapput. Avatangiisinik sullissivinnit arlaannut attuumassuteqanngitsunit nalilersuinerit assigisaallu maannakkumutut tamakkiisumik naqitanngorneri inassuteqarnermi ilanngunneqartassapput.

Taamaattoorli Naalakkersuisut, Aatsitassanut Aqutsisoqarfik imaluunniit Avatangiisinut Aqutsisoqarfik naliliinernut ataatsimoortumik aalajangiinissamut eqqarsaatigisassat ilaattut ilanngussinissamut pituttorsimanngillat. Assersuutigalugu Avatangiisinut Aqutsisoqarfik pissuseq pillugu akuersaanngitsumik suli inassuteqarsinnaassaaq, naak avatangiisinik sullissiviit siunnersuisartut oqaatiginnikkaluartut pissuseq pineqartoq pingaaruteqanngitsumik avatangiisinut sunniuteqassasoq, imaluunniit pissutsip annertunerusumik misissorneqarnissaa pillugu inassuteqarluni.

Qanorluunniit pisoqaraluarpat inaarutaasumik aalajangiineq Naalakkersuisut isumagisussaavaat, eqqarsaatigisassat pissutsillu tamaasa tunngavigalugit ataatsimoortumik aalajangiissallutik, tamatumani pissutsit tamaasa pingaarnersiorlugit, aatsitassanullu inatsimmi piumasaqaatit tungaasigut eqqarsaatigisassat tamaasa uuttorneyisigut." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi allannguuteqartitsinissaq pillugu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasumi immikkoortoq 2.1-imi allassimavoq:

"2.1. Aatsitassanut oqartussaasoq

Siunnersuut malillugu Naalakkersuisut pingaarnertut aatsitassanut oqartussasutut, aatsitassanut suliaasaqarfimmi ataatsimut katillugu allaffissornikkut oqartussaasuuginnassapput. Taamaallutik Naalakkersuisut aatsitassanut, aatsitassarsiorluni ingerlatanut aamma ingerlatanut allanut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi pineqartunut ilaasunut tunngatillugu pissutsini tamaginni ataatsimoortumik akuliutsitsisumillu oqartussaasut suliarinninnerat ingerlasasasoq suli isumagisassavaat.

Siunnersuummi aalajangerneqarpoq, ingerlatat inuiaqatigiinnut imaluunniit avatangiisinut pingaaruteqartumik sunniuteqarsinnaasut Naalakkersuisunit akueri-

neqartussaapput. Tamatuma tunngavimmut erseqqissaataavoq, ingerlatassanut akuersissutit imaluunniit akuerinninnerit, inuiaqatigiinnut imaluunniit avatangiisinut pingaarutilimmik sunniuteqarsinnaasut Naalakkersuisunit akuerineqartariaqartut, tassaasullu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinermi qullersaasutut oqartussaasut.

Ukiorpassuarni ileqquusimavoq suliassat akuersissutitut tunngasut tamarmik Kalaallit Nunaanni aatsitassatigut pisuussutit pillugit Siunnersuisooqatigiinni suliarineqartarlutik, taamaalereeraangat tassanngaanniit inassutigisat Naalakkersuisunit sammisamilu danskit ministerianit akuerineqartarlutik imaluunniit itigartitsissutigineqartarlutik. Periuseq taanna Namminersorlutik Oqartussat aatsitassarsiornermik sammisaqarneq 1. januar 2010 tigummaguli aalajangiusimaneqarsimavoq imaasillugu, suliat Naalakkersuisunut aalajangiiffigisassanngorlugit saqqummiunneqartarlutik.

Aatsitassarsiornermi ulluinnarni aalajangikkat aalajangersimasut arlallit aalajangerneqartarput, ilaatigut aatsitassarsiornermi ingerlatsinissamut qinnuteqaativiit. aammattaarli akuersissutit tunniunneqareersut tungaasigut ingerlatassanik akuerinnittarnernut atatillugu.

Misissueqqaarnissamut misissuinissamullu assigiissaartumik piumasaqaatit tungaasigut akuerinninnerit nalinginnaasut Aatsitassanut Pisortaqarfiup sammisarlugillu aalajangiiffigisarpaat, tamakkununga ilaallutik asimi suliaqarnissamut malittarisassat atuuttut. Taamattaaq aatsitassanut inatsimmik tamakku-nunngalu piumasaqaatinik atuuttunik kiisalu peqquneqarnerit tunniunneqarsimasut il.il. taakkuninngalu eqquutsisinissaq Aatsitassanut Pisortaqarfiup nakkutigai. Tamakku saniatigut pissutsit Naalakkersuisut imaluunniit Aatsitassanut Naalakkersuisut aalajangigassaat pillugit inassutitik Aatsitassanut Pisortaqarfik suliarinnittarpoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi aatsitassanut oqartussaasup pingaarnertut aagqissuussaanera nutaaq aalajangersarnegarpog. Tassani ilaapput Naalakkersuisut aamma taakkua ataanni sulianut oqartussaasut marluk.

Aatsitassanut inatsisip akuersissutigineqarnerani Inatsisartut tunngavigaat, aatsitassanik sammisaqarnermut tamarmut aatsitassanut oqartussamik ataatsimik peqarnissami arlalinnik iluaqutissartaqartoq, kiisalu aatsitassarsiornermut tunngasuni pissutsinik tamanik oqartussatut suliarinnittarnissaq ataatsimoortoq akuleriisitsisorlu. Tamanna aatsitassanut inatsisip § 3-ani ilaatigut aalajangi-gaavoq. Iluaqutissat tamakku ingerlateqqinniarneqarsimapput.

Aatsitassanut suliassaqarfimmi nalinginnaasumik oqartussaasoq siunnersuut malillugu tassaavoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik, maannak-kut Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiusumut assingusoq siunnersuut tip malitsigisaanik ataasiakkaatigut allannguuteqartillugu.

Oqartussaasup aappaa tassaavoq Aatsitassanut suliassaqaarfimmi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik (Avatangiisinut Aqutsisoqarfik). Aqutsisoqarfiit tamarmik imikkut oqartussaasutut pilersinneqassapput, suliqaarfitsigut teknikkikkullu ilisimasat misilittakkallu atatiinnarnissaat inerisarnissaallu siunertaralugit, kiisalu suliqaarfitsigut teknikkikkullu piginnaasat allat eqqarsaatigalugit oqartussatut suliarinninnerit ataatsimoortut akuleriittullu piumasaqaataasut aammattaarlu suliqaarfitsigut teknikkikkullu pissutsit pillugit aalajangiisarnerni. Taamattaq isu-malluutit siunertanut tamakkunungarpiaq atorneqarnissaat qulakkeerniarlugu.

Taamaalereerpat Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aatsitassarsiornermi suliassat avatangiisinut tunngassutegartut pillugit ulluinnarni allaffissornikkut suliassat sulianillu samminnitarnerit ullumikkut Aatsitassanut Pisortaqarfimmit suliarengartartut tigusussaallugit, Siunnersuutip aalajangiisarnerni piginnaatitaaffiit qulaani taaneqartut allanngortinneqarnissaat siunertarinngilaa. Taamaammat Avatangiisinut Aqutsisoqarfik misissueqqaarnissanut misissuinissanullu tunngasuni assigiissaartumik piumasaqaatit tungaasigut akuerinninnerit nalinginnaasut pillugit aalajangiisarsinnaassaaq, tamakkununga ilaallutik asimi suliqaarnernut malittarisassat assigisaallu.

Sammisami manna tikillugu periusaasoq malillugu, Aatsitassanut Aqutsisoqarfik aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfik manna tikillugu periusiusartog tunngavigalugu assigiissaartumik piumasaqaatit sammisami atuuttut tungaannut aalajangiisassaaq, tamakkununga ilaallutik piumasaqaatit maleruagassallu Naalakkersuisunit nalinginnaasumik akuerineqarsimasut.

Tamatuma kingunerissavaa, Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup sulianut makkununga atatillugu aalajangiisarnissaanut naatsorsuutigineqassaaq; assigiissaartumik piumasaqaatilimmik annikitsumik aatsitassarsior-nissamut akuersissuteqarnerit, misissueqqaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissutinut pigineqareersunut piumasaqaatit malillugit ingerlatassanik akuerinnittarneq. Taamattaq aqutsisoqarfiit sulianik nalinginnaasunik suliqartassapput, innuttaasunik sullissisarlutik kiisalu sulianut Naalakkersuisunit sammineqartussanut inassutigisanik suliqartarlutik.

Taamattaq aqutsisoqarfiit suliqaarfissamik iluini nakkutillissassapput kiisalu aatsitassanut inatsit malillugu akuersissutinut tunniunneqarsimasunut piumasaqaatinik aammalu taanna malillugu akuerinninnernik tunniunneqarsimasunik peqquneqarnernik eqquutsitsinissaaq pillugu tunniussisinnaassapput.

Ingerlatat pillugit suliassanik avatangiisinut inuiaqatigiinnulluunniit annertuumik sunniuteqarsinnaasunik suliarinninnerit, tamakkununga ilaallutik ikummatissanik misissuinissamut piiaanissamullu akuersissutinik tunniussinerit kiisalu safiugassanik manngertunik atorluaanerit pillugit maannakkumutut Naalakkersuisunut aalajangiiffigisassanngorlugit saqummiunneqartassapput. Taamattaq aalajangigassat, periutsinik annertuunik allannguisoqarnissaa pillugu siunnersuutit Naalakkersuisunut aalajangiiffigisassanngorlugit saqummiunneqartassapput.

Akisussaaffinnik agguaassinerup ilaattut Naalakkersuisut aalajangiisassapput, immikkoortortap sorliup apeqqutit ataasiakkaat suut suliarisassanerai. Siunner-suutip akuerineqareerneratigut Naalakkersuisut aatsitassanullu oqartussaqarfiup nutaap akornanni aalajangiisarnermut pisinnaatitaaneq pillugu nutaamik agguaassisariaqassapput killiffissaliillutillu.

Matumunnga atatillugu Naalakkersuisut pineqartillugit eqqarsaatigineqarpog Naalakkersuisut tamarmiusut.

Ingerlataq inuiaqatigiinnut imaluunniit avatangiisinut annertuumik sunniuteqarsinnaanersut isummerfigineqassagaangata, ilaatigut avatangiisinik nalilersuisarneq pillugu aatsitassanut inatsimmi kapitali 15-imi (§§ 73-75) kiisalu inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik piujuartitsinissaq nalilersuisarneq pillugu kapitali 16-imi malittarisassat eqqarsaatigineqartariaqarput. Immikkut takukkit §§ 73 aamma 76 aamma aatsitassanut inatsisissatut siunnersuummi tamakku pillugit oqaaseqaatit.

§ 73, imm. 1 malillugu ingerlatanik assigiinngitsunik arfinilinnik imm. 1, nr. 1-6-imi taaneqartunik akuersissutinik akuerineqarnernillu taamaallaat tunniussisoqarsinnaavoq ingerlatanik suliarinninnermi avatangiisinut sunniutissat nalilersuinerit (VVM) tassungalu nassuiaat (VVM pillugu nassuiaat) suliarineqareersimasut Naalakkersuisunit akuerineqareersimagaangata. § 73, imm. 2 malillugu ingerlatanut allanut avatangiisinut annertuumik sunniuteqarsinnaasutut isumaqarfigineqarsinnaasunut akuersissutit akuerinninnerillu taamaallaat tunniunneqarsinnaapput avatangiisinik nalilersuineq suliarineqarsimappat kiisalu VVV pillugu nassuiaat Naalakkersuisunit akuerineqarsimagaangata.

Ingerlatat allat, soorlu nalunaarusianik akuersinerit aningaasarsiornermi, teknikkimi, avatangiisini pissutsit pillugit akuersissutinik piumasaqaatit malillugit akerlianik Naalakkersuisunit akuerineqartussaangillat, taamallu teknikkikkut atororissaarutit ingerlaavartumik akuerineqartarneri kiisalu isumannaallisaa-nermi peqqissutsimilu pingaarutillit ingerlatsinermut tunngasut ingerlatatut assersuutissaapput allat Naalakkersuisunit akuerineqartussaangitsut.

[...]

Siunnersuuteqarnermi taamaalillutik Naalakkersuisut kissaatigaat, aatsitassanut suliassaqarfimmi ingerlatsivimmi aqqissuussaaneq aammalu ingerlatsivinni immikkoortortat pingaarnerusutigut atuuffissai pillugit inatsisini aalajangersakkanik aalajangersaanissaq. Taamaalillutik Naalakkersuisut kissaatigaat, aatsitassanut suliassaqarfimmi pissutsit taakkua pillugit maleruagassanut atuuttunut tunngatillugu annertunerusumik ersarinnerulersitsinissaq paasiuminarnerrulersitsinissarlu, innuttaasut taamatullu suliffeqarfiit namminersortut maleruagassat suliaqarnermi paasiuminartinnerulissallugit atoruminartinnerulissallugillu.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmit imaluunniit Aatsitassanut suliaasaqarfimmut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit aalajangiineq Naalakkersuisunut, taamaattoqarnerani suliami aalajangiisussaasumut, naammagittaalliutigineqarsinnaasooq pillugu maleruagassat nutaat siunnersuummi aalajangersarneqarput.

Suliat nalinginnaasumik annertuumik pingaaruteqartut pillugit Naalakkersuisunit Namminersorlutik Oqartussani ingerlatsivinni oqartussani qullersaasutut nalinginnaasumik aalajangiiffigineqartariaqarnerannit imaluunniit aalajangiiffigineqarsinnaanissaannut tunngatillugu tamanna naapertuuppooq.

Periutsit periutsinik pingaaruteqartunik tunngavigineqartunillu aalajangiiffiusartut allanngortinneqartarneri siunnersuutip allanngortissanngilai kiisalu aalajangiinerit, periutsini allannguutit annertuppata pingaaruteqarpatalu, imaluunniit tusarniaanermi ajornartorsiutit annertuut pinegaraangata kiisalu ikummatissanik misissuinissamut piiaanissamullu kiisalu saffiugassanik manngertunik piiaanissamut akuersissutinik tunniussineq pillugu aalajangiigassat maannakkumutut Naalakkersuisunut tamarmiusunut aalajangiiffigisassanngorlugit saqqummiunneqartassapput.

Kalaallit aamma danskit inatsisaanni inatsisini aalajangersakkanik, aalajangiinerit naammagittaalliutigineqarnerinik allaffissornikkut suliarinnissinnaanissaq (allaffissornikkut maalaaruteqartarfik) pillugu maleruagassiiisunik arlalinnik assersuutissaqarpoq. Inatsisini aalajangersakkat aalajangersarneqarput, naak ingerlatsivimmi oqartussaasup ataani avataani aallartitaasooq imminermi, maleruagassat inatsimmi aalajangersagaannigitsut malillugit allaffissornikkut maalaaruteqarsinnaatitaanermik taamaattumik pisinnaatitsilersinnaagaluartooq. Inatsisini aalajangersakkani taamaattuni assersuutigalugu allassimasinnaavoq, oqartussaasut qulliunerusut ilaannut sorlernut aalajangiineq naammagittaalliutigineqarsinnaanersooq, naammagittaalliuteqarnissamut piffissaliussap sivirusaa aammalu tamatuma naatsorsorneqarneranut tunngatillugu pissutsit, kiisalu naammagittaalliutaasooq kinguartitsinermik sunniuteqassanersooq.

Siunnersuuteqarnermi aalajangiinerit naammagittaalliutigineqarsinnaaneri pillugit inatsisini aalajangersakkanik aalajangersaanissaq taamaalillunilu tamanna pillugu maleruagassat nalinginnaasut inatsisini aalajangersagaannigitsut inatsisini aalajangersagaalernissaat kiisalu tamanna pillugu maleruagassat atasiakkaat erseqqinnerusut aalajangersarneqarnissaat Naalakkersuisut kissaatigaat. Taamaalilluni aatsitassanut suliaasaqarfimmi pissutsit taakkua pillugit maleruagassanut atuuttunut tunngatillugu annertunerusumik ersarinnerulersitsinissaq paasiuminarnerulersitsinissarluni Naalakkersuisut kissaatigaat, taamaalilluni ingerlatsiviup taamatullu innuttaasut aamma suliffeqarfiit namminersortut maleruagassat suliaqarnermi paasiuminarnerulersissallugit atoruminarnerulersissallugillu. Tamanna aatsitassanut suliaasaqarfimmi ingerlatsiviup aqqissuussaanera aammalu ingerlatsiviup immikkoortortaasa pingaarnerusutigut atuuffii pillugit inatsisini aalajangersakkanik aalajangersaanissamut tunngatillugu

iluagutissartaasut matuma siuliani taaneqartut assinginik nalinginnaasumik malitseqassaaq." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3 a-imi aamma § 3 c-imi allasimavoq, aatsitassanut oqartussaasumi Naalakkersuisut aamma taassuma ataaniittut sulianut oqartussaasut marluk ilaatinneqartut. Naalakkersuisut aatsitassanut suliassaqarfimmi ataatsimoortumik allaffissornikkut akisussaasuullutik aatsitassanut oqartussani gullersaanerat ingerlaannarpoq.

Inatsimmi allannguuteqartitsereernerup kingorna Naalakkersuisut ataanni aatsitassanut suliassaqarfimmi ataatsimut isigalugu allaffissornikkut oqartussaasooq tassaavoq Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik, ilaatigut siusinnerusukkut Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaqarfimmut assingusoq. Allaffissornikkut oqartussaasup aappaa tassaavoq Aatsitassanut suliassaqarfimmi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik (Avatangiisinut Aqutsisoqarfik), aatsitassanut suliassaqarfiup iluani avatangiisinut tunngasunik isumaginnittuusussaq.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmi aatsitassanut suliassaqarfimmi avatangiisinut tunngasunik ingerlatsivimmi aqutsineq aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi avatangiisinut maleruagassat aalajangersakkallu aammalu avatangiisit pillugit akuersissummi atugasarititaasut aatsitassanut ikummatissanullu inatsit naapertorlugu aalajangersagaasut tunngavigalugit pisarpoq. Ingerlatsivimmi aqutsineq taamaalilluni avatangiisinut inatsimmi avatangiisinut maleruagassat nalinginnaasut tunngavigalugit ingerlanneqartanngilaq. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik taamaaliornikkut aatsitassanut oqartussaasup ilaatut atuuppoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allannguuteqartinneqarnissaa pillugu inatsisisatut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 2.1 malillugu, aatsitassanut suliassaqarfimmi ingerlatsivinni aqqissuussinermut tunngatillugu aammalu naammagittaalliornissamut periarfissanut tunngatillugu ersarinnerulersitsinissaq aamma paasiuminarnerulersitsinissaq, inatsimmik allannguuteqartitsinermut ilaatigut siunertaa-soq. Taamaalilluni inatsimmi allannguuteqartitsinermi, aatsitassanut oqartussaasumik ataatsimoortumik, aatsitassanut suliassaqarfiup iluani pissutsinik attuumassuteqartunik tamaginnik ilaatitsiviusumik, ataatsimoortumik oqartussaasut aalajangiisarnernannik ilaqartumik, aatsitassanut suliassaqarfimmi immikkut aqqissuussamik pissusiviusuni allannguuteqartitsinissaq ataatsimut isigalugu siunertarineqanngilaq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi §§ 3 aamma 3 a-3 c taamaalillutik ilaatigut aalajangersagaapput, Naalakkersuisut aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasumut immikkoortortani gullersaasut, aamma Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup, aatsitassanut oqartussaasup qulliunerusup ataani oqartussaasumut immikkoortortaasut, akornanni aatsitassanut suliassaqarfimmi allaffissornikkut aqutsinermut tunngatillugu piginnaatitaaffiit aamma suliassaqarfiit, aallaaviatigut qanoq agguarneqarsimanerannut tunngassuteqartut. Aalajangersakkat aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi Naalakkersuisut inatsisip atorneqarneranut allaffissornikkullu aqutsinermut akisussaasuusuni gullersaanerat pillugu aalajangersakkanut allanut, aammalu Naalakkersuisut aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasunut im-

mikkoortortatut qullersaasutut, allaffissornikkut aalajangersakkanik nalinginnaasunik, aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasumut immikkoortortat taassuma ataaniittut oqartussaasutut suliarninnerminni malitassaannik, aalajangersaasinnaanerat pillugu inatsimmi aalajangersakkanut naapertuuttumik nassuiarneqassapput. Takukkit ilaatigut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi §§ 84 aamma 85, Naalakkersuisut aatsitassanut suliassa qarfiup iluani pissutsit assigiinngitsut pillugit aalajangersakkanik aalajangersaasinnaaneranut tunngavissiisut.

Namminersorlutik Oqartussat 1. januar 2010 aatsitassanut suliassa qarfirmi akisussaaffimmik tiguserernerisa kingorna, immikkut aatsitassanut aagqissuussineq aatsitassanut suliassa qarfirmi ataatsimoortumik aatsitassanut oqartussaasumik atuutsitsiviusoq ingerlateqqinneqarpoq. Naalakkersuisut, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfik, tassaapput aatsitassanut suliassa qarfiup iluani aalajangiisoqartussanngornerani aatsitassanut oqartussaasoq ataatsimoortoq taamatullu atuuttoq, naak taakkua Naalakkersuisuni naalakkersuisoqarfinnilu aatsitassanut avatangiisinullu akisussaasuullutik oqartussaasunut immikkoortortaagaluartut assigiinngitsuusut. Naalakkersuisut aatsitassanut oqartussaasuni oqartussaasunut immikkoortotaani qullersaavoq aammalu Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangiisinut Aqutsisoqarfik taassuma ataani aatsitassanut oqartussaasuni oqartussaasunut immikkoortortaapput. Aatsitassanut suliassa qarfiup iluani aalajangiisoqartussanngornerani, oqartussaasunut immikkoortortat pingasut taakkua taamaalillutik eqqarsaatigisassat attuumassuteqartut tamaasa ilaatillugit, ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisartussaapput, tassani ilaallutik aatsitassarsiornermi ingerlatat isumannaalisaanermut, peqqinnissamut, avatangiisinut, pisuussutinik atorluaanermut aamma inuiatigitiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniuteqartitsinissaq eqqarsaatigalugit isumannaatsumik aammalu nunani tamalaani suleriaatsinut pitsaasunut akuerisaasunut naapertuuttumik suliarnineqartarnissaat eqqarsaatigalugu, takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 1, imm. 2. Tamanna aatsitassanut aagqissuussami aagqissuusaanikkut allaffissornikkullu aagqissuussinermi atuuffinnilu inatsisitigut allaffissornikkullu ukiorpassuarni suleriaasiusimasumut naapertuuppoq. Taamatut suleriaaseqarnerup kingunerisaanik aatsitassanut oqartussaasoq ataatsimoortoq, aatsitassanut oqartussaasoq arlalinnik oqartussaasunut immikkoortoqaraluartuq, aatsitassanut suliassa qarfirmi ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisarpoq, aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu taamatut aagqissuussaalluni atuuffeqarlunilu.

Aatsitassanut suliassa qarfirmi aatsitassanut oqartussaasumik ataasimoortumik, aatsitassanut suliassa qarfiup iluani eqqarsaatigisassanik attuumassuteqartunik tamaginnik isumaginnittuusussamik atuutsitsineq, taamatuttaaq imaani avatangiisinut suliassa qarfiup aamma Kalaallit Nunaanni aatsitassanut suliassa qarfiup killissalersorneqarneri pillugit allakkiami tunngaviusussatut tunngaviutinneqarpoq (ullulerneqanngilaq). Allakkiaq Pinngortitamut Aqutsisoqarfirmiit danskit avatangiisinut ministereqarfiata ataaniittumit Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfirmut e-mailikkut ulloq 15. august 2014 nassiunneqarpoq. Allakkiami eqikkaanermi aamma inerniliinermi qupperneq 10-imi allassimavoq:

"Ataatsimut isigalugu misissuineri paasineqartoq isumaqarpugut, avatangiisinut aamma imaani avatangiisinut tunngasut aatsitassarsiornermut attuumassu-

teqartut, Kalaallit Nunaannut aatsitassanut aaqqissuussami akuutinneqarlutik ilaatinneqartutut isigineqarsimasut. Tamanna eqqarsaatigalugu naliliisoqarpoq, imaani avatangiisinut tunngasut aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut, namminersornermut inatsimmi paasinninneq malillugu aatsitassanut suliaassarfiup ilaatut isigineqartariaqartut taamaalillunilu ulloq 1. januar 2010 aatsitassanut suliaassarfiup ilaatut Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarsimasut, namminersornermut inatsit aammalu inatsimmut nassuiaatit atuarneqartariaqartut."

- 2.3 Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassior-nikkut misissuisarfik (GEUS) aamma Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE) namminersorneq pillugu inatsisip atuutilernissaa sioqqullugu

- 2.3.1 Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassior-nikkut misissuisarfik (GEUS)

Aatsitassanut inatsimmut isumalioqatigiissitap danskit Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsisaannut siullermut inatsisissatut siunnersuummut missi-ngiummik suliaqarnerinut atatillugu, Aatsitassanut inatsimmut isumalioqatigiissitaq taa-matuttaaq Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia pillugu inatsisissatut siun-nersuummik suliaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia pillugu inatsit nr. 238, 14. juni 1965-imeersutut akuerineqarpoq.

Inatsimmi § 1 imatut oqaasertaqarpoq:

"§1. Naalagaaffiup ilisimatusarnikkut aamma suliaqarnikkut Kalaallit Nunaanni ujarassiornermi pissutsinik misissuina Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut mi-sissuisarfianit, Kalaallit Nunaannut Ministereqarfiup ataani pisortaqaarfiusumit isumagineqassaaq.

Imm. 2. Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia pissutsinut imm. 1-imi taaneqartunut kiisalu tamanna pillugu inatsimmi maleruagassanut naaper-tuuttumik Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfinnik suliaqarnerup siuarsarneqar-nissaanik nakkutigineqarnissaanillu ministereqarfiup suliniuteqarneranut pi-ngaaruteqartunut tamaginnut tunngatillugu Kalaallit Nunaannut Ministereqar-fimmut siunnersuisartuuvoq."

Tamanna malillugu G.G.U. Kalaallit Nunaannut Ministereqarfiup ataani pisortaqaarfittut aaqqissuussaavoq, aammalu G.G.U. ministereqarfimmut siunnersuisartutut atuulluni. Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia pillugu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit malillugit G.G.U.-ip pingaarnertut suliaassaraa, ujarassiornikkut nunap assi-nginik atortussiassanik aatsitassanit pisunik misissuinissamut pilaanissamullu aalaja-ngiisuulluinnartumik tunngaviusussanik pissarsititsinissaq siunertaralugu Kalaallit Nu-naanni tulleriissaartumik misissuiner-mik suliaqarnissaaq.

1994-imi Naalakkersuisut siulittaasuata aamma statsministerip akornanni isumaqatigiis-utikkut 14. november 1994-imeersukkut, suliaassanut Kalaallit Nunaanni aatsitassanut

suliassa qarfinnut tunngassuteqartunut atatillugu kalaallit oqartussaasui Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu ministereqarfiup ataani sullissivinnit tamaginnit, ilanngullugit G.G.U.-mit aamma DMU-mit paasissutissanik aamma paasissutissanik nalunaarsukkanik akeqanngitsumik pissarsisinnaanissaat qulakkeerneqarpoq.¹⁰

Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia pillugu inatsit 1995-imi Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia pillugu inatsisip atorunnaarsinneqarnera pillugu inatsimmi nr. 408, 14. juni 1995-imeersumi atorunnaarsinneqarpoq. Tamatuma kingorna Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia aamma Danmarkip Ujarassiornikkut misissuisarfia, Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfiani (GEUS) ataatsimoortinneqalerput.

GEUS-imut tunngatillugu pissutsit tamatuma kingorna suliassa qarfinni ilisimatusarnermut sullissiviit pillugit inatsit nr. 1076, 20. december 1995-imeersumi, 1. januar 2005 aallarnerfigalugu suliassa qarfinni sullissiviit pillugit inatsit nr. 326, 5. maj 2004-imeersumit (suliassa qarfinni sullissivinnut inatsit) taarserneqartumi, maleruagassiivigineqarpoq.

2007-imi Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS) pillugu inatsit nr. 536, 6. juni 2007-imeersoq akuerineqarpoq. Inatsimmi §§ 1-3 imatut oqaasertaqarput:

"§ 1. Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS) Avatangiisinut ministereqarfiup ataani ilisimatusarnermut sullissiviuvoq namminersortoq aammalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsaq.

§ 2. GEUS Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni tassunga atasunik nunavitaqartuni ujarassiornikkut pissutsinik ilisimatusarnikkut misissuinissamut akissusaasuvoq.

Imm. 2. Pissutsit Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni ujarassiornermi pinngortitami pisuussutit atorluarneqarnerannut allanngutsaaliorneqarnerannullu pingaaruteqartut pillugit nunani tamalaani qaffasinnerpaaq tikillugu ilisimatusarnermik GEUS ingerlatsissaaq. Aammattaaq GEUS pissutsit taaneqartut taakkua pillugit nunap assiliornermik, alapernaarsuineramik, paasissutissanik nalunaarsukkanik katersineramik, paasissutissanik nalunaarsukkanik ingerlatsivimmi aqutsinermik aamma paasissutissiisarnermik suliaqassaaq.

Imm. 3. GEUS-ip ilisimatusarnermik suliaqarnini avatangiisinut ministerimut attuumassuteqanngitsumik ingerlatissavaa aammalu ilisimatuussutimi ileqqorissaarnissaaq sianigissallugu.

§ 3. GEUS pinngortitamut, avatangiisinut, nukissiornermut aamma aatsitassanut tunngatillugu apeqqutini pisortani oqartussaasunut ujarassiornikkut siun-

¹⁰ Isumaqtigiissut tassunga assingusoq Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisuisa akornanni 1. juli 1998 atsioqtigiissutigineqarpoq. Isumaqtigiissutip ilai Kalaallit-danskit namminersornermut isumalioqtigiissitaata Kalaallit Nunaanni namminersorneq pillugu isumaliutissiissutaani 2008-imi apriliimeersumi qupperneq 420-421-imi naqinneqarput.

nersuisassaaq, aammalu suliassaqarfiit taakkua iluanni oqartussaasut suliassaannik suliarinninnermi pegataassalluni.

Imm. 2. GEUS tassaavoq nunami namminermi ujarassiornermi paasissutis-sanut nalunaarsukkanut sullissivik aammalu taamatut atuunnermini paasissutissanik nalunaarsukkanik ilisimasanillu oqartussaasunut, ilinniarfinnut, suliffe-qarfinnut inuinnarnullu il.il. atugassissassalluni.

Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 malillugit oqartussaasut suliassaannik isumaginninnermini GEUS avatangiisinut ministerip ilitseruinissamut piginnaatitaaffeqarneranut malinnittussaavoq." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni, inatsisissatut siunnersuummut tunngavisoq siunertaasorlu pillugit imatut allassimasoqarpoq:

"Inatsisissatut siunnersuummi siunertaavoq Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfianut (GEUS) maannamut suliassaqarfinnut ilisimatusarnermut sullissiviusumut nutaamik maleruagassanik, GEUS-ip namminersortutut aammalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumik ilisimatusarnermi sullissivinngorneranik taaguutaatalu allanngorneranik kinguneqartussamik tunngavissaliinissaq.

Inatsisissatut siunnersuut ilisimatusarluni ilinniarfinni suliassaqarfinnut ilisimatusarnermi sullissiviit pioreersut amerlanerpaartaasa ataatsimoortilernissaannik aalajangiinnermut tunngaviusutut isigineqassaaq.

Kisiannili danskit naalakkersuisui isumaqanngillat GEUS ilisimatusarluni ilinniarfinnut suliassaqarfinnut ilaasariaqartoq. Tamatumunnga pissutaavoq GEUS-ip oqartussaasut suliassaannik immikkuullarissunik arlalinnik isumagisaqartuunera, ilanngullugu aatsitassanut suliassaqarfik, kiisalu nunani allani sullissivinnut assingusunut immikkut atassuteqartuunera. Tassunga ilanngutissaaq sullissivik ujarassiornermi suliassaqarfimmi ilisimatusartut ataatsimoortut amerlanersaallutik annerpaajunera, taamatullu GEUS Kalaallit Nunaanni suliassanik suliarinnittarnermini Naalagaaffeqatigiinnermut pingaaruteqartoruius-suulluni, ilaatigut nunavittamut suliniummut atatillugu.

Taamaattumik danskit naalakkersuisuisa siunnersuutigaat Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata Ujarassiornikkut misissuisarfia (GEUS) nunami namminermi, namminersortutut aammalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqarani ilisimatusarnermi sullissivinngortinneqassasoq aammalu taaguutaa allanngussasoq imatut Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS).

GEUS pillugu inatsimmi § 3 aamma inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit malillugit GEUS pinngortitamut, avatangiisinut, nukissiornermut aamma aatsitassanut tunngatillugu apeqqutini pisortani oqartussaasunut ujarassiornikkut siunnersuisassaaq, aammalu suliassaqarfiit taakkua iluanni oqartussaasut suliassaannik immikkuullarissunik arlalinnik isumaginnittuussalluni. Inatsit aamma inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit malillu-

git aamma ilaatigut GEUS aatsitassanut suliassa qarfiup iluani suliassanik oqartussaa-
sup isumaginninneranut atatillugu, qitiusumi oqartussaasunut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmik aqutsisuusunut ikiuuttassaaq.

Taamaalilluni inatsit aamma inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit malillugit namminersornerulernermut inatsimmi § 8-imut aamma danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaanni 1978-meersumi §§ 2-5-imut ataqatigiissillugit, tamanna pillugu erseginnerusumik takuuk immikkoortoq 2.1 matuma siulianiittoq, GEUS aamma namminersornermut inatsisip akuerinegarnissaa aammalu Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassa qarfimmi akisussaaffimmik tigusinissaat sioqqullugit aatsitassanut oqartussaasumut qanimut suleqateqarpoq, tassunga siunnersuisarluni, aatsitassanut oqartussaasup oqartussaasut suliassaannik suliarinninnerani pegataasarluni aammalu aatsitassanut oqartussaasooq aalajangiisussanngoraangat paasissutissanik aamma paasissutissanik nalunaarsukkanik pisariaqartunik pissarsititsisarluni, inassuteqaateqartarluni imaluunniit oqaaseqaateqartarluni imaluunniit allatigut aatsitassanut suliassa qarfimmi ingerlatsivimimmi aqutsinermik suliaqarluni. Suliaqarnermini GEUS aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut immikkoortortanut allanut siunnersuinermini allatigullu aatsitassanut suliassa qarfiup iluani oqartussaasup suliassaannik suliarinninnermini GEUS taamaalilluni aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut atuuttarpoq. Tamanna aamma kalaallit aamma danskit oqartussaasuisa suliassa qarfimmi ukiorpassuarni inatsisitigut allaffissornikkullu suleriaasiannut tunngavigineqarpoq aammalu namminersornerulernermut inatsimmi aamma danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaanni 1978-meersumi tunngavissaritinneqarluni, ilaatigut aatsitassanut oqartussaasup GEUS-imit ikiorneqanngikkuni pisuni tamatigut aatsitassanut suliassa qarfimmi aalajangiinernut tunngavissanik pisariaqartunik pissarsinnaassanngikkalu arnerata malitsigisaanik.

2.3.2 Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE)

Danmarkip Avatangiisinut misissuisarfia (DMU), kingusinnerusukkut Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Nunami namminermi Sullissivimmut (DCE) ilaalersooq, 1989-imi Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup ataani laboratorianik immikkuullarissunik tallimanik (Immani mingutsitsinermut laboratoria, Imermut tarajoqanngitsumut laboratoria, Silaannarmik mingutsitsinermut laboratoria, Misissueqqaarnermi-kemisk Laboratoria aamma Nunami pinngortitap ataqatigiinneranut sullissivik) aamma Inuussutissalerinnermut Aqutsisoqarfiup mikrobiologiske laboratoriaata ataatsimut kattutsinneqarneranni, suliassa qarfinnut ilisimatusarnermut sullissivittut allaffissornikkut pilersinneqarpoq. 1996-imi Kalaallit Nunaata Avatangiisinut misissuisarfia taamatuttaaq Danmarkip Avatangiisinut misissuisarfiata ataani inissinneqarpoq.

1. januar 2007 aallarnerfigalugu DMU danskit naalakkersuisuisa ilisimatusarnermut aamma ilisimatusarluni ilinniartinnut suliassa qarfimmi iluarsaaqqinnerannut atatillugu Aarhus Universitet-ip ilaatut inissinneqarpoq.

Kalaallit aamma danskit oqartussaasuisa aatsitassanut suliassa qarfimmi ukiorpassuarni inatsisitigut allaffissornikkullu suleriaasianni aamma namminersornerulernermut inatsimmi aammalu danskit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaanni 1978-meersumi

tunngavigineqarpoq DMU suliaqarnermini aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut immikkoortortanut allanut siunnersuinermini allatigullu aatsitassanut suliaassarfiup iluani oqartussaasup suliaasaannik suliarinninnermini DMU aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut atuuttartoq. Taamaalilluni tamanna aamma namminersornermut inatsisip aammalu Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliaasaqarfimmi akisussaaffimmik tigusinissaat siqqullugu ingerlanneqarpoq.

- 2.4 Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminermut Ujarassiornikut misissuisarfik (GEUS) aamma Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Nunami namminermi Sullissivik (DCE) namminersorneq pillugu inatsisip atuutilernerata kingorna

2010-imi Namminersorneq pillugu inatsit nr. 473, 12. juuni 2009-meersoq (namminersornermut inatsit) akuerineqarpoq.

Namminersornermut inatsimmi §§ 5-10-imi Namminersorlutik Oqartussat aamma naalagaaffiup akornanni aningaasaqarnikkut ataqatigiinnerit maleruagassiivigineqarput. Inatsimmi § 9 immikkut namminersornermut inatsimmi § 2 malillugu Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliaasaqarfimmi akisussaaffimmik tiguseranni, aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani ilisimatusarnermut siunnersuisarnermullu tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat aamma naalagaaffiup akornanni aningaasaqarnikkut ataqatigiinnernut tunngassuteqarpoq.

Namminersornermut inatsimmi § 9 imatut oqaasertaqarpoq:

"§ 9. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat atorussiassanit aatsitassarsiornermik tunngasunik suliaasaqarfimmik tiguseranni Danmarkimi naalakkersuisut qulakkiissavaat Namminersorlutik Oqartussat atorussiassanit aatsitassarsiornermik tunngasunik ingerlatsinermut atatillugu akiliillutik siunnersorneqarnissaat allatigullu suliaminnik ingerlatsisinnaanissaat.

Imm. 2. Naalakkersuisut aamma Danmarkimi naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat atorussiassanit aatsitassarsiornermik tunngasunik suliaasaqarfimmik tiguserat aallarnerfigalugu imm. 1-imi taasanik sullissinissamik isumaqatigiissuteqassapput.

Imm. 3. Naalakkersuisut aalajangersinnaapput isumaqatigiissut imm. 2-mi pineqartoq ukiunut arlalinnut atuuttumik isumaqatigiissutitut ilusilerlugu nutarterniarlugu.

Imm. 4. Imm. 2 aamma imm. 3 malillugit isumaqatigiissuteqartoqartillugu Danmarkimi naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni atorussiassanit aatsitassanik pisunik misissueqqissaarnermut tunngasunik ilisimatusarneq immikkut pingaarutillik Naalakkersuisunut akeqanngitsumik atugassanngortissavaat. (Uani aataatigut titarneqarpoq.)

Namminersornermut inatsimmi § 9, imm. 1 malillugu Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliaasaqarfimmi akisussaaffimmik tiguserernerup kingorna aatsitassanut suliaasaqarfimmi allaffissornikkut aqutsinermi akiliillutik siunnersorneqarnissamut pisariqartumut allatigullu suliaasanik isumaginninnermut ikiorneqarnissamik periarfissaqaan-

narnissaat danskit naalakkersuisuisa qulakkeertussaavaat. Inatsisissatut siunnersuummi § 9-imut nassuiaatini allassimavoq, taamatut oqaasertaliinermi suliaasat danskit ilisimatusarnermut sullissiviinit GEUS-imit aamma DMU-mit suliarineqartarsimasut inner-suussutigineqartut.

Namminersornermut inatsimmi § 9, imm. 2-imi aamma inatsisissatut siunnersuummi § 9-imut nassuiaatini allassimavoq, Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliaasaqarfimmi akisussaaffimmik tiguserinanni, aatsitassanut suliaasaqarfimmi allaffissornikkut aqutsinermi siunnersuisarneq allatigullu suliaasanik isumaginninneq pillugit isumaqatigiissuteqassasut. Piumasaqaatigineqarpoq isumaqatigiissut ukiunut 5-inut isumaqatigiissutaassasoq. Ukiut 5-it siulliit qaangiunneranni Naalakkersuisut imm. 3 malillugu aalajangissavaat isumaqatigiissut ukiunut arla-linnut isumaqatigiissutitut ilusilerlugu nutarterneqassanersoq.

Namminersornermut inatsimmi § 9, imm. 4 aamma inatsisissatut siunnersuummi § 9-imut nassuiaatit malillugit, aatsitassanut suliaasaqarfimmi allaffissornikkut aqutsinermi siunnersorneqarnissaq allatigullu suliaasanik isumaginninnissaq pillugit Naalakkersuisut danskit naalakkersuisuinut isumaqatigiissutinik taaneqartunik isumaqatigiissuteqartillugit, danskit naalakkersuisui Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermit immikkut attuumassuteqartumik ilisimatusarnermik Naalakkersuisunut akeqanngitsumik atugas-saqartitsissapput. Inatsisissatut siunnersuummi § 9-imut nassuiaatini allassimavoq, taamatut oqaasertaliinermi sulissivimmi ilisimatusarnermilu suliaasat nalinginnaasut inner-suussutigineqartut, ilanngullugu paasissutissanik nalunaarsukkanik katersiviit aatsitassarsiornermut tunngassuteqartut ingerlanneqarnerisa ingerlateqqinnissaat aningaasalersorneqarnerilu, soorlu assersuutigalugu sajuppillatsitsisarnernit qarasaasiami paasissutissaasiviit, aatsitassarsiornermit qarasaasiami paasissutissaasiviit aamma pinngortitami sumiiffinnut sunnertiasunut qarasaasiami paasissutissaasiviit, GEUS-ip aamma DMU-ip maannamut Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermit attuumassuteqartut suliarisimasai.

Kingullermik 2014-imi aggustimi Naalakkersuisut aamma danskit naalakkersuisui nu-taamik suliaasanut siunnersuisarnermullu isumaqatigiissuteqarput. Isumaqatigiissut 1. januar 2015-imiit 31. december 2019-imut atuuppoq aammalu ukiunut tallimanut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut maannamut atuuttoq taarsissallugu.

Namminersornermut inatsimmi § 9-mut tunngavisoq tassaavoq, Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffimmik tiguseriitsiarnerminni danskit sullissiviinik suleqateqarnerup allaffissornikkut ilisimatusarnikkullu ingerlaannarsinnaanissaaa pisariaqartissagaat naat-sorsuutigineqartoq. Taamaaliornermi siunertaavoq ilisimatusarnerup Kalaallit Nunaanni aatsitassanik piiannermit isertitassanut tunngavissiiinissamik siunertaqarneq malillugu annertussuseqartinneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa.

Namminersornermut inatsisip akuerineqarneranut peqatigitillugu, namminersornermut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsit nr. 474, 12. juni 2009-imeersoq akuerineqarpoq. Namminersornermut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsimmi siunertaavoq danskit naalakkersuisuisa namminersornermut inatsit malillugu pisussaaf-

fimminnik naammassinnissinnaanissaannut inatsisitigut tunngavissaliinissaq, ilanngullugu pingaartumik namminersornermut inatsimmi § 9 malillugu pisussaffini.

Namminersornermut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsimmi § 1-imi allasimavoq:

"§ 1. Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmi akisussaaffimmik tigusineranni ilisimatusarluni ilinniarfinnut inatsimmi § 2, imm. 4 malillugu ilisimatusarluni ilinniarfiit maannamut suliassaqaarfimmi suliassanik suliqaartarsimasut tamatuminnga akiliisitsilluni ingerlatitsiinnarnissaannik ilisimatusarnermut, teknologiimut ineriartortitsinermullu Ministerip peqqusinnaavai."

Namminersornermut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsimmut inatsisissatut siunnersuummi § 1-mut nassuiaatini allasimavoq:

"§ 1-imut

Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq Kalaallit Nunaanni namminersorneq pillugu inatsisissatut siunnersuutip sunniutigaa. Maannamut Aarhus Universitet avatangiisinut ministerimit peqquneqarluni aatsitassanut suliassaqaarfimmi suliassanik suliqaartarsimavoq. Aatsitassanut suliassaqaarfik Namminersorlutik Oqartussanit akisussaaffigineqalerluni tiguneqarpoq, aalajangersakkap atuunerani Aarhus Universitetip akiliisitsilluni suliassanik sularinnittarnerata ingerlaannarnissaata pisussaaffiliunneqarsinnaanera qulakkeerneqassaaq."

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 2, imm. 4, GEUS-imut aamma DMU-mut akuersisummik peqaratik ilisimatusarnermik, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermut immikkut attuumassuteqartumik GEUS-ip aamma DMU-p maannamut ilisimatusarnermik suliqaarnerattut annertussuseqartumik, suliqaarnissamik periarfissivoq. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 2 imatut oqaasertaqarpoq:

"§ 2. Kalaallit Nunaanni aatsitassanik atuinissamut aamma nunap iluani pisuussutinik atuinissamut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat piginnittussaataapput.

Imm. 2. Ingerlatat tulliuttuni taagorneqartut inatsisartut inatsisaanni malittarissat malillugit Naalakkersuisut akuersissuteqareerneranni taamaallaat ingerlanneqarsinnaapput, takuulli §§ 45-48:

- 1) Kalaallit Nunaanni aatsitassat pillugit misissueqqaarnerit, misissuinerit piiannerillu kiisalu aatsitassanik Kalaallit Nunaannit aallarussinerit.
- 2) Nunap iluata toqqorsivittut atorneqarnera imaluunniit aatsitassanik sammisaqarnermi siunertanut atorneqarnera.
- 3) Ingerlatanut inatsisartut inatsisaannut ilaasunut imermit, anorimit, nunap iluanit nukissiornermik atorluaaneq.
- 4) Inatsisartut inatsisaannut ilaasunik sammisaqarnermi ruujorikkut aqqutinik sanaartorneq ingerlatsinerlu.

Imm. 3. Taamaattorli Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut tunngasuni ilisimatuussutsikkut suliassatigullu ataatsimut isigalugu nunallu assingatigut na-

lunaarsuineranut attuumassuteqartunik, kiisalu pissutsini aatsitassanik ingerlataqarnermut pingaarutilinni, aatsitassarsiornermik ingerlatsinerni, nunap iluani toqqorsimatitsinernut atuinermi imaluunniit aatsitassanut ingerlataqarnermut atatillugu siunertanut atuineq, sulianut atatillugu nukissiornermik ingerlataqarnermut, ingerlatsinermut attuumasunut ruujorikkut aqputinik ingerlatsineq imaluunniit ingerlatanut allanut tunngassuteqartuni suliarinnissinnaapput.

Imm. 4. Taamaakkaluartoq Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nuna-
mut namminermut Ujarassiornikkut misissuisarfik (GEUS) aamma Danmarks
Miljøundersøgelser (DMU) Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuiner
tunngassuteqartunik immikkut ittumik ilisimatusarsinnaapput, Kalaallit Nunaanni
Namminersorneq pillugu inatsimmi § 9, imm. 4 malillugu ilisimatusarnerit
taamaattut Naalakkersuisunut atortinnegarnissaannut danskit naalakkersuisuisa
taamaaliornissamik pisussaaffii naapertorlugit ingerlanneqarpata." (Uani ataati-
gut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummi § 2, imm. 4-imut nassuiaa-
tini allassimavoq:

"Aalajangersakkami § 2, imm. 2 aamma § 49 malillugit akuersissuteqarnissa-
mut piumasaqaatit avaqqunneqarsinnaanerit marluk pillugit immikkut ittumik kil-
leqartumillu aalajangerneqarput.

Aalajangersagaq malillugu De Nationale Geologiske Undersøgelser for Dan-
mark og Grønland (GEUS) aamma Danmarks Miljøundersøgelser/Aarhus Uni-
versitet (DMU) akuersissuteqaratik maannakkumutut GEUS aamma DMU-p ili-
simatusartarsimanerisa assinganik ilisimatusarnernik ingerlataqarsinnaapput,
tamakkununga ilaallutik Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuiner
immikkut attuumassuteqartunik aningaasaleeqatigiillutik ilisimatusarnerit. Ili-
simatusarnerli akuersissuteqarani taamaallaat ingerlanneqarsinnaavoq, ilisima-
sarnerneq namminersorneq pillugu inatsi § 9, imm. 4 malillugu danskit naalacker-
suisuisa ilisimatusarnernut taamaattunut Naalakkersuisunut ilisimatusarnikkut
pisussaaffii egguutsillugit ingerlanneqarpata. GEUS aamma DMU akuersissu-
teqaratik siunnersuummut ilaasunik ilisimatusarnernik allatulluunniit ingerlati-
nermik isumaginnissinnaanngillat, ilisimatusarneq namminersorneq pillugu inat-
sit § 9, imm. 4 malillugu danskit naalakkersuisuisa ilisimatusarnernut taamaat-
tunut Naalakkersuisunut ilisimatusarnikkut pisussaaffii egguutsillugit ingerlan-
neqassanngippata, imaluunniit danskit naalakkersuisui taamaattumik pisus-
saaffeqarunnaarpata." (Uani ataati-
gut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 2, imm. 4 malillugu taamaalilluni GEUS
aamma DMU ilisimatusarnermik Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuiner-
mut immikkut attuumassuteqartumik, ilisimatusarnermut Namminersorluti Oqar-
tussat aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiisinnaatitaaffimmik tigusinissaat
sioqqullugu GEUS-ip aamma DMU-p aatsitassanut oqartussaasumut suliarisarta-
gaanut assingusumik suliaqarnerminni GEUS aamma DMU immikkut inissisimapput.
Ilisimatusarneq taamaattoq taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inat-

simmi § 2, imm. 4 malillugu aatsitassanut oqartussaasumit ilisimatusarnermut akuersissummik tunniussisoqanngikkaluortoq suliarineqarsinnaavoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini immikkoortoq 1.2.4.-imi aatsitassanut suliaasaqarfimmi suleqatigiinneq pillugu imatut allassimasoqarpoq:

"1.2.4. Aatsitassarsiornermi tunngasutigut suleqatigiinneq

Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsimmi oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortoq 5.3.6.-imi aatsitassarsiornermi kalaallit danskillu oqartussaasa akornanni suleqatigiinneq pillugu allassimavoq:

" Inatsimmi matumani aalajangersakkat malillugit Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut tunngasunik tigusinissaata tungaanut aatsitassanut tunngasut namminersorneq pillugu inatsimmi, aatsitassanut inatsimmi aammalu inatsimmi tassani isumaqatigiissutit malillugit malittarisassiuunneqarsimapput, imaluunniit Naalakkersuisut aammalu Danmarkimi naalakkersuisut akornanni isumaqatigiissutaajunnartut malillugit, ilanngullugu "Kalaallit Nunaanni aatsitassat pillugit ingerlatsinermik Naalakkersuisut Danmarkimilu naalakkersuisut akornanni isumaqatigiissut 1. juli 1998-imeersoq«.

Aatsitassanut tunngasut ullumikkut Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu pisortatut oqartussat akornanni annertuumik suleqatigiissutigineqarput. Ilimagineqarpoq Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut tunngasut tiqunerisa kinguinngua pisariaqartissagaat Danmarkimi ingerlatsiviit agutsinikkut ilisimatusarnikkullu suleqatiginerisa ingerlatiinnarnissaa.

Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi § 9 malillugu Naalakkersuisut Danmarkimilu naalakkersuisut Kalaallit Nunaata suliaasaqarfimmik tigusinerata kinguinngua atuutilersussamik isumaqatigiissuteqassapput. Naatsorsuutigineqarpoq isumaqatigiissutip ukiunut tallimanut atuunnissaa. Ukiunut siullernut tallimanut isumaqatigiissutip atorunnaanginnerani Naalakkersuisut aalajangersinnaapput isumaqatigiissut ukiunut arlalinnut atortussanngorlugu nutaanngor-sassallugu, kingornalu nutaanngorsaqqittarsinnaallugu. Isumaqatigiissutit taamaattut makkuninnga imaqarsinnaapput:

Naalakkersuisut akiliutegarlutik Danmarkimi pisortatigut ilisimatusarfinniit siunnersortittassapput aammalu aatsitassanut tunngasunik Namminersorlutik Oqartussat suliaasanik allanik isumaginninnissaannut allanut siunnersortittarsinnaalutik. Siunertarineqartoq tassaavoq Naalakkersuisut taamatut siunnersorneqarsinnaanissaat GEUS-ip aamma DMU-p (1. januar 2007-imiit Aarhus Universitetip ilaigilgassaa) manna tikillugu suleqatigineqarnerisa annertoqataannik. Tunngavigineqarpoq taamatut ikiorneqarnernut akiliutit amerlaqatigissagaat GEUS-ip DMU-llu taamaattumik suliaqartarnerminnut ukiumut aningaasartuutigisagaat, t.i. 2004-mi GEUS-imut 3,0 mio. kr. DMU-mullu 2.2 mio. kr. Taakku saniatigut Namminersorlutik Oqartussat GEUS-imut DMU-mullu isumaqatigiissuteqarsin-

naapput GEUS-imiit DMU-miillu allanilluunniit allatut siunnersorneqartarnissamik.

Oqaatigineqareersutut ukiunut tallimanut siullernut isumaqatigiissutip naanera-ta kingorna Naalakkersuisut kissaateqarnerisigut taamaattunik assigisaanil-luunniit sullinneqarnissamik ukiunut arlalinnut atortussanik isumaqatigiissute-qartoqarsinnaavoq. Taamaassappat eqqarsaataavoq taamaattoqartillugu isu-maqatigiissutip atuuttup atorunnaarnissaa qaammatinik 12-inik sioqqullugu i-sumaqatiginninniartoqartalernissaa. Isumaqatigiissuteqarnissap taamatut sivi-sutiginnissaanut piffissallu isumaqatigiissuteqarfiup aallartinnissaa sioqqullu-lugu isumaqatiginninniartoqartarnissaanut pissutaavoq qulakkeerniarneqarmat Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut oqartussaasa periarfissinneqartar-nissaat aalajangissallugu Danmarkimi ilisimatusarfinnik suleqateqarnerup i-ngerlatiinnarneqarnissaa kissaatiginerlugu, imaluunniit akiliuteqarluni allaniit siunnersorneqartarnissaaq kissaatigineqarnerisigut, aammalu ilisimatusarfiit pe-riarfissinneqarnissaat ukiunut arlalinnut atuuttussamik suliaminnik aaqqissuus-sinissaminut.

Isumaqatigiissutinik gulaani taaneqartunik isumaqatigiissuteqarnermi Danmar-kimi naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuinissamut immik-kut pingaaruteqartunik Danmarkimi pisortatigut ilisimatusarfiit maannamut ilisi-matusartarnerisa taamaaqqataanik Naalakkersuisunut periarfissiissapput isu-maqatigiissutit ingerlaneranni akeqanngitsumik ilisimatusartitsinissamik. Tama-tumani eqqarsaatigineqarput suliffeqarfiit ilisimatusarfillu suliassaat pingaar-uteqartut, ilanngullugit paasisutissat (databaser) aatsitassarsiornermut immik-kut pingaaruteqartut ingerlatiinnarnissaat aningaasalersornissaallu, soorlu sa-juppillatsitsisarnermut tunngasunik paasisutissat, aatsitassanut paasisutissat aammalu pinngortitat ilaannut mianernartunut paasisutissat, GEUS-ip DMU-llu Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuiner-mut tunngassutillit ingerlassima-saat. Isumaqatigiissuteqarfirmi siullermi suliat 2005-imi aningaasatut atorne-qarsimasutut amerlassuseqassapput (akinut aningaasarsianullu iluarsillugit). GEUS-ip DMU-llu oqaatigaat ukiumut katillugit 29 mio. kronit missilliorlugit a-merlassuseqartut.

Tunngavigineqarportaaq Namminersorlutik Oqartussat taamatut isumaqatigiis-suteqarnerminni aatsitassat nassaarineqarunnartut il.il. nioqqutiginnissaanut nittarsaassinissanut pilersaarusiussasut manna tikillugu aningaasartuutaasi-masut amerlaqataannik, aammalu Namminersorlutik Oqartussat piffissami isu-maqatigiissuteqarfiusumi siullermi GEUS-imik DMU-millu suleqatiginnissasut, 2000-2004-mi suleqatigiissimanerup annertoqataanik, t.i. piffissami isumaqati-giissuteqarfiusumi tamarmiusumi pilersaarutigisap affangajaatut annertussusi-limmik. Naalagaaffik siulliini oqaatigineqartutut annertutigisumik pilersaarusanut taakkununga aningaasaleeqataassaaq.

Inatsisissatut siunnersuutip matuma saqqummiunna ilutigitillugu Kalaallit Nu-naata Namminersorneranut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsisis-satut siunnersuutinik saqqummiussisoqassaaq, § 9 malillugu danskit naalak-

kersuisuisa pisussaaffimminik naammassinninnissaannut pisinnaatitaassutininik pilersitsisussanik.

Namminersorlutik Oqartussat namminneq aalajangissavaat, isumaqatigiisummi piffissami ukiuni siullerni ukiut tallimat qaangiunnerini, danskit naalakkersuisuinik isumaqatigiissuteqassanerlutik nutaanik ukiunut arlalinnut atuutussanik, danskit ilisimatusarfiinik atuisarnissat pillugit, taamattaq inatsisissatut siunnersuut manna killiliinngilaq, taassuma kingorna Naalakkersuisut allanik assingusunik isumaqatigiissusiornissaminnut periarfissaannut.

Maanna aatsitassatigut aagqiisummut atatillugu kalaallit danskillu suliffeqarfissa oqartussaasalu suliassat aningaasartuutaallu nalunaarummi ilassut 3-merseqqinnerusumik nassuiarneqarput, nalunaarummi Namminersorneq pillugu Isumaliogatigiit ataanni pisuussutit uumaatsut pillugit Namminersorneq pillugu Suleqatigiissitap suliiani."

Ukiuni siullerni tallimani isumaqatigiissuteqarfiusumi danskit pisortani ilisimatusarnikkut oqartussaannik suleqateqarnerup ingerlaannarnissaa eqqarsaatigalugu, isumaqatigiissutaasimasunilu pisussaaffiit Namminersorlutik Oqartussat sapinngisamik pitsaanerpaamik eqquutsinnissat eqqarsaatigalugu, aatsitassanik sammisaqarnermi oqartussatut isumaginninnerup atatiinnarnissaa oqartussatut ataatsimoortitsilluni akuleriisitsillunilu isumaginninnissaq siunniunneqarpoq." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini immikkoortoq 2.3-imi oqartussaasumut tunngasut pillugit makkua allassimapput:

"2.3. Oqartussaannermut attuumassuteqartut

Maanna Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik ukiut arlallit ingerlanerini aatsitassarsiornermik ingerlatsineri annertuumik misilittagaqalerlunilu paasisamasaqalersimavoq kiisalu ingerlatsineri suliassat aatsitassarsiornermut attuumassuteqartut isumaginissaannut, tamakkununnga ilaallutik suliassat teknikkimut tunngasut, pissutsit suliaqarfikkaartunut avatangiisinullu tunngaassuteqartut.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmi maanna aqutsinerup inatsisip atuutilernerani aatsitassanik sammisaqarnermi ingerlatat isumagiuassavai kiisalu tamakkununnga atatillugu nukissiornermik ingerlatsinerit nunap iluani ingerlatsinerit ilanngullugit. Tamatuma nassataraa, taama sammisaqarnermi ilisimasat misilittakkallu attuumassuteqartut ataatsimoortumik katersuutsinneqarlutik, taamallu sammisanik sularinnittarneq suliaqarfitsigut immikkut ilisimasat akimorlugit akuleriisitsilluni ingerlatiinnarneqarsinnaassallutik.

Naatsorsuutigineqarpoq oqartussatut sularinninneq ataatsimoortoq akuleriisitsisorlu, aatsitassanik nunallu iluani sammisaqarnermi inuiaqatigiinni apeqgutit

pingaarutillit pillugit Naalakkersuisut aalajangertarnissaminut pitsaanerpaanik tunngavissaqartitsissaq.

Taamattaaq naatsorsuutigineqarpoq, ingerlatsineq assingusooq pillugu inatsisip tungaanut annertuumik ataqatigiissarineqassasoq, taamaalilluni tusarniaanerni akissutit ataqatigiissartumillu nakkutiginninnerit aqutugalugit ingerlatsinermik oqartussaasut ataatsimut isigalugit peqataatinneqartalissallutik. Aatsitasanilli sammisaqarneq pillugu avatangiisitigut teknikkikkullu avatangiisit pillugit akuersissutigineqartarni pingaarnert oqartussatullu suliarinnittarnert pingaarnert sulisunit pilersaarutini taamaattunik suliaqarnernik misilittagalinnit paasisimasagartunillu isumagineqartassapput. Tamanna tunngavigalugu Aatsitassanut Pisortaqarfiup Danmarks Miljø Undersøgelser (DMU) (Danmarkimi avatangiisinik misissuisartut) aamma De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) (Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni nunap sannaanik misissuisartut).

Taamattaaq aatsitassanut oqartussaarfik aatsitassatigut pisuussutit, aatsitassarsionermik ingerlataqarnert, nunap iluanik atuinerit kiisalu ingerlatanut atatilugu nukissionermik ingerlataqarnert eqqarsaatigalugit inatsisit allat malittarisassallu allat malillugit oqartussatut akisussaasuvoq piginnaasaqartuullunilu.

Taama aqutsinermi sammisani tamakkunani aqutsisutut oqartussaasut ataatsimut isigalugit qanimut suleqatigineqassapput, taamaalilluni sammisami politikkip pingaarnert isumagineqarnissaa qulakkeerneqassalluni." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Taamaalilluni namminersornermut inatsimmi § 9, namminersornermut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit, aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 2009-imeersoq tasungalu nassuiaatit malillugit GEUS-ip aamma DMU-p (1. juli 2011 aallarnefigalugu DCE) Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiisinnaati-taaffimmik tigusinissaa sioqqullugu pisartutut aatsitassanut oqartussaasumut siunnersuiner-mik allatigullu oqartussaasut suliassaannik isumaginninnermik suliaqaannarnissaa, tamatumalu aatsitassanut suliassaqaarfimmi aalajangiisinnaatitanerup tiguneqarne-raniit tamatumalu kingorna, aammalu Naalakkersuisut tamatuminnga kissaateqarneran-ni tamatuma ingerlaannarnissaa, danskit naalakkersuisuisa qulakkeertussaavaat.

Tamatuma saniatigut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 2, imm. 4 malillugu GEUS aamma DMU Kalaallit Nunaanni aatsitassanut suliassaqaarfimmi allaffissornikkut aqutsinermut atatilugu ilisimatusarnermik suliassanillu isumaginninnermik suliaqarner-minni, GEUS aamma DMU immikkut inissisimapput.

Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliassaqaarfimmi akisussaaffimmik tigusinis-saat sioqqullugu pisartutut GEUS aamma DCE taamaalillutik aatsitassanut oqartussaa-sunik qanimut suleqateqarlutik suliaqarput, taassumunnga siunnersuisarluni aammalu aatsitassanut oqartussaasooq aalajangiisussanngornerani paasisutissanik aamma paasissutissanik nalunaarsukkanik pissarsitisarlutik, inassuteqaateqartarlutik imaluunniit oqaaseqaateqartarlutik imaluunniit allatigut aatsitassanut suliassaqaarfimmi ingerlatsi-

nermi suliaqartarlutik. Tamatuma kingunerisaanik GEUS aamma DCE aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut allanut siunnersuinerminik suliaqarnerminni aammalu aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani allatigut oqartussaasut suliaasaannik isumaginninnerminni, GEUS aamma DCE sulii aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaatut suliaqarput atuullutillu.

Tamanna aamma kalaallit aamma danskit oqartussaasuisa suliaasaqarfimmi inatsisitigut allaffissornikkullu suleriaasiannut tunngaviuvoq aammalu namminersornermut inatsimmi aamma aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 2009-imeersumi tunngavissaritinneqarluni, ilaatigut aatsitassanut oqartussaasup pisut ilaanni GEUS-imit aamma DCE-mit ikiornegannikkuni aatsitassanut suliaasaqarfimmi aalajangiinissamut tunngavissanik pisariaqartunik pissarsisinnaasannginnerata malitsigisaanik. Tassunga atatillugu pingaartumik takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummut 2009-imeersumut nassuiaatini immikkoortoq 2.3 (immikkoortumi matumani matuma siuliani issuarneqartoq), tassani allassimalluni aatsitassarsiorluni suliaarnernut tunngatillugu pingaarnertigut avatangiisinut teknikkimullu tunngasunik akuersissuteqarnerit aamma oqartussaasut suliarinninnerat, sulisunit suliaasanut taamaattunut misilittagaqartunit paasisimasagaqartunillu suliarineqartassasut, tamannalu aatsitassanut oqartussaasup GEUS-imik aamma DMU-mik qanimut suleqateqarneranut tunngaviusoq. Tamatuma saniatigut namminersornermut inatsimmi § 9, namminersornermut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit, aatsitassanut ikummatissanullu inatsit 2009-imeersoq tassungalugu nassuiaatit malillugit, Namminersorlutik Oqartussat aatsitassanut suliaasaqarfimmi aalajangiisinnaatitaaffimmik tiguserisa kingorna ukiuni 5-ini siullerni Naalakkersuisut suliaqarnermi ilaatigut GEUS aamma DMU aatsitassanut suliaasaqarfimmi siunnersortitut atussagaat. Tamanna GEUS-imik aamma DCE-mik 2015-2019-imi suleqateqarnerup ingerlategginnissaani isumaqatigiissutigineqartumi atuutiinnarpoq. Naalakkersuisut ilisimatusarnikkut sullissivinnik siunnersuisartunillu taakkunannga suleqateqarnerat taamaalilluni Naalakkersuisut GEUS-imik aamma DCE-mik atuinissamik periarfissaqarnissaat pillugu aammalu taakkua sullissiviit marluk aatsitassanut oqartussaasup ilaatut oqartussaasut suliaasaani pegataasinnaanissaat suliaqarsinnaanissaallu pillugu inatsimmi aalajangersakkanik tunngaveqarpoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip 2012-imi allannguutegartinneqarnerani GEUS-ip aamma DCE-ip aatsitassanut oqartussaasumut siunnersortitut aammalu aatsitassanut oqartussaasup aalajangiisussanngornerani paasisutissanik aamma paasisutissanik nalunaarsukkanik pissarsititsisussatut, inassuteqaateqartussatut imaluunniit oqaaseqaateqartussatut imaluunniit aatsitassanut suliaasaqarfiup ingerlatsivimmi agunneqarnerani suliaqartussatut atorneqarnissaat pillugu maannamut suleriaasiusimasog, taamatuttaaq aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi ilanngullugu allanneqarpoq.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3 a, imm. 4 taamaalilluni imatut oqaasertarpoq:

"Imm. 4. Aatsitassanut oqartussaasup avatangiisinut pissutsinut tunngasuni nalilersuisarnerni aalajangiisarnernilu avatangiisinut sullissivimmit ataatsimit arla-linnilluunniit ilisimatuussutsikkut arlaannullu attuumassuteqanngitsup aalaja-

ngiinissamut nalilersuinerit missingiutillu tunngavigisarpai." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmut inatsisissatut siunnersuummi § 3 a, imm. 4-imut nassuiaatini allassimavoq:

" Imm. 4-imut

Imm. 3-imut nassuiaatini matuma siuliani oqaatigineqartutut, maannakkut Naalakkersuisut aamma DCE-p - Avatangiisinut Nukissiuutegarnermullu Nunami namminerimi Sullissivik (DCE) suleqatigiinnerat Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aamma DCE-p akornanni suleqatigiinnertut allannguutegarani ingerlaannartussaavog. Taamaattoarli siunertaavog Pinngortitaleriffiup suliassat DCE-mit isumagineqartut, sullissiviup ilisimasani piginnaanernillu pisariaqartunik pilersitsisarnera ilutigalugu tigujartuaassagai.

Piffissami aalajangersimasumi Aatsitassanut oqartussaasup aalajangiineri nalilersuinerilu, taamaallutik DCE-mit aamma Pinngortitaleriffimmit nalilersuinerik aamma aalajangiinissamut missingiutiniq aallaaveqassapput.

Aalajangersakkami aalajangerneqarpoq Aatsitassanut Oqartussat, tassaallutik Aatsitassanut Avatangiisinullu Aqutsisoqarfik, inassuteqarnerni assigisaannilu naliliinerit avatangiisinut sullissiviit arlaannut attuumassuteqanngitsut suliarsimasaat tamakku tunngavigissagaat.

Naalakkersuisut qullersatut oqartussaanerusut, aatsitassanut oqartussat inasutigisaat pissutsinut tamanut attuumassuteqartunut tamatigut ataatsimoortuusussaapput. Avatangiisinik sullissivinnit arlaannut attuumassuteqanngitsunit nalilersuinerit assigisaallu maannakkumutut tamakkiisumik naqitanngorneri inassuteqarnermi ilanngunneqartassapput.

Taamaattoarli Naalakkersuisut, Aatsitassanut Aqutsisoqarfik imaluunniit Avatangiisinut Aqutsisoqarfik naliliinernut ataatsimoortumik aalajangiinissamut eqqarsaatigisassat ilaattut ilanngussinissamut pituttorsimanngillat. Assersuutigalugu Avatangiisinut Aqutsisoqarfik pissuseq pillugu akuersaanngitsumik suli inassuteqarsinnaassaaq, naak avatangiisinik sullissiviit siunnersuisartut oqaatiginnikkaluartut pissuseq pineqartoq pingaaruteqanngitsumik avatangiisinut sunniuteqassasoq, imaluunniit pissutsip annertunerusumik misissorneqarnissaa pillugu inassuteqarluni.

Qanorluunniit pisogaraluarpat inaarutaasumik aalajangiineq Naalakkersuisut isumagisussaavaat, eqqarsaatigisassat pissutsillu tamaasa tunngavigalugit ataatsimoortumik aalajangiissallutik, tamatumani pissutsit tamaasa pingaarnersiorlugit, aatsitassanullu inatsimmi piumasagaatit tungaasigut eqqarsaatigisassat tamaasa uuttorneyisigut." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

3 Aatsitassanut suliassaqarfimmi allagaatinik takunnissinnaaneq

3.1 Kalaallit Nunaannut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsit malillugu allagaatinik takunnissinnaaneq

Immikkoortumi matumani allagaatini Naalakkersuisunit, naalakkersuisoqarfimmit, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmit, Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit, GEUS-imit imaluunniit DCE-mit aatsitassanut suliaasaqarfiup iluani aatsitassanut oqartussasutut oqartussaasunut immikkoortortat taakkua oqartussaasutut suliarinninnerannut atattillugu suliarineqartuni imaluunniit oqartussaasunut immikkoortortat taakkua akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartuni paasitinneqarnissamut tunngatillugu pissutsit aamma maleruagassat sammeneqarput.

Pisortat ingerlatsineranni Kalaallit Nunaanni allagaatinik nalinginnaasumik tamat takunnissinnaatitaanerat pillugu maleruagassat pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi (Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit) aalajangersarneqarput.¹¹ Inatsimmi § 4 imatut oqaasertaqarpoq:

"§ 4. §§ 7-14-imi ilaatinneqanngitsutut taaneqarsimasut saniatigut allakkianik ingerlatsineranut oqartussaasumi allaffikkoortumik suliaasamik ingerlatsineranut atattillugu apuussimallutilluunniit suliarineqarsimasunik paasitinneqarumalluni kinaluunniit piumasaqarsinnaavoq. Ingerlatsineranut oqartussaq annertunerusumik paasissutissiisinnaavoq nipangiussisimasussaataaneq il.il. pillugit malit-tarisassat allanik aalajangersaasimanngippata.

Imm. 2. Inuk inuttut atukkamigut allakkiami taaneqarsimasoq, §§7-11-mi aamma § 14-imi ilaatinneqanngitsutut taaneqarsimasut eqqaassanngikkaanni, tamanna pillugu paasitinneqarnissaminik piumasaqarsinnaatitaavoq. Taamaattoorli § 13-imi taaneqartutut innimigineqartussat imaluunniit pineqartup nammineq imaluunniit allat innimigineqarnissaasa tamanna annertuumik ajornartip-passuk tamanna atuutissanngilaq.

Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit qinnuteqaatini allakkiaat suliaasarlunuunniit pineqartup paasiumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1 malillugu, kinaluunniit, ilaatinneqanngitsut inatsimmi §§ 7-14-imi allassimasut atuutsillugit, allagaatinik ingerlatsivimmi oqartussaasumit suliarineqarsimasunik imaluunniit tiguneqarsimasunik paasitinneqarnissamik piumasaqarsinnaatitaavoq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi §§ 7-10-imi allagaatit aalajangersimasut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut pillugit maleruagassat allassimapput. Inatsimmi §§ 7, 8 aamma 10 imatut oqaasertaqarput:

¹¹ Inatsimmi tunngavigineqarpoq danskit pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaat nr. 572, 19. december 1985-imeersoq, peqqussut nr. 1187, 27. december 1994-imeersukku 1. januar 1995 atuutilersumik Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalersoq. Danskit pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaannut siusinnerusukku atuuttumut naleqqiullugu § 9 aamma § 17, imm. 3, 3.-5. pkt., Kalaallit Nunaanni pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi allannguuteqartinneqarput.

"§ 7. Paasitinneqarsinnaatitaanermi oqartussap allakkiai allaffiup iluaniinnaq atugassat ilaatinneqanngillat. Allakkiaat allaffiup iluaniinnaq atugassatut isigineqartut tassaapput

1) allakkiaat oqartussamit nammineq atugassatut suliarineqartut,

2) oqartussaaffeqarfiup ataatsip iluani immikkoortortaqrifiit assigiinngitsut akornanni allaffigeqatigiittarnerit, aamma

3) kommunalbestyrelsen taassumalu ataatsimiititaliaasa, immikkoortortaqrifiisa aamma ingerlatsiviit allat akornanni allaffigeqatigiittarnerit.

§ 8. Paasitinneqarsinnaatitaanermi § 7-imi aalajangersakkat apeqqutaatinnaq allakkiaat allaffimmiinnaq atugassat inaarlugit suliarineqarsimasut aamma ilaatinneqassapput

1) allakkiaat suliame aalajangiinissaq pillugu oqartussap inaarutaasumik aalajangiinerata imarisaanik taamaallaat ersersitsippata,

2) allakkiaat § 6-imi aalajangersakkat tunngavigalugit paasissutissat oqartussap allattussallugit pisussaaffigisaasa assilinerinik taamaallaat imaqarpata,

3) allakkiaat allakkiaatut immikkuullarissuuppata oqartussaasumit suliassami pisuserpiaasumik erseqqissaasut uppersaataasulluunniit eqqarsaatigalugit suliarineqarsimasut, imaluunniit

4) allakkiaat suliassat aalajangersimasut qanoq suliarineqarnissaannut tunaartisassanik imaqarpata.

[...]

§ 10. Paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqanngillat:

1) Naalakkersuisut ataatsimiinnerinit imaqarniliuinerit allakkiallu allat oqartussamit ataatsimiinnerni taamaattuni atugassanngorlugit suliarineqartut.

2) Inatsiliornerit, matumani akuersissutit pillugit inatsisit ilanngullugit, pillugit naalakkersuisoqarfiit akornanni allakkiaat.

3) Allakkiaat, oqartussap oqartussaq alla sinnerlugu allattoqarfiuneranut atatillugu allakkiarineqarsimasut.

4) Suliassat eqqartuussivimmi suliarineqartussat imaluunniit suliat taakku eqqartuussivikkut suliarineqartariaqarnerat pillugu oqartussat immikkullu ilisimasallit akornanni allakkat.

5) Pisortat kisitsisinik naatsorsueqqissaarnerannut ilisimatuussutsikkulluunniit misissuineranut atatillugit atortussat pissarsiarineqartut." (Uani ataagitut titarneqarpoq.)

Kalaallit Nunaanni Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmut inatsisissatut siunnersuummi §§ 7-imut, 8-imut aamma 10-imut nassuiaatini allasimavoq:

"§ 7-imut:

Aalajangersagaq oqaatsitigut ataasiakkaanik allannguutegarlu inatsimmi atuuttumi § 5, nr. 3-5-imut naapertuuttoq, oqartussaasut iluminni aalajangiinissamut suliagarnermik ingerlatitsinerannik illersuinissamik siunertaqarpoq. Aala-

jangersagaq taanna malillugu allagaatinik paasitinnegarsinnaatitaanermi allagaatit oqartussaasumit suliap suliarinegarnerani atugassatut suliarineqartut aallaaviatigut ilaatinneqanngillat. Taamaattoq paasitinnegarsinnaatitaanermi allagaatit suliffiup iluani suliaqarnermi atorneqartussat ilaatinneqannginnissaannut periarfissat, taamaallaat najoqqutassat oqartussaasumit pineqartumit piginegarneranni aammalu oqartussaasup iluminni namminneerluni isumaliutersuuteqarneranut tunngaviusussaannartut suliarineqartunut nalinginnaasumik atuutissapput.

Aalajangersakkami aamma allagaatit suliffiup iluani atugassatut qaqugukkut isigineqartarnersut allassimavoq. Taamaattoq allagaatit sorliit oqaatsimi "suliffiup iluani suliaqarnermi najoqqutassat" ilaatinneqarnersut tamakkiisumik allatuinissaq ajornarpoq. Nalornissuteqarnermi aalajangiisuusussaq tassaassaaq, allagaatit pingaarnertigut suliaasap suliarinegarnerata ingerlaqqinnissaa imaluunniit aalajangiinissaq eqqarsaatigalugu, taamaallaat ingerlatsivimmi oqartussaasup nammineerluni suliffiup iluani isumaliutersuutaannik imaqarnersut imaluunniit allatigut tamatumunnga takussutissaanersog.

Aalajangersakkami nr. 1 malillugu allagaatit siullermik oqartussaasup nammineq atugassaatur suliarineqarsimappata suliffiup iluani suliaqarnermi atugassatut isigineqassapput. Allagaatinut taamaattunut assersuutitut taaneqarsinnaapput: (1) imaqarniliat, allakkiat assigisaallu, suliami pissusiviusunik nassuiaanerit saniatigut, suliami allakkiat tunngavigalugit allassimanerminni, sulisup pineqartup inatsisilerinikkut imaluunniit allatigut nalilersuineranik tassungalu atatillugu taassuma aalajangiiffigineqarnissaanik imaluunniit suliarineqarnerata ingerlaqqinnissaanik siunnersuummik imaqarajuttoq, (2) allattuiffiit napparsimasunut sullitanullu tunngasut, (3) allakkanut aammalu allaffissornikkut inatsisinut malitassanut pilersaarutinullu missingiutit, (4) ataatsimiinnermit imaluunniit avataaneersunik oqaloqateqarnernit allanit imaqarniliat, taamaallaat oqartussaasup nammineerluni atugassaatur suliarineqartut, aamma (5) "ilisimasanut atuakkat", suleriaatsimut takussutissiat assigisaallu.

Nr. 2 malillugu allagaatitut suliffiup iluani atugassatut aamma isiginearput oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut akornanni allakkat ingerlatinneqartartut. Allaffigeqatigiittarneq allakkianik pisortatigoornerusunik imaluunniit persuarsiorfiunnginnerusunik nalunaaqutsigaasunik, "qiterusikkani" assigisaannilluunniit paarlaasseqatigiittarnikkut pisimanersog pingaaruteqanngilaq, tamannalu inatsimmi atuuttumi § 5, nr. 4-imi ilaatitsinnginnissamut aalajangersakkamut assingusumut naapertuulluinnarpoq. Aalajangersagaq - inatsimmi atuuttumi § 5, nr. 4-itorluinnag - "oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat" qanoq paasineqassanersog erseqqinnerusumik allassimasunik imaqqanngilaq.

Tamatuminnga killissalersuinermi ataaniittunik inatsisitigut tunngaviusunik ataasiakkaatigut nalilersuineq apeggutaassaaq. Taamaaliornermi allaffissornikkut immikkoortortami pineqartumi aagqissuussaanikkut aagqissuussisimaneq isiginiarneqassaaq (assersuutigalugu immikkoortortat ataasiakkaat qanoq an-

nertutigisumik namminersortuunersut, nammineerlutik aalajangiisinnaasut, naammagittaalliornissamut periarfissaqarnera, ilitsersuinissamut piginnaatitaaneq il.il.). aammattaaq immikkoortortat ataasiakkaat akornanni atuuffinnik isumagininnermi immikkoortortat akornanni allagaatinik paarlaasseqatigiittarneq suliffiup iluani pisutut isigineqartariaqarneris pingaartinneqassaaq.

Kiisalu aalajangersakkami nr. 3-imi erseqqissarneqarpoq, kommunalbestyrelsip taassumalu ataatsimiititaliaasa, immikkoortortaqarfiisa allallu oqartussaasut akornanni allaffigeqatigiittarneq imaluunniit oqartussaasut taakkua akornanni iluminni allaffigeqatigiittarnerat aamma suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat pillugit ilaatitsinnginnissamut aalajangersakkami pineqartunut ilaasut. Kommunimi ingerlatsivimmi immikkoortortaq pillugu kommunimi inatsisini tunngaviusut nalinginnaasut malillugit ilimagineqartariaqarpoq, nr. 3-imi aalajangersakkap atuuffissaani nr. 2-imi maleruagassaq tamarmi ilaatinneqartoq. Kisiannili mattunneqarsinnaanngilaq aalajangersagaq inatsimmi atuuttumi § 5, nr. 5-itut oqaasertaqartoq, nassuiaanermi nalornilersitsisinnaassasoq.

Suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnerat pillugu aalajangersagaq nalinginnaasooq, siunnersuummi §§ 8-imi, 9-imi aamma 11-imi maleruagassanit killilerneqarpoq, takuuk tamanna pillugu matuma kinguliani allassimasut.

§ 8-imut:

Aalajangersakkami inatsimmi atuuttumi ilaanngitsumi, maannamut allagaatinik suliffiup iluani atorneqartussanik ilaatitsinnginnissamut periarfissaq killilerneqarpoq, allagaatit § 7-imi suliaqarnermi najoqqutassat suliffiup iluani atorneqartussat pillugit ilaatitsinnginnissamik periarfissami ilaatinneqartut aalajangersimasumik suussuseqartut allatorneqarlutik. Taamaattumik allagaatit – §§ 12, 13 aamma 14 malillugit atuussimasinnaasut ilaatinngit – allagaatit suliamik suliffiup iluani suliarinninnermut ilaatillugu suliarineqarsimanerat apeqqutaatinnagu, allagaatinik takunnissinnaatitaanermi pineqartunut ilaapput. Allagaatit suussusissaat allanneqartut taakkua oqartussaasup pineqartup suliami aalajangiinissaq imaluunniit suliarinninnerup ingerlaqqinnissaa pillugu suliffiup iluani isumaliutersuutaannik imaqanngillat aammalu allatigut taamaattoqarnera takuneqarsinnaanani. Taamaattumik allagaatinik takunnissinnaanissami allagaatit taakua ilaatinneqannginnerannut tunngavissatut, oqartussaasup suliffiup iluani aalajangiinissamut suliaqarnerata ingerlanerani mianerinninnissaq imaluunniit allaffissornikkut annertuumik mianerinninnissaq naleqquttumik taaneqarsinnaanngillat. Taamaattumik siunissami allagaatinik takunnitsitsinissamik pisussaaffeqarnermi tamanna ilaatinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Nr. 1-imi aalajangersakkami allagaatit taamaallaat oqartussaasup suliami aalajangiinissamut tunngatillugu inaarutaasumik aalajangiinerata imarisaasa isuarneqarnissaa pineqarpoq. Taamaaliornikkut tunngavissaritinneqarpoq allagaatit aalajangiinissamut tunngatillugu oqartussaasup isumaliutersuutai imaluunniit allatigut suliaagallartutut isikkoqartut pillugit paasissutissanik aamma imaqanngitsut, soorlu assersuutigalugu tunngavissat aatsaat pineqartup, oqar-

tussaasup suleqataasuugaiuttup aalajangeereernerata kingorna suliarineqartut.
Assersuutigalugu aalajangiinernut allattuiffik

- taasinernut isumaqatiginninniarnernullu allattuiffiit paarlattuanik - nr. 1-imi aalajangersakkami pineqartunut ilaassaaq. Aalajangiineq inassuteqaatip akueri-
neranut taamaallaat tunngassuteqarpat, aalajangiinerup imarisaata ilisimanis-
saa pisariaqarsimappat. allagaatinik paasitinneqarsinnaaneq aamma tassani
pineqartunut ilaassaaq. Tamanna suliaqarnermi inassuteqaatip inerneratut
paasineqassasoq ilimanarpoq. Aalajangersakkami tassani inatsimmut atuuttu-
mut naleqqiullugu allannguuteqartitsisoqartoq oqartoqarsinnaassanngilaq.

[...]

§ 10-imut:

Aalajangersakkami allakkianut aalajangersimasumik suussuseqartunut, allak-
kiami atuuffissat isumaqineqartussat tunngavilersuutigalugit, allagaatinik ta-
kunnessinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut allanneqarput.

Nr. 1-imi aamma 2-imi aalajangersakkat politikkikkut aalajangiinissamut sulia-
nik ingerlatsinermik illersuinissamik siunertaqartut, pisortat ingerlatsineranni
paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 5, nr. 1 aamma 2 atuuttut assi-
nginik oqaasertaqarput.

Ministereqarfik oqartussaasunik allanik ministereqarfimmit allaanerusunik inat-
siit pillugit allaffigeqatiginnittartoq nr. 2-imi ilaatitsinnginnissamik maleruagas-
sani pineqartunut ilaanngilaq. Kisiannili suliani taakkunani allagaatinik takun-
nissinnaanermi piffissami killiligaasumi ilaatitsinnginnissamik periarfissaqarneq
inatsississatut siunnersuummi § 2, imm. 2-imi ilaatinneqarpoq.

Nr. 3-imi ilaatitsinnginneq pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatita-
neq pillugu inatsimmut atuuttumut naleqqiullugu nutaajuvoq. Maleruagassami
ingerlatsivimmi oqartussaasup ingerlatsivimmi oqartussaasoq alla sullillugu al-
lattoqarfimmi suliassanik suliarinnittarnera siunnerfigineqarpoq. Ilaatitsinngin-
nissamik periarfissaq aamma oqartussaasut oqartussaasutut ataatsitut assigiit-
tullu isigineqarnissaannut piomasagaat tamatuminnga pissuteqartumik naam-
massineqarsimanngikkaluartut, oqartussaasup suliassamik aalajangersimasu-
mik suliarinninnermut atatillugu, oqartussaasumut allamut tunngatillugu allatto-
qarfimmi atuuffinnik ingerlatsineranut atornegarsinnaavog, assersuutigalugu
naalakkersuisuni ilaasortamut pineqartumut atugassatut pisortaqarfiup Inatsi-
sartunit apeqqummut akissuteqaammut imaluunniit aningaasaqarnermut ataatsi-
miittitaliamut qinnuteqaammut missingiummik suliaqarnerani, [...]" (Uani ataa-
tigut titarneqarpoq.)

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 malillugu
suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atornegartussat aallaaviatigut paasitinneqarsin-
naatitaanermi ilaatinneqanngillat.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi allasimavoq, suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartussat ilaatigut tassaasut allagaatit oqartussaasumit nammineq atugassatut suliarineqartut, allagaatit oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut, aammalu allagaatit kommunalbestyrelsip taassumalu ataatsimiititaliaata immikkoortortaqarfiisalu allallu kommunimi allaffissornikkut oqartussaasut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut aammalu oqartussaasut taakkua iluminni paarlaasseqatigiissutigisaat.

§ 7-imi tamakkiisumik allasimanngilaq allagaatit sorliit suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartussatut isigineqassanersoq. Allagaatit allat § 7-imi taaneqartunit allaanerisut taamaalillutik suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atugassatut isigineqarsinnaapput, taamaalillutillu aallaaviatigut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqaratik. Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatini allasimavoq, suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartussat pineqarnerisooq aalajangiinermi aalajangiisuusussat amerlanertigut tassaassasoq, allagaatit pingaarnertigut taamaallaat ingerlatsivimmi oqartussaasup suliassap suliarineqarnerata ingerlaqqinnissaanut imaluunniit aalajangiiffigineqarnissaanut tunngatillugu suliffiup iluani nammineerluni isumaliutersuutaannik imaqtartut imaluunniit tamanna takuneqarsinnaasoq.

Allagaatit suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartussatut iluseqarnerisut aalajangiisussanngornermi taamaalilluni pingaaruteqarpoq, allagaatit oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut akornanni imaluunniit oqartussaasut immikkoortut assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqarsimanersut, takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7, nr. 2.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat qaqugukkut pineqassanersut aammalu qaqugukkut oqartussaasut immikkoortut pineqarnerisut, erseqqinnerusumik nassuiaassummik imaqqanngilaq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 56-imi apeqqut pillugu imatut allasimaqqarpoq:

"Immikkoortortat assigiinngitsut oqartussaasup ataatsip ilaatut imaluunniit oqartussaasutut immikkoortutut isigineqassanersut aalajangiinermi, immikkoortortat/oqartussaasut pineqartut akornanni ataqtigiinnerup aaqqissuusaaanermi isigalugu nalilersuineq aallaavigineqassaaq, taamaalillunilu ilaatigut pingaartinneqassaaq immikkoortortaq nammineq aalajangigassaminik aalajangiinersoq, immikkoortortaq suliassanik annertuunik pingaaruteqartunillu suliakkersorneqarnerisooq, allaffissornikkut immikkoortortamut allamut naammagittaalliornissamik periarfissagarnersooq, immikkoortortaq allaffissornikkut immikkoortortap allap ilitersuinissamik piginnaatitaaneranik malinnittussaataitaneqarsooq aammalu immikkoortortaq pineqartoq allaffissornikkut periaatsimut avatangiisumut naleqqiullugu namminersorluni inissisimanersooq."

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutis-siissummi nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 519-520-imi aamma allassimavoq:

"Aalajangersakkamut piareersaalluni suliani apeqquut pillugu imatut allassima-soqarpoq, takuuk Folketingstidende 1985-86, tapiliusaaq A, apeqquut 219 f.:

"Aalajangersagaq [...] 'oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut' suna isigineqassanersoq erseqqinnerusumik allassimasumik ima-qanngilaq. Tamatuma killissalersorneqarneranut ataani inatsisitigut tunngaviu-sunik ataasiakkaatigut nalilersuineq apeqqutaassaaq. Taamaaliormi allaf-fissornikkut immikkoortortap pineqartup aqqissuussaanikkut ilusiligaanera isi-giniarneqassaaq (assersuutigalugu immikkoortortaq ataaseq qanoq annertuti-gisumik namminersorsinnaalluni inissisimanersoq, nammineq aalajangiiffi-gissat aalajangiiffigineqartarnersut, naammagittaalliornissamut periarfissat, i-litersuinissamut piginnaatitaanerit il.il.). Aammattaaq immikkoortortat ataa-siakkaat akunnerminni atuuffissaminik isumaginninneranni immikkoortortat akornanni allagaatinik paarlaasseqatigiittarneq suliffiup iluani pisutut isigine-qartariaqarnera pisariaqartutut isigineqartariaqarnersoq pingaartinneqartaria-qarpoq."

Taamaalliluni immikkoortortat assigiinngitsut oqartussaasup ataatsip ilaatut imaluunniit oqartussaasutut immikkoortutut isigineqartariaqarnersut aalajangi-nermi, oqartussaasut pineqartut akornanni ataqatigiinnerup aqqissuussaa-nermit isigalugu nalilersuineq aallaavigineqassaaq. Aqqissuussaanerup tun-ngavigineqarnissaa taanna pisut ilaanni atuuffinnik tunngaveqarnermik taper-tagartinneqarsinnaavoq, tassani immikkoortortat assigiinngitsut akunnerminni atuuffinnik isumaginninneranni taakkua akornanni allagaatinik paarlaasseqati-giittarneq suliffiup iluani pisutut isigineqartariaqarnera pisariaqartutut isigine-qartariaqarnersoq pingaartinneqassalluni." (Uani ataaticigut titarneqarpoq.)

Danskit aamma kalaallit pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaannut piareersaalluni suliani, ilanngullugu ilaatigut kalaallit pisortat ingerlatsine-ranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nas-suaatit (takuuk immikkoortumi matumani matuma siuliani issuaaneq) arlalitsigut allas-simavoq, oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut imaluunniit oqar-tussaasut immikkoortut arlalit pineqarnersut naliliinermi ataani inatsisitigut tunngaviusu-nik ataasiakkaatigut naliliineq aallaaviatigut apeqqutaassasoq.

Oqartussaasup ataatsip iluani immikkoortortat assigiinngitsut imaluunniit oqartussaasut immikkoortut arlalit pineqarnersut naliliinermi, aalajangersakkamut piareersaalluni suliat malillugit ilaatigut pingaartinneqassapput allaffissornikkut immikkoortortat akornanni aqqissuussaanikkut ataqatigiinneq, allaffissornikkut immikkoortortaq nammineq aalaja-ngiiffigisassaminik aalajangiinersoq, allaffissornikkut immikkoortortaq suliassanik anner-tuunik pingaaruteqartunillu suliakkerneqarsimanersoq, allaffissornikkut immikkoortorta-mut allamut naammagittaalliornissamik periarfissaqarnersoq, allaffissornikkut immik-koortortaq allaffissornikkut immikkoortortap allap ilitersuinissamik piginnaatitaaneranut malinnittuussaanersoq aammalu allaffissornikkut immikkoortortaq allaffissornermi pe-

riaatsimut avatangiisumut naleqqiullugu namminersorluni immikkut inissisimasuunersoq. Tamatuma saniatigut pingaartinneqassaaq, allaffissornikkut immikkoortortat ataasiakkaat atuuffiiniq isumaginninnermi, immikkoortortat assigiinngitsut akornanni allagaatinik paarlaasseqatigiittarnissaq pisariaqartoq ilimagineqartariaqarnersoq, aammalu paarlaasseqatigiittarneq taanna suliffiup iluani pisutut isigineqartariaqarnersoq, takuuk ilaatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunner-suummi § 7-imut nassuiaatit.

Aammattaaq Folketingip Ombudsmandiata pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi aalajangersakkanik atuuffissaannillu nassuiaassutinik aalajangiinerni nutaanerusuni arlalinni oqartussaasut suliaqarnermi aalajangersakkanik pineqartunik nassuiaaneri atuinerilu pingaartittarpai. Ilatigut Folketingip Ombudsmandianit oqaaseqaatini allassimavoq, oqartussasut naliliinerannut pissutsit pingaaruteqartut akerliugaluartut, taakkua ombudsmandip tunngavigigai. Ombudsmandip tassunga atatillugu oqartussaasut allaffissornikkut suliaqarnermi naliliinerit taakkua tunngavigisimagaat pingaartittarpaa.

Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataani 17. maj 2004-imeersumi oqaaseqaammut matumunnga ilanngussaq 1-itut ilanngunneqartumi, allagaatini Pinerluuteqarsimasunik isumaginninnermut pisorta qarfiup aamma Inatsisunik atoritsinermut ministereqarfiup akornanni paarlaasseqatigiissutigineqarsimasuni takunninnissamik qinnuteqaammik itigartitsinissamik Inatsisunik atoritsinermut ministereqarfiup aalajangiinera aviisiliortup ombudsmandimut naammagittaalliutigaa. Inatsisunik atoritsinermut ministereqarfiup aalajangiinnermut tunngavilersuutigaa, ministereqarfiup ataatsimoortumik naliliinera malillugu allagaatit Pinerluuteqarsimasunik isumaginninnermut pisorta qarfiup aamma Inatsisunik atoritsinermut ministereqarfiup akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartussasut isigineqartariaqartut, taamaalillunilu aallaaviatigut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqaratik. Taamaalilluni ministereqarfiup paasinninnera malillugu pissutsit arlallit malillugit Inatsisunik atoritsinermut ministereqarfiup naalakkesuisoqarfianut sanilliullugu pisorta qarfik oqartussaasutut immikkoortut isigineqartariaqaraluartuq, Pinerluuteqarsimasunik isumaginninnermut pisorta qarfik aamma Inatsisunik atoritsinermut ministereqarfiup naalakkesuisoqarfia oqartussaasup ataatsip iluani oqartussaasunut immikkoortorta qarfiupput assigiinngitsut. Pinerluuteqarsimasunik isumaginninnermut pisorta qarfiup taamaalilluni suliassat pingaarutillit arlaallit isumagisarai, taamatullu pisorta qarfik aningaasanut inatsimmi nammineq immikkut kontomik pingaarnermik ingerlatsinermut atorineqartussamik kontoqarluni. Kisiannili matuma siuliani allassimavoq pisorta qarfik nalinginnaasumik ministeri sinnerlugu aalajangiisartoq, pisorta qarfik pisuni amerlanerusuni ministerip (naalakkesuisoqarfiungitsup) ilitsersuinissamik piginnaatitaaneranut malinnittussaasoq aammalu pisorta qarfiup aalajangiinerni pingaarnertut malitassat naalakkesuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaanngitsut. Inatsisunik atoritsinermut ministereqarfik taamatuttaaq allappoq, paasinninneq taanna sivilisuumik allaffissornikkut suleriaatsimut tunngavigineqarsimasooq.

Ombudsmandi suliami oqaaseqaatimini allappoq pisorta qarfiup aaqquissuussaananerani pissutsit pillugit annertuumik nalorninartoqartoq. Pisorta qarfiup aamma naalakkesuisoqarfiup akornanni sivilisuumik allaffissornikkut suleriaatsimi allagaatinik paarlaasseqati-

giittarnerup suliffiup iluani pisutut isigineqarsimanera eqqarsaatigalugu, ombudsmandip aalajangiinerup isornartorsiornissaa naammattumik tunngavissaqarsorinngilaa. Ombudsmandip oqaaseqaataani qupperneq 7-imi allassimavoq:

"Pisortaqarfiup Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfimmi naalakkersuisoqarfimmut sanilliullugu aaqqissussaannermi inissisimanera inatsisitigut nalorninartortaqartoq, Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfimmi inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik isumaqatigaara. Pissutsit arlallit takutippaat pisortaqarfik ministereqarfimmit oqaatigineqartutut Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfimmi immikkoortortatut immikkoortutut isigineqartariaqartoq, taamaalillunilu pisortaqarfiup aamma naalakkersuisoqarfiup akornanni allaffigeqatigiittarneq pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imut tunngatillugu suliffiup iluani pisutut isigineqartariaqartoq. Taamatut paasinninnermut pingaartumik tunngaviupput pisortaqarfiup aalajangiinerisa naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaannginnerat, pisortap suliassani amerlanerni ministerip ataani inissisimasarnera, pisortaqarfiup aalajangiineri Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfik sinnerlugu aalajangiinerusarnerat kiisalu suliani innuttaasunut attuumassuteqartuni amerlanerni naalakkersuisoqarfiup ilitersuinissamut piginnaatitaaffeqannginnera. Tamatumunnga akerliusumik tunngaviuvoq pisortaqarfiup pineqaatissiinermik naammassinninnissamut inatsit naapertorlugu suliassanik Pinerluuteqarsimasunik isumaginninnermut pisortaqarfimmit aalajangiiffigineqartussatut naatsorsuutigineqartunik suliassaqarnera, kiisalu pisortaqarfiup pingaartumik suliassani aningaasaqarnermi pissutsinut tunngasuni toqqaannartumik ministerip ataani inissisimasannginnera, kiisalu pisortaqarfiup suliassani taakkunani naalakkersuisoqarfiup ilitersuussinissamik piginnaatitaanerani malinnittussaanera.

Taamaalilluni pisortaqarfiup aaqqissuussaanikkut inissisimaneranut kiisalu pisortaqarfiup aamma naalakkersuisoqarfiup akornanni allaqatigiittarnerit suliassarnermi pississami sivisuumi suliffiup iluani pisutut isigineqarsimaneranut tunngatillugu annertuumik nalorninartogarnera eqqarsaatigalugu, pisortaqarfiup allagaatinik takunninnissamik itigartitsisimanera pillugu isornartorsiuinissamut naammattumik tunngavissaqanngitsaq isumaqarpunga." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataani 2. marts 2006-imeersumi, oqaaseqaammut matumunnga ilanngussaq 2-itut ilanngunneqartumi, ombudsmandip Aningasaqarnermut ministereqarfik ministereqarfiup Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfik pillugu allagaani 27. juni 2000-imeersumi § 3, tassani allassimalluni Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfik Aningasaqarnermut ministereqarfik sinnerlugu aalajangiisartoq, taamaattumillu aqutsisoqarfiup aalajangiineri allaffissornikkut oqartussaasumut allamut naammagittaalliutigineqarsinnaanngitsut, pillugu oqaaseqarnissaanik qinnuigaa. Aningasaqarnermut ministereqarfiup ombudsmandimut akissuteqaateqarnermi atugassamik suliarni Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfik oqaaseqaateqarnissamut qinnuigaa. Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfik ilaatigut allappoq Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfiup suliassat annertuut pingaaruteqartullu arlallit isumagisarigai aammalu nammineq aningaasanut inatsimmi kontomik pingaarnermik ingerlatsinermut tunngasumik kontoqarluni, tamannalu

tunngavigalugu Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfik Aningasaqarnermut ministereqarfiup naalakkersuisoqarfianut sanilliullugu oqartussaasutut nammineertutut isigineqartariaqartoq. Kisiannili matuma siuliani allassimavoq Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfik nammineerluni aalajangiisinnaatitaaffeqanngitsoq, kisianni Aningasaqarnermut ministeri sinnerlugu piginnaatitaaffinnik arlalinnik suliaqartartoq aammalu aalajangiisarluni, Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfimmi pisortaq Aningasaqarnermut ministereqarfimmi naalakkersuisoqarfimmi pisortap toqqaannartumik ataanni inissisimasoq, Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfik naalakkersuisoqarfiup ilitersuinissamut piginnaatitaanerani malinnittussaangitsoq aammalu allaffissornermi suliaqarnermi, ilanngullugu peqqussutini allaffissornikkut aalajangersagaasuni arlalinni Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfimmit aalajangersarneqartuni tunngavissarititaasoq, aqutsisoqarfik Aningasaqarnermut ministereqarfimmi naalakkersuisoqarfiup ilaatut inissisimasoq. Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfiup ataatsimoortumik tamatuminnaga naliliinera tunngavigalugu Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Aningasaqarnermut ministereqarfiup naalakkersuisoqarfia oqartussaasup ataatsip iluani oqartussaasunut immikkoortortatut assigiinngitsutut isigineqartariaqarput. Aningasaqarnermut ministereqarfiup annertunerpaatigut Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfiup oqaaseqaataa tunngavigaa.

Ombudsmandi suliami oqaaseqaatimini allappoq Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfiup aaq-qissussaannikkut inissisimanera annertuumik nalorninartortaartoq. Allaffissornikkut suleriaatsimi aqutsisoqarfiup naalakkersuisoqarfiup ilaatut inissisimanera tunngavigineqarnera eqqarsaatigalugu, ombudsmandi suliami annertunerusumik iliuuseqanngilaq. Ombudsmandip oqaaseqaataani qupperneq 7-8-imi allassimavoq:

"Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfik Aningasaqarnermut ministereqarfiup naalakkersuisoqarfianut sanilliullugu oqartussaasutut nammineertutut isigisariaqartoq pissutsit arlallit tunngavissaliisut Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfik isumaqatigaara. Taamatut paasinninnermut tunngaviupput Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfiup naalagaaffimmi aamma ilageeqarnermi aningaasarsianut atorfininnermilu atugassarititaasunut tunngasunik, ilaatigut isumaqatigiissuteqarnernik aamma sulisunut politikkimik pingaarnermik aalajangersaanermik, suliaassanik pingaaruteqartunik arlalinnik isumagisaqarnera, aammalu aqutsisoqarfiup aningaasanut inatsimmi nammineq kontomik pingaarnermik ingerlatsinermut tunngasunik kontoqarnera. Aammattaaq aqutsisoqarfik toqqaannartumik ministerip ataani inissisimanngilaq. Aamma uanga angusassanut isumaqatigiissuteqarnernut tunngatillugu maluginiarpara 2004-imut aningaasanut inatsimmi, konto § 07.14.01-imi, allassimasoq aqutsisoqarfik "Aningasaqarnermut ministereqarfimmut" angusassanut isumaqatigiissuteqartoq. Taamatut oqaasertaliineq oqartussaasut marluk namminersortut pineqartut tikkuussivoq.

Akerlianut tunngaviusoq aqutsisoqarfiup inatsisiliornikkut imaluunniit inatsit naapertorlugu pilersinneqarsimannginnera, aammalu aqutsisoqarfiup aalajangiisinnaatitaanerata inatsisiliornikkut imaluunniit inatsit naapertorlugu aalajangersagaannginnera. Taamaalilluni aqutsisoqarfik aningaasaqarnermut ministeri sinnerlugu aalajangiisarpoq aammalu aqutsisoqarfik naalakkersuisoqarfiunngitsup, kisiannili naalakkersuisoqarfimmi pisortap ilitersuinissamut piginnaatitaaffinnik malinnittussaavoq.

Tamanna tunngavigalugu paasinninnera malillugu aqutisoqarfiup aaqqissuusaanikkut inissisimanera annertuumik nalornilersitsivoq. Suleriaatsimi tunngaviummat aqutisoqarfik naalakkersuisoqarfiup ilaatut inissisimasoq aammalu aqutisoqarfiup aalajangiineri naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaanngimmata, pisut malillugit suliami allanik iliuuseqanngilanga." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataani 25. juni 2012-imeersumi oqaaseqaammut matumunnga ilanngussaq 3-itut ilanngunneqartumi, allakkiamut Politiit isertortumik paasiniaasartuinit (PET) suliarineqartumut paasissutissanik Henrik Sass Larsenip isuman-naallisaanikkut akuerineqarnissaanut pingaaruteqartumut tunngatillugu, Henrik Sass Larsen-ip pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi siusinnerusukkut atuuttumi § 27, imm. 3 malillugu nipangiussisimanissamik peqquneqarnissaanut inatsisitigut tunngavissaqarneris, ombudsmandi ilaatigut isummerpoq. Nipangiussisimasussaataitanermik taamaattumik inuup peqquneqarsinnaanissaanut tunngavissarititaasoq tassaavoq, paasissutissat pineqartut oqartussaasup tamatumunnga pisussaaffeqarani pineqartumut ingerlateqqissimagai. Taamaalilluni aalajangersagaq paasissutissanut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqartunut tunngatillugu atorneqarsinnaanngilaq. Ombudsmandi taamaalilluni isummertussaasimavoq, allakkiami paasissutissat allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnersut. Ombudsmandip oqaaseqaataani qupperneq 7-imi allassimavoq:

"Allakkiamik misissuereerlunga aammalu suliami pisut allat aallaavigalugit isumaqarpunga nalorninartoqartoq, allagaatini takunnitsitsisinnaannginnissamut allakkiami ilaasunut tamaginnut inatsisinik unioqquitsinernik pitsaaliuinissamut il.il. aalajangiisuulluinnartumik mianerisassaqartoq. Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfimmi naalakkersuisoqarfimmi pisortamit oqaatigineqartunik issuaanerup, Henrik Sass Larsenip Statsministereqarfimmi ulloq 28. september 2011 ataatsimiinnermit siullermit imaqarniliornerani ilaasup – aammalu taassuma imarisaata Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfiup pigisimanngisaata – erseqqinnerusumik paasinnineq apeqqutaalluni nalornissuteqarneq taanna tunngavississinnaavaa.

Kisiannili pisumik naliliineq malillugu allakkiami paasissutissani inatsisinik unioqquitsinernik il.il. pitsaaliuinissaq, taakkuninnga allagaatini takunnitsitsisinnaanissamut aalajangiisuulluinnartumik pingaaruteqartumik akerlius, eqqarsaatigineqartoq, Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfiup naliliinerata qaangiinnarnissaanut uanga naammattumik tunngavissaqanngilanga, takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 13, imm. 1, nr. 3, § 4, imm. 2-imut ataqatigiissillugu. Tassunga atatillugu aamma pingaartippara, ataasiakkaatigut naliliineq malillugu nalinginnaasumik najoqqutassani isertortumik paasiniaasartut inuk ataaseq pillugu paasissutissani takunnitsitsisanninnera (imminut tunniunneq) pillugu PET-ip suleriaasia ombudsmandip siusinnerusukkut akuerereersimagaa. Takuuk ilaatigut Folketingip Ombudsmandiata 1998-imut nalunaarutaa, qupperneq 176 ff. Aamma Østre Landsret-ip 2006-imut Eqqartuussivinnut Sapaatip akunneranut saqqummersit-

tagaani eqqartuussissutaa, qupperneq 65 ff. innersuussutigaaara" (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imik naliliinermi nassuiaanermilu attuumassuteqartoq alla ilaatinneqartussaq tassaavoq pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi aalajangersakkamut tunngaviusoq aamma siunertaasoq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatini allassimavoq, oqartussaasup suliffiup iluani aalajangiinissamut suliaqarnerata ingerlanerata aammalu pisortani atorfillit sulineranni atugassarititaasut illersorneqarnissaat aalajangersakkami ilaatigut siunertaasoq. Taamaalilluni kingusinnerusukkut isumaliutersuutit allagaatillu suliffiup iluani aalajangiinissamut suliaqarnerup ingerlanerani killiffinni assigiinngitsuni ilaasut, tamanut saqqummiunneqarnissaat aarleqqutiginaq, pisortani kiffaanngissuseqartumik ilusilersorneqanngitsumillu isumaliutersuuteqarnissaq piareersaallunilu suliaqarneq ingerlanneqarsinnaasariaqarpoq. Danskis pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaannut siusinnerusukkut atuuttumut siunnersuut pillugu isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa malillugu tamanna aamma atuuppoq.¹²

Suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat allagaatinik takunnissinnaanissamit ilaatinneqannginnissaannut tunngavilersuutit pillugit Isumaliutissiisummi nr. 325/1963-imi, qupperneq 51-imi taamaalilluni isumalioqatigiissitap allappoq:

"Isumalioqatigiissitap paasinninnera malillugu [...] suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat pisortat ingerlatsinerannik paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaannut allaffissornikkut aalajangiisuulluinnartumik eqqarsaatigisassat tunngavissaliipput. Atorfillit suleqatitik oqaloqatigalugit, imaggarniliani isummorsornerit immaqqa suliaq ingerlanera ilutingalugu naleqarneri allannqorartussat allanneqartut tamanut saqqummiunneqarnissaannit tatisimanegarlutik sulisariaqaratik, kiffaanngissuseqartumik ilusilersorneqanngitsumillu suliaqarnut isumaliutersuuteqarsinnaanissaat aammalu piareersaanernik suliaqarsinnaanissaat pisariaqarsorineqarpoq. Aammattaarli nalinginnaasumik akuerisaavog allagaatit suliaqarnermi atorneqartut taamaattut tamanut saqqummiunneqarsinnaanissamit ilaatinneqartariaganngitsut." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Isumaliutissiisummi nr. 325/1963-imi, qupperneq 66-imi danskis pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaanni siusinnerusukkut atuuttumi § 4-imut, kalaallit pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaanni § 7-imut assingusumut, tunngatillugu isumalioqatigiissitap imatut allappoq:

"§ 4, imm. 2-imi aalajangersakkap ilusilersorneqarneranut aallaaviusoq tassaasimavoq, pisortani oqartussaasut allagaataat suliaqarnermi atorneqartussat suliaagallartutut isikkoqartut, pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaati-

¹² Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit nr. 280, 10. juni 1970-imeersoq.

taanermi ilaatinneqartariaqaratik. Ingerlatsivimmi oqartussaasut aalajangiinerit pisussat kiffaanngissuseqartumik akornusersorneqanngitsumillu isumaliutersuuteqarfiginissaannut oqaluuserinissaannullu periarfissaqartariaqarput. Sverigemi aqqissuussaq malillugu allagaatit suliaqarnermi atorneqartut suliap naammassillugu suliarineqareernerani tamanut ammaaneqartarput, kisianni taamaallaat suliamut pineqartumut ilanngullugit toqqorneqarsimappata. Iimagineqartariaqarpoq aqqissuussami taamaattumi – isumalioqatigiissitamut paasissutissiinerit malillugit aamma Sverige-mi pisartutut – allagaatit suliaqarnermi atorneqartut immikkoortinneqarnissaat imaluunniit piujunnaarsinneqarnissaat, tamatuma malitsigisaanik kingusinnerusukkut suliani assingusuni suliarinninnermi ingerlatsivimmut ajoqutissartaqartumik, atorneqarajussinnaasoq, taamaattumik allagaatit taakkua pisortat ingerlatsinerannik paasitinneqartarnermut tunngaviusumit ilaatinneqannginnissaat, aamma suliap naammassillugu suliarineqareernerata kingorna. eqqornerusoq isumaqartoqarsimasoq." (Uani ataaticut titarneqarpoq.)

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 509-510-imi isumalioqatigiissitaq pingaartumik pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7, nr. 1 aallaavigalugu, ilaatigut suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat ilaatinneqannginnissaannut tunngaviusoq siunertaasorlu pillugit allappoq:

"Tamanna tunngavigalugu eqikkaanerusumik oqaatigineqarsinnaavoq suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussanik allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatitsinnginnermi, pisortani atorfillit taamatullu ingerlatsivimmi oqartussaasut soqutigisai iluaqutissinneqassasut. Pisortani atorfillit soqutigisaat, ilaatitsinnginnermi atorfillit isumaliutersuutaagallartuunerusunik tamanut saqqumititsinissamik tatisimaneqaratik kiffaanngissuseqartumik ilusilersorneqanngitsumillu isumaliutersuuteqarnissamut piareersaanernillu suliaqarnissamut periarfissinneqarlutik iluaqutissarsitinneqassapput. Ingerlatsivimmi oqartussaasut soqutigisaat suliffiup iluani aalajangiinissamut suliaqarnerup – taassumalu ingerlanerani killiffiit – tamanut saqqumititsinissamik illersuinnermi iluaqutissarsitinneqassapput.

Tassunga aamma pingaarnerusutiguunerusoq ilanngutissaaq, suliffiup iluani suliaqarnermi najoqqutassanut tunngatillugu paasitinneqarsinnaatitaannginneq, suliap suliarineqarneranut imaluunniit aalajangiiffigineqarneranut tunngatillugu isummat assigiinngissinnaanerisa malitsigisaanik tamanut ammasumik oqallisigineqarluni, politikkikkut ingerlatsivimmi aqutsinerup aamma atorfillit akornanni suleqatigiinnermi tatigegatigiinnermilu akerleriittoqalernissaata pinngitsoortinnissaanut iluaqutaassaaq, takuuk isumaliutissiisummi nr. 857/1978-imi, qupperneq 213 f." (Uani ataaticut titarneqarpoq.)

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 563-566-imi imatut allassimasoqarpoq:

"Suliffiup iluani allagaatit ilaatinneqannginneranni eqqarsaatigisassat tunngaviusut

6.1.1.1.1. Inatsimmi atuuttumi § 7, nr. 1-3-imi aalajangersakkanut, suliffiup iluani allagaatinik suliaqarnermi atorneqartussanik allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatitsiviunngitsunut, ingerlatsivimmi oqartussaasut suliffiup iluani aalajangiinissamik suliaqarnerisa ingerlanerani illersuinissaq kiisalu atorfilinnut sulinermi atugassarititaasut eqqarsaatigineqarnissaat tunngavilersuutaapput, takuuk matuma siuliani imm. 2.1.1. Isumalioqatigiissitaq isumaqarpoq, eqqarsaatigisassat taaneqartut suliffiup iluani allagaatit allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaanut sulii tunngavissaliisut.

Tassunga atatillugu isumalioqatigiissitap immikkut erseqqissassavaa, suliffiup iluani allagaatinut tunngatillugu paasititsisinnaaneq, aalajangiinernut pisortani ingerlatsivimmi aalajangiiffigineqartunut tunngaviusut qasunganerulersinneqarnerannik kinguneqarsinnaassasoq. Siunnersuinermit assersuutigalugu ministerip atorfilittaminit siunnersorneqarneranut tunngatillugu nalinginnaasumik paasititsisinnaaneq, taamaalilluni atorfillit ministerimik siunnersuinerisa imarisaannut ilusaannullu tunngatillugu naleqqutinnngitsumik killilersulersinnaanerannik kinguneqarsinnaavoq. Taamaalilluni atorfillit ministerimut pineqartumut tamanut ammasumik akerliullutik inissinnissaq eqqarsaatigalugu, siunnersuinerup imarisaata tamanit ilisimaneqalernera ministerimut assersuutigalugu politikikkut akerlerisanit atorneqarsinnaassappat, assersuutigalugu aaqqiissutaasumi ministerip tapersersugaani suliatigut sanngiissutaasut pillugit imaluunniit aaqqiissutissaasinnaasut allat pillugit allaganngorlugu siunnersuinnngissinnaassapput.

Oqaatigineqartutut isumalioqatigiissitaq isumaqarpoq pisortani oqartussaasut suliffiup iluani aalajangiinissamut suliaqarnerisa ingerlanerisa illersorneqarnissaannik eqqarsaatigisagarneq kiisalu atorfilinnut suliaqarnermi atugassarititaasut eqqarsaatigineqarnissaat, suliffiup iluani allagaatit allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaanut tunngavissaliisut. Taamaattoq isumalioqatigiissitap eqqarsaatigisassat taakkua erseqqissarnissaanut pissutissaqarsorivoq, taamaalillunilu makkua oqaatigissallugit:

6.1.1.1.2 Ingerlatsivimmi oqartussaasup suliffiup iluani aalajangiinissamut suliaqarnerata ingerlanerata eqqarsaatigineqarnerata suliffiup iluani allagaatit allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaanut tunngavissaliinera, isumalioqatigiissitap paasinninnera malillugu pissutsinut arlalinnut tunngasuteqarpoq. Suliffiup iluani allagaatinut, assersuutigalugu aalajangiinissamut missingiummut, tunngatillugu paasititsisinnaaneq, missingiutit naammassineqanngitsut immaqalu aamma kukkusut ilisimaneqalissagaluarpata aammalu oqartussaasup suliatigut piginnaaneqarneranut takussutissaasutut paasineqarlutik, taamaalilluni oqartussaasup sulianut piginnaaneqarnerata tutsuiginassuutaanut ajoqusiiinnaavoq, taamatullu missingiummik paasitinneqarneq suliami "aalajangiineq" missingiummi allassimasunut naapertuuttumik aalajangiunneqarsimasog tunngavissaqanngitsumik naatsorsuutigineqalersinnaassalluni.

Aammattaaq tikkuarneqarsinnaavoq oqartussasup apeqqummut isummernerugallagaanut tunngatillugu paasititsineq, isummernerugallartoq missingiutip ima-

risaa inaarutaasumik naggataatigut isummernermit allaanerusimappat, inuit i-laasa isaannit isigalugu oqartussaasup nalinginnaasumik tutsuiginassusaanik ajoqusiinnaammat. Ajoqusiineq assersuutigalugu oqartussaasup isummernini attatiinnarneraa - assersuutigalugu aaqiissutissamut inassuteqaat imaluunniit isumassarsiamut tapersersuineq – missingiummi allassimappat oqartussaasu-niittuni piffissap ingerlanerani allamik isumaqartoqarsimasoq, nalornissutaaler-nerani pisinnaassaaq.

Aammattaq isumalioqatigiissitaq isumaqarpog, suliffiup iluani allagaatinut tun-ngatillugu paasititsisinnaanermi, oqartussaasup oqartussaasunut allanut, poli-tikkerinut inuinnarnullu isumaqatiginninniarnanarut atatillugu isumaqatiginnin-niarnermi inissisimanera ajoquserneqarsinnaasog. Taamaalilluni isumaqatigin-ninniarnerni pegataasut allat oqartussaasup (suliffiup iluani) apeqgutiniq isu-maqatiginninniutigineqartuni isumaqatiginninniarnermi isumaqatigiissuteqar-nermik angusaqarfigineqartussanik nalilersuinerinut ilisimannilerpata, tamanna oqartussaasumut annertooujussuarmik ajoqusiisussaavoq. Taamatut ilisiman-ilerneq illuatungaani oqartussaasup illuatungaani isumaqatiginninniagataa-sut allat allagaatinik takunnissinnaanermut maleruagassanik malinnittussaati-taangitsut akornanni naligiinngisitsilissaaq.

6.1.1.1.3. Atorfilinnut sulinermi atugassarititaasut eqqarsaatigineqarnissaasa suliffiup iluani allagaatit, ilanngullugit allakkanut missingiutit, allakkiaq il.il., paa-sitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaannut tunngavilersuutigine-garnera, isumalioqatigiissitaq isumaa malillugu allakkanut missingiutit, allakkiaq il.il. - immaga piffissamit tatisimaneqarluni – suliamik piareersaanermi siusis-sukkut suliarineqartarnerisa allakkiaq inaarutaasutut pitsaatigisumik suliarine-garsimasariaqannginneranarut, ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Pisuni aalaja-ngersimasuni allagaatit suliarineqarallartut taamaalillutik taamatut (pitsaaval-laangitsumik) pitsaassuseqarsinnaapput, taakkua – atorfilik allagaatinik sulia-rinnissimasoq eqqarsaatigalugu – tamanut ammasumik saqqummiunneqarta-riaqaratik.

Eqqarsaatigisassat taanegartut aamma suliffiup iluani allagaatit apeqgut qanoq iluarsineqassanersoq pillugu maannamuugallartoq aammalu erseqqippianngit-sumik eqqarsaataasunik imaqsinnaanerannut, taamatullu allagaatit isummer-suutiniq, isumaliutersuutiniq aaqiissutissanullu ilusilianik allanik imaqsinnaa-nerannut, ataqatigiissillugit isigineqassapput. Isumalioqatigiissitaq isumaa ma-lillugu isumaliutersuutaasut taamaattut, – oqaatigineqartutut maannamuugallar-tuunerusoq aammalu naammassineqanngitsutut iluseqarsinnaasut – aallaavia-tigut tamanit pissarsiarineqarsinnaassappata, atorfillit taamatut annertutigisu-mik isummersuutaasunik aaqiissutissanullu ilusilianik il.il. allaanerusunik isu-maliutersuutegannnginnissaat allattuinnnginnissaallu aarlerinaateqarpog.

Tamanna tunngavigalugu isumalioqatigiissitaq isumaqarpog, atorfilittat sulia-garnerminnik ingerlatsinerminni kiffaangissuseqassasut, aammalu suliffiup i-luani allagaatit maannamuugallartoq naammassineqanngitsunillu isumaliuter-suutitaqartut nalinginnaasumik pisortat ingerlatsinerannik paasitinneqarsinnaa-

titaanermut aqqissuusap ilaatut tamanut saqqumitinnegarsinnaanerannik tati-
simanegarnissaq inooqataaffigissanngikkaat. Suliaqarnerup ingerlannerani kif-
faanngissuseqarneq taamaattoq – atorfilittanut ataasiakkaanut tunngatillugu
eqqarsaatigisassanik isumaginninnerup saniatigut – atorfilittat suliaqarnerisa
pitsaassusaanik tunngavissaliissaaq, tassami naatsorsuutigineqartariaqarpoq
atorfilittat taamaattoqarnerani aaqqiussutissanut ilusilianik assigiinngitsunik al-
laanerusunillu isumaliutersuuteqarnissamut tunuarsimaassanngitsut.

6.1.1.1.4. Tamatuma saniatigut isumaliogatigiissitaq isumaqarpoq, oqartussaa-
sup politikkikkukt agunneqarneranut tunngatillugu, suliffiup iluani allagaatinut
tunngatillugu paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu apeqgummut tunngatillugu
immikkut eqqarsaatigisassat atuuttut.

Taamaalilluni isumaliogatigiissitaq isumaqarpoq assersuutigalugu ministeri poli-
tikkikkut iloriarnissamut periarfissani eqqarsaatigalugit, suliffiup iluani naliler-
suinernut pineqartunut tunngatillugu paasititsisussaasariaqarani, atorfilittani
apeqqutininik suliatigut taamatullu periaatsitigut politikkikkullu nalilersuinissamik
peqqusinnaassagai.

Paasissutissat taakkua, assersuutigalugu ministerip politikkikkut suliani siun-
nersuineranut atatillugu pissarsiarisaannut tunngatillugu allatigut iliuuseqarani
paasititsisoqarsinnaassappat, tamatuma pissusiviusuni ministerip politikkikkut
periaatsimi sulinissaa ajornartilissavaa, tassami politikkikkut ministerip (politik-
kikkut qullersaasup) iloriarnissamut periarfissai killeqalissammata. Paasissu-
tissat assersuutigalugu ersersissinnaassavaat ministeri politikkikkut suliniute-
qarnissamik isumaliutersuuteqartoq, politikkikkut suliniutit tamanut saqqum-
miunneqartut allatut iluseqarsimagaluartut, aammalu ministeri siusinnerusukkut
suliniuteqarnermut allamik isummersorsimagaluartog.

Ersersitsinerit taamaattut assersuutigalugu isumaqatiginninniarnernut atatillugu
illuatungiliuttunut, soqutigisaqatigiiffinnut allanullu politikkikkut periaatsimi i-
laasuni naleqqutinngitsumik iluaqtaasinnaalissapput, kisianni peqatigisaanik
ministerip politikkikkut iliuuseqarsinnaanera ilornissamullu periarfissaannik a-
jorseriartitsissalluni. Tassunga ilanngutissaaq paasissutissanik ministerip atorfi-
littaminut pissarsiaannut tunngatillugu paasititsisinnaaneq, pisut malillugit mi-
nisterip politikkerinit allanit kiisalu tamanit apeqqutininut pineqartup sulii isummer-
figisimanngisaannut politikkikkut isumaqartinneqalersinnaanerata aarlerinaate-
qarneranik kinguneqarsinnaassaaq.

Tamanna tunngavigalugu isumaliogatigiissitaq isumaqarpoq, ministerip (politik-
kikkut qullersaasup) pingaartumik suliani politikkimut tunngassuteqarnerusuni
atorfilittaminut siunnersuineranut pissarsiarisaannut tunngatillugu paasititsisus-
saaneq, pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsim-
mi allagaatinik paasititsinissaaq pillugu maleruagassat malitsigisaannik, pissusi-
viusuni ministerip nammineq atorfilittaminut sulianut tunngasutigut, periusissati-
gut politikkikkullu nalilersuinerinik suliaagallartunut taamatullu inaarutaasunut
"akiuuttariagarnerata" pisariaqalerneranik kinguneqarsinnaasog. Suliffiup iluani

allagaatinut tunngatillugu paasititsisussaaneq taamaalilluni politikkikkut qullersaasumut sulinermi atugassarititaasut annertuumik ajorseriaateqarnerannik malitseqarsinnaassaaq.

Tamatuma saniatigut aamma - imm. 6.1.1.1.1-ip ataani taaneqartutut – isumalioqatigiissitaq isumaqarpoq suliffiup iluani allagaatinut, ilanngullugit allagaatit taamaattut suliani politikkimut tunnganerusuni ilaasut, tunngatillugu paasititsisussaaneq, atorfillittat ministerimik siunnersuinerisa imarisaanut ilusaanullu tunngatillugu naleqqutinnigitsumik imminnut killilersulersinnaanerannik kinguneqarsinnaassasoq. Tamanna tunngavigalugu isumalioqatigiissitaq isumaqarpoq oqartussaasut – ilanngullugit oqartussaasut politikerimit aquneqartut – sunniuteqarluartumik naleqquttumillu ingerlasinnaanissaannik mianerisaqarnissaq suliffiup iluani allagaatit aallaaviatigut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaanik kinguneqassasoq." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Matuma siuliani allassimasutut ilaatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 7-imut nassuiaatit malillugit, allagaatit oqartussaasumut immikkoortortami suliarineqartut imaluunniit taakkua akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorineqartussatut, taamaalillunilu aallaaviatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 malillugu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnersut aalajangiisoqartussanngornerani, pissutsit attuumassuteqartut tamaasa ilaatillugit ataatsimoortumik naliliisoqartassaaq. Tamanna aamma allagaatinut Naalakkersuisunit, naalakkersuisoqarfimmit, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmit, Avatangisunut Aqutsisoqarfimmit, GEUS-imit imaluunniit DCE-mit oqartussaasunut immikkoortortat taakkua aatsitassanut suliassaqarfiup iluani aatsitassanut oqartussasutut oqartussaasutut suliaqarnerannut atatillugu suliarineqartunut atuuppoq.

Naalakkersuisut, naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik, Aatsitassanut suliassaqarfimmi Avatangisunut Aqutsisoqarfik, GEUS aamma DCE matuma siuliani immikkoortoq 2-imi allassimasutut, aalajangiinnerminni, inassuteqaateqarnerminni imaluunniit oqaaseqaateqarnerminni imaluunniit allatigut aatsitassanut suliassaqarfiup iluani oqartussaasutut suliarinninnerminni, aatsitassanut oqartussaasup ataatsip iluani oqartussaasunut immikkoortortaapput assigiinngitsut taamatullu atuuffeqarlutik.

Naalakkersuisut aatsitassanut oqartussaasuni oqartussaasunut immikkoortortaapput qullersaasut. Taamaalilluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu pingaarnertigut aalajangiisinnatitaaffeqartinneqarput. Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangisunut Aqutsisoqarfik aatsitassanut oqartussaasumi oqartussaasumut immikkoortortaapput taassuma ataaniittut, Naalakkersuisut sinnerlugit aatsitassanut suliassaqarfiup iluani suliaqarluni ingerlatsivimmi aqutsinermik isumaginittuusut aammalu aalajangiinnermik Naalakkersuisunit aalajangiunnegartunik piviusunngortitsisartut. Aatsitassanut suliassaqarfiup iluani aalajangiisoqartussanngornerani Naalakkersuisut, naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik aamma Avatangisunut Aqutsisoqarfik taamaalillutik eqqarsaatigisassat attuumassuteqartut tamaasa ilaatillugit ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisassapput, tassanilu ilaapput

aatsitassarsiorluni ingerlatat isumannaallisaanermut, peqqinnissamut, avatangiisinut, pisuussutini atorluanaanermut aamma inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniuteqartitsinissamut tunngatillugu isumannaatsumik aammalu nunani tamalaani suleriaatsinut pitsaanerpaanut akuerisaasunut naapertuuttumik suliarineqartarnissaat, takuuk aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 1, imm. 2, aamma § 3. Tamanna pillugu erseqqinnerusumik takukkit immikkoortut 2.1 aamma 2.2 matuma siulianiittut.

GEUS-ip aamma DCE-p aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortot allat qanimut suleqatigaat, taakkununga siunnersuisarlutik aammalu aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortumik aalajangiisussanngornerani paasisutissanik aamma paasisutissanik nalunaarsukkanik pissarsititsisarluni, aatsitassanut suliassaqarfimmi inassutegaateqartarlutik imaluunniit oqaaseqaateqartarlutik imaluunniit allatigut ingerlatsinermik suliagartarlutik. Tamatuma kingunerisaanik GEUS aamma DCE aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasunut allanut siunnersuinnerminni allatigullu aatsitassanut suliassaqarfiup iluani oqartussaasup suliassaannik isumaginninnerminni, GEUS aamma DCE suliagarnerminni aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortup ilaat atuuttarput. Tamanna pillugu erseqqinnerusumik takukkit immikkoortoq 2.3 aamma 2.4 matuma siulianiittut.

Matuma siuliani ilaatigut immikkoortoq 2.1-imi aamma 2.2-imi oqaatigineqartut, aatsitassanut oqartussaasup ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu oqartussaasut suliarinnitarnissaa aammalu aatsitassanut suliassaqarfiup iluani ataatsimoortumik akuutitsiviusumillu aalajangiisarnissaa, aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi tunngavissaritinneqarpoq aammalu ukiorpassuarni allaffissornikkut suleriaatsimi tunngavigineqarluni. Oqartussaasut suliarinninnerannut tassunga aammalu aatsitassanut suliassaqarfiup iluani aalajangiinissamut isumaliutersuuteqarnernut piareersaanermullu atatillugu, taamaalluni aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortot assigiinngitsut taakkua akornanni allagaatinik paarlaasseqatigiittoqartarnissaa pisariaqarpoq. Allagaatit taakkua amerlanertigut oqartussaasumut immikkoortot suliamik suliarinninnermut aalajangiinissamullu tunngatillugu nammineerlutik suliffiup iluani isumaliutersuutaannik imaqartarput, taamaallutillu suliffiup iluani allagaatitut suliagarnermi atorneqartussatut iluseqartarlutik, takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissat siunnersuummi § 7-imut nassuiaatit tamatumunga naapertuuttut. Ilaatigut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi eqqarsaatigisassat tunngavigineqartut malitsigisaannik, allagaatit taakkua aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortot assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut, allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqannginnissaat pingaaruteqartorujussuvoq.

Isumalioqatigiissitap pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 564-imi allanneratut (matuma siuliani issuarneqartoq), allagaatinut taamaattunut tunngatillugu paasititsinnaaneq, assersuutigalugu aalajangiinissanut missingiutit naammassineqanngitsut immaqalu aamma kukkusut tamanut saqqummiunneqarpata aammalu oqartussaasup pineqartup sulianut piginnaasaqarneranut takussutissatut paasineqarlutik, ilaatigut tamanna oqartussaasut sulianut tunngatillugu tutsuiginassusaannut ajoqusiinnaassaaq. Taamatullu oqartussaasup isummorsornerigallagaa missingiummi allassimasoq, suliami

aalajangiinnermut inaarutaasumut naapertuutinngippat, oqartussaasoq isummaminik at-tassisinnaanersoq nalornissutigineqalersinnaassaaq. Kiisalu missingiummik paasitinne-qarneq aalajangiinerup inernera pillugu naatsorsuutiginnitsilersinnaassaaq.

Suliffiup iluani allagaatini aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immik-koortortat assigiinngitsut akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartuni paasitinneqarneq tamatuma saniatigut aatsitassanut oqartussaasup iluani aalajangiinnermik aalajangiussi-nernullu tunngaviusunik ajornerulersitsisinnaassaaq, tassami oqartussaasumut immik-koortortat assigiinngitsut taakkua akornanni, kingusinnerusukkut isumaliutersuutit tama-nut saqqummiunneqarnissaat aarleqqutiginagu, taamatut annertutigisumik kiffaanngis-suseqartumik ilusilersugaanngitsumillu isumaliutersuuteqarnissaq oqallittarnissarlu pi-sinnaajunnaassammat. Takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 563-566-imi matuma siuliani issuarneqartumi isumalioqatigiissitap isummersuutai tamatumunnga naapertuuttut.

Tamatuma saniatigut pissutsinik isumaqatiginninniutigineqartunik oqartussaasup sulif-fiup iluani nalilersuinerinik isumaqatiginninniarnermi peqataasut allat ilisimannilerpata, oqartussaasup isumaqatiginninniarnermi inissisimaneranut tamanna ajoqusiisinnaas-saaq. Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq aatsitassanut oqartussaasup suliffeqar-finnut namminersortunut uuliasiornissamut gassisiornissamullu imaluunniit aatsitassanut tunngatillugu misissuinissamut imaluunniit pilaanissamut akuersissummik tunineqarnis-samik kissaateqartunut isumaqatiginninniarnerni. Isumaqatiginninniarnerni taamaattuni, suliffeqarfik pineqartoq imaluunniit allat allagaatini isumaliutersuutininik oqallinnernillu i-sumaqatiginninniarnermut ilaatillugu aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasu-mut immikkoortortat assigiinngitsut akornanni pisunik imaqartuni paasitinneqarpata, ta-manna aatsitassanut oqartussaasup isumaqatiginninniarnermi inissisimaneranik ajorse-riartitsisinnaavoq.

Aammattaaq aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immikkoortortat assi-giinngitsut taakkua, tamatuma tamanit paasineqartussaannngitsumik isummaminik, nali-lersuinnerminnik isummersuutiminnillu paarlaasseqatigiissinnaassanngippata, tamanna suleqatigiinnermut imaluunniit ataqatigiissaarinnermut tunngatillugu ajornakusuulernera-nik malitseqarsinnaassaaq. Takuuk tamatumunnga naapertuuttumik pisortat ingerlatsi-neranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-imi, bind I, qupperneq 509-510-imi isumalioqatigiissitap isummersuutai ma-tuma siuliani issuarneqartut.

Pissutaasut matuma siuliani allassimasut aammalu pissutaasut allat pissutigalugit naa-lakkersuisoqarfik isumaqarpoq allagaatit Naalakkersuisut, naalakkersuisoqarfiup, Aatsi-tassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfiup, Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup, GEUS-ip aamma DCE-p akornanni assigiinngitsutigit paarlaasseqatigiissutigineqartut, aallaavia-tigut tassaasut suliffiup iluani allagaatit suliagarnermi atorineqartussat, taamaallillunilu aallaaviatigut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut. Tamatumunnga pingaartumik pissutaavoq aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi tamatuma tunnga-vissarititaanera aammalu aatsitassanut oqartussaasup iluani oqartussaasumut immik-koortortat assigiinngitsut taakkua aatsitassanut suliassaqarfiup iluani aalajangiisoqar-

tussanngornerani, inassuteqaateqartoqartussanngornerani oqaaseqaateqartoqartus-
sanngorneranilu imaluunniit allatigut oqartussaasup suliarinninneranik suliagartussan-
ngornerani, oqartussaasutut ataatsimoortutut suliagartarnerat taamatullu atuuttarnerat,
ukiorpassuarni allaffissornikkut suleriaaseqarnermi tunngavigineqarsimalluni. Oqartus-
saasup ataatsimoortumik suliarinninneranut aammalu aatsitassanut suliassaqarfiup i-
luani suliagarnermut ilaatillugu oqartussaasumut immikkoortortat assigiinngitsut sulias-
saannik isumagisaqarnermi, taamaalilluni naatsorsuutigineqartariaqarpoq, allagaatit
aatsitassanut suliassaqarfiup iluani oqartussaasumut immikkoortortat assigiinngitsut
akornanni paarlaasseqatigiissutigineqartut, allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatin-
neganngitsut.

Allaffissornikkut suleriaatsimut suliassaqarfimmi atorneqarsimasumut assersuutitut taa-
neqarsinnaavoq siunnersuisooqatigiit, matuma siuliani immikkoortoq 2.1-imi erseqqinne-
rumik eqqartorneqartut, allagaatit ataatsimiinnermi suliarineqartut sorliit, ilanngullugit
allagaatit Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfimmit tiguneqartut, kingusinneru-
sukkut tamanut saqqummiunneqarsinnaassanersut, ataatsimut isigalugu ataatsimiin-
nerminnut atatillugu aalajangiisarsimanagerat. Taamaalilluni siunnersuisooqatigiit aamma
toqqaannanngitsumik isummertarsimapput, allagaatit taakkua sorliit tamanut ammasu-
mik saqqummiunneqarsinnaassannginnerisut. Taamaattumik naatsorsuutigineqartaria-
qarpoq siunnersuisooqatigiit tunngavigisarsimagaat allagaatit allagaatinik takunninnis-
sami ilaatinneqanngitsut, taamaattumillu siunnersuisooqatigiit namminneerlutik aalaja-
ngiisarsimallutik allagaatit tamanut ammasumik saqqummiunneqarsinnaassanersut.
Taamatut paasinninneq sinniisussap Poul Qvist Jørgensen-ip siunnersuisooqatigiit su-
liamut najoqqutassaannik pissarsinissamik qinnuteqarneranut 11. august 1998-
imeersumut tunngatillugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup inassuteqaa-
taanut naapertuuppoq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup inassuteqaataani taamaalilluni allassima-
voq:

"[...]

2. Suliamut najoqqutassat ilaatigut aatsitassarsiorfiutileqaatigiiffinnut uuliasior-
fiutileqatigiiffinnullu tunngassuteqartut Siunnersuisooqatigiit oqallinnerinut tun-
ngavissat, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik aqqutigalugu siunner-
suisooqatigiit tiguaat. Suliamut najoqqutassat amerlanertigut paasissutissanik
anigaasaqarnermut periusissanullu tunngassuteqarneri pissutigalugit ingerlat-
seqatigiiffinnit isertuunneqarnissaannik kissaateqarfigineqartunik imaqartarput.
Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup aatsitassanut suliassaqarfiup i-
luani oqartussaasut nunani tamalaani suleriaaserisartagaattut, najoqqutassat
nalinginnaasumik pissarsiarineqarsinnaatinngit, suliamut najoqqutassat taa-
maattut toqqorsimatittarpaat, aammalu suliassanik suliarinnittartunut aalaja-
ngiisartunullu attuumassuteqartunut taamaallaat assilineqartarlutik tunniunne-
qartarlutillu.

[...]"

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 8 malillugu, suliffiup iluani allagaatit erseqqinnerusumik taaneqartut arlallit, inaarutaasutut iluseqarlu-tik pigineqartut, inatsimmi § 7 apeqqutaatinnagu, allagaatini takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqarput. Tamanna ilaatigut allagaatinut oqartussaasup suliami aalajangiinnermut tunngatillugu inaarutaasumik aalajangiinerata imarisaanik takutitsisunut, allagaatinut suliami pissusiviusuni pisut pillugit paasissutissanik suliap aalajangiiffigineqarneranut pingaaruteqartunik takutitsisunik taamaallaat imaqaartunut, allagaatinut immikkoortunut oqartussaasumit suliami pissusiviusuni pisunut tunngatillugu uppersaatissanik ima-luunniit allatigut assingusumik paasinarsitsisussanik pissarsiniarluni suliarineqartunut, aammalu allagaatinut sulianik aalajangersimasumik suussuseqartunut nalinginnaasumik malittarisassanik imaqaartunut, taamaallaat atuuppoq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 10 malillugu suliffiup iluani allagaatit suliaqarnermi atorneqartussat saniatigut, allagaatit aalajanger-simasumik suussuseqartut, aallaaviatigut allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatin-neqanngillat. Ilaatitsinnginnermut tunngavilersuutaavoq allagaatit atuuffissaat aammalu pisortani oqartussaasup suliaqarnerminik ingerlatitsinissaanik mianerinninnissaq.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 10, nr. 1 malil-lugu Naalakkersuisuni ataatsimiinnernit imaqarniliat aamma allagaatit ataatsimiinnerni taamaattuni atorneqartussatut oqartussaasumit suliarineqartut, allagaatinik takunnissin-naatitaanermi ilaatinneqanngillat. Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiaq, soorlu assersuutigalugu naalakkersuisoqarfiup imaluunniit Aatsitassanut Ikummatissa-nullu Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisuni ataatsimiinnermi atugassatut suliarisimasaa, taamaalilluni aalajangersagaq taanna malillugu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngilaq. Aalajangersakkami taamaallaat allagaatit Naalakkersuisut ataatsi-miinnissaannut immikkut suliarineqarsimasut pineqarput. Allagaatit ilaatinneqassanngil-lat, ataatsimiinnermi atorneqarsimanersut imaluunniit taamaattoqarsimannginnersoq apeqqutaatinnagu.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 2, imm. 2 ma-lillugu suliat inatsisinut tunngasut aatsaat pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaa-titaaneq pillugu inatsimmi taamaalillunilu inatsimmi § 4 malillugu allagaatinik takunnis-sinnaatitaanermi, piffissamit inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartunut saqqummiunne-qarfianit aallartittumik, pineqartunut ilaalissapput. Aamma taamaattoq piffissap taassu-ma kingorna, suliffiup iluani suleqatigiinnertut aammalu politikikkut suliffiup iluani aala-jangiinissamut sulianik ingerlatitsinertut isikkoqartunik, pisortat ingerlatsineranni paasi-tinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 10, nr. 2 illersuivoq. Inatsimmi § 10, nr. 2 ma-lillugu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi taamaalilluni inatsisit, ilanngullugit aningaa-saliinissamut inatsisit, pillugit naalakkersuisoqarfiit akornanni allaffigeqatigiittarnerit ilaa-tinneqanngillat. Allaffigeqatigiittarnerit taamaattut taamaalilluni pisortat ingerlatsinerannik paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqanngillat, aamma inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartunut saqqummiunneqareernerata kingorna.

Aammattaaq allagaatinik takunnissinnaatitaanermi allagaatit oqartussaasup oqartus-saasumut allamut allattoqarfimmi suliassanik sulissussineranut atatillugu paarlaasseqa-tigiissutigineqartut ilaatinneqarput, takuuk Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsin-

naatitaaneq pillugu inatsimmi § 10, nr. 3. Inatsimmi aalajangersagaasumik imaluunniit tunngavissaritinneqartumik oqartussaasumut allattoqarfittut atuuffiit oqartussaasumit allamit isumagineqartarnera, pingaartumik qaqutigootumik pisarteq, pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 10, nr. 3-imi siunnerfigineqarpoq. Taamaattoq inatsisitigut aalajangersagaasumik pisartut avataanni aamma oqartussaasup oqartussaasoq alla sinnerlugu allattoqarfimmi atuuffimmik ingerlatsisarnera pilsarsimasinnaavoq.

Allagaatit allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatinneqanngikkaluartut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi uniffiup aappaani allassimavoq, ingerlatsivimmi oqartussaasoq inatsimmi aalajangersagaasunit annertunerusumik allagaatinik takunnitsitsisinnaasoq (annertunerusumik pisortani ingerlatsinermik paasititsisarnermut tunngaviusoq). Annertunerusumik pisortani ingerlatsinermik paasititsisoqartariaqarnerisooq naliliinermi, illuatungaani illersuinissamik soqutigisanik mianerininnissaq ilaatitsinnginnermut aalajangersakkamut tunngavigineqartoq, allallu inatsisit malillugit mianerisassat, assersuutigalugu pisortat isumalluutissaqarnerannik mianerininnissaq, illuatungaani soqutigisanik allagaatinik takunninnissamik piumasaqarnermi tunngaviusut, ilanngullugu qinnuteqartoq najoqqutassani immikkut soqutigisaqartuunersoq, oqimaalutaasoqartariaqartarpoq.

3.2 Nipangiussisimasussaatitaanermut tunngasut

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit immikkoortoq 3.1-imi allassimasutut, tamat qanoq annertutigisumik ingerlatsivimmi oqartussaasut allagaataanni paasitinneqarnissamik piumasaqarsinnaatitaanersut pillugu maleruagassanik imaqqarpoq. Taamaalluni maleruagassat pisortani ingerlatsivimmit tamanut paasissutisalik ingerlatitseqqittarneq pillugu apeqqummut tunngasut pineqarput.

Pissutsit taakkua taamatuttaaq nipangiussisimasussaatitaaneq pillugu maleruagassanit maleruagassiivigineqarput, tassami pisortani sulisoq qanoq annertutigisumik paasissutissanik isertuussassatut iluseqartunik ingerlatitseqqissinnaanersoq nipangiussisimasussaatitaaneq pillugu maleruagassani maleruagassiivigineqarmat.

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi allagaatinik takunnissinnaanermut maleruagassat aamma nipangiussisimasussaatitaanermut maleruagassat ataqatiginnerat pillugu apeqqut pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 14-imi maleruagassiivigineqarpoq, taannalu imatut oqaasertaqarpoq:

"§ 14. Paasissutissiisussaatitaaneq nipangiussisimasussaatitaaneq pillugu inatsisikkut imaluunniit inuit pisortani atorfeqartut suliaqartulluunniit pillugit inatsit tunngavigalugu aalajangersakkanit immikkut ittunit killilerneqarpoq. Tamanna pinerluttulerinermi inatsit, ingerlatsinermi inatsit tjenestemandillu pillugit inatsisiliornerit tunngavigalugit nalinginnaasumik nipangiussisimasussaatitaanermi atuutinnilaq."

Pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunner-suummi § 14-imut nassuiaatini allassimavoq:

"§ 14-imut:

Pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imi atuuttumi tunngaviusunut naapertuuttumik aalajangersakkami matumani aalajangersarneqarpoq, allagaatit pineqartut paasissutissanik nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu aalajangersakkat immikkut ittut inatsimmi aalajangersarneqartut imaluunniit inatsimmi tunngaveqartut malillugit, nipangiussisimasussaataanermi ilaatinneqarpata, pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsit malillugu paasissutissanik nalunaarutiginninnissamut pisussaataitaaneq killeqartog. Allagaatinik takunnitsitsinissamut pisussaaffeqarneq maannamut pisartut pinerluttulerinermut inatsimmi aamma tjenestemandit atorfilinnut inatsimmi imaluunniit inatsisini allani maleruagassani taamaallaat pinerluttulerinermut inatsimmi maleruagassanik uteqqiisuni imaluunniit inner-suussisuni nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu maleruagassanit nalinginnaasunit killilernerqanngilaq, taamaaliornermilu nipangiussisimasussaataitaanerup annertussusaanik erseqqissaasoqanngilaq imaluunniit allannguutegartitsisogarani. Pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisissaatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu aalajangersakkat tamanna aamma atuuppoq. Aalajangersakkat assersuutigalugu inuit nipangiussisimasussaataitaanermi pineqartunut ilaasussat erseqqissarneqarnissaannik imaluunniit annertusitinnissaannik taamaallaat siunertaqarmata, allagaatinik takunnitsitsinissamut pisussaaffeqarneq taamaalilluni killilernerqassanngilaq.

"Inatsimmi nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu aalajangersakkat" pillugit § 7-imi oqaasertaliineq atuuttoq, nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkat allaffissornikkut aalajangersagaasut, allagaatinik takunnitsitsinissamik pisussaaffeqarnermik killiliisinnaanersut, suliaqarnermi nalornilersitsivoq. Taamaattumik siunnersuummi erseqqissarneqarpoq nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu immikkut aalajangersakkat inatsimmi tunngaveqartumik aalajangersagaasut, allagaatinik takunnitsitsinissamik pisussaaffeqarnermik killiliisinnaasut. Tamanna malillugu nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu aalajangersakkat inatsimmi aalajangersakkami tunngaveqartumik aalajangersarneqarsimasapput, tassani inatsisip oqaasertaani imaluunniit piareersaanermi suliani nipangiussisimasussaataitaanermik allaffissornikkut aalajangersaanermut tunngaviusog, nipangiussisimasussaataitaanerup annertussusaanut tunngatillugu, taassuma pinerluttulerinermut inatsimmi maleruagassanit nalinginnaasunit annertunerunera erseqqissumik allassimassalluni.

Nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkat kisimik § 14 malillugu allagaatinik takunnitsitsinissamik pisussaaffeqarnermik annikillitsitsinnaapput. Inatsimmi aalajangersakkat, assersuutigalugu ataatsimiinneq matoqqasumik ingerlanneqassasoq, imaluunniit ataatsimiinnerup nalaani suut sammineqarsimanersut tamanut ammasumik saqqummiunneqaqqusaanngitsoq, § 14 malillugu nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkatut immikkut ittutut isigineqarsinnaanngillat. Pinerluttulerinermut inatsimmi aamma pisortat ingerlatsineranni paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisissaatut siun-

nersuummi aalajangersakkat nalinginnaasut, aalajangersagaq malillugu allagaatinik takunnitsisinissamut pisussaaffeqarnermut tunngatillugu pingaaruteqassanngillat. Taamaattoq aalajangersakkat taakkua, pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi maleruagassat malillugit pisussaaffeqarnermit (annertunerusumik pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq) annertunerusumik oqartussaasoq qanoq annertutigisumik allagaatinik takunnitsisinnaanersoq sulii aalajangiisuusussaapput, takuuk taamaalluni aamma § 4, imm. 1, uniffiup aappaani "annertunerusumik pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq" pillugu aalajangersakkat oqaasertalerneqarnerat" (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Taamaalluni pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 14 malillugu nipangiussisimasussaataitaaneq pillugu aalajangersakkat suulluunniit tamat allagaatinik takunnissinnaanerannik killiliinngillat, kisianni taamaallaat nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkat, immikkut nipangiussisimasussaataitaanermut malit-tarisassaqaqtutut ilusillit taamaallutik. Tamanna pingaartumik pissaaq nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersagaq inatsimmi imaluunniit inatsit malillugu aalajangersagaasoq pineqarpat, imaluunniit nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkami nipangiussisimasussaataitaanerup imarisaa imaluunniit annertussusaa erseqqissumik allassimappat imaluunniit maleruagassiivigineqarsimappat (erseqqissarneqarsimappat). Immikkut nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersakkamik taamaattumik peqarsimappat, taanna taamaalluni pissusiviusuni pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi allagaatinik takunnissinnaaneq pillugu maleruagassami pingaarnermi immikkut ilaatitsinnginnermik aalajangersakkatut iluseqarsimassaaq.¹³

Nipangiussisimasussaataitaanermut aalajangersagaq immikkut ittoq taamaattoq aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86, imm. 4 malillugu atuuppoq. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86, imm. 4 imatut oqaasertaqarpoq:

"Imm. 4. Piginnaatitsissummik pigisaqartut ingerlatatigut isumagisimasatik taakkuninngalu angusarisimasatik pillugit akuttunngitsumik nalunaarusiorlugit nassiussisassapput. Nalunaarusiortarnermik piumasaqaatit kiisalu tamatumunga atatillugu isertuussisarnissaq akuersissutini aalajangersarneqartarput."

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisissatut siunnersuummi § 86, imm. 4-imut nas-suiaatini allassimavoq:

"Imm. 4-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq piginnaatitsissutini pigisaqartut oqartussanut nalunaarusiortarnerat.

Aalajangersakkat aatsitassanut inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 4-p assigaa.

Aalajangersagaq malillugu piginnaatitsissummik pigisaqartut ingerlatatigut isumagisimasatik taakkuninngalu angusarisimasatik pillugit ingerlaavartumik nalu-

¹³ Takuuk pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit, kapitali 18 pillugu Isumaliutissiissut nr. 1510 2009-imeersoq.

naarusiorlugit nassiussisassapput. Akuersissummi nalunaarusiortarneq pillugu piumasaqaatinik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqassaag, assersuutigalugu ilanngullugit ilusissai, akulikissusissai aamma imarisassai pillugit. Tamakku saniatigut nalunaarusiorneq angusallu pillugit isertuussisussaaitaaneq pillugu piumasaqaatit erseqqinnerusut aalajangersarneqassapput.

Isertuussinissaq pillugu erseqqinnerusumik malittarisassiuussinissaq pisariagarpoq, paasissutissat ilaat inuussutissarsiornermik isertuussatut nalilernegarsinnaammata, allat naleqqutinnngitsumik eggunngitsumillu iluaqusernegarsinnaammata, Naalakkersuisut paasissutissanik tamakkuninnga tunniussinissaminnut pisussaatinneqassagaluarpata, soorlu assersuutigalugu suliamik paasiaalluni takunninnissamik piumasaqarnikkut.

Pisortani ingerlatsineq pillugu tamanut saqqummiussisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata assigerluinnarpaa, § 3, imm. 1-imi allassimammat "Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput, oqartussat, sammisat imaluunniit uppersarsaatit erseqqinnerusumik pineqartut, §§ 7-14-imi nalinginnaasumik kingunerissagaat, sulianik paasiniaanissamut qinnuteqaatit itigartinneqarsinnaasut, inatsimmit ilaatinneqassannqillat".

Nalunaarusiat pineqartut aallaavittut pisortani ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni §§ 12-14-imut ilaapput. Siunnersuummi isertuussinissaq pillugu malittarisassap ilanngunnissaa pisariaqartinneqarneranut pequtaatinneqarpoq, paasissutissat ilaat pillugit oqartussanut allanut paarlaatseqatigiissutigineqartarmata, kiisalu Inatsisartut ataatsimiititaliaannut nassiunneqartarlutik." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Taamaalluni aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86, imm. 4 malillugu, pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 14-imut ataqatigiissillugu, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissueggaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissummi atugassarititaasunik aalajangersaasoqarsinnaavoq, paasissutissanik oqartussaasup pisinnaatitsissummik pigisaqartup nalunaarusiorneranut ilaatillugu tigusimasaannik, pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit malillugu allagaatinik takunnissinnaatitaanermi ilaatitsiviunngitsumik. Atugassarititaasut taamaattut Kalaallit Nunaanni aatsitassanut misissueggaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissutini arlalinni aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 19 aamma 43 naapertorlugit piiaanissamut matusinissamullu pilersaarutini akuersissuteqarnerni aamma aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86, imm. 1 malillugu akuersissutit taamaattut ataanni ingerlatanut akuersissuteqarnerni allani, ukiorpassuarni aalajangersarneqartarput. Takuuk assersuutigalugu Tunup avannaani imaani sumiiffimmi ikummatissiassanut misissuinissamut akuersissummut ilusiliami isertuussinissaq pillugu § 20, 2012-2013-imi Grønlandshavet-imi neqeroortitsinermi atornerqartoq.¹⁴ Aalajangersagaq imatut oqaasertaqarpoq:

¹⁴ Akuersissummut ilusiliaq manna aamma Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissueggaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissutit allat pissarsiarineqarsinnaapput uani govmin.gl.

"§ 20. Isertuussinissaq

2001. Paasissutissat nalunaarsukkat aamma nalunaarusiornerit suulluunniit immikkoortut 1801-1802 naapertorlugit nassiunneqartut [Aatsitassanut oqartussaasumit] piffissamit nalunaarusiap [Aatsitassanut oqartussaasumit] tiguneqareersimaffissaanit aallartittumik ukiuni 5-ini isertuussassasut pineqassapput. Taamaattoq piffissaq isertuussiffiususaaq atorunnaassaaq:
- a. Sumiiffinnut immikkoortoq 202 aamma 203 naapertorlugit utertinneqartunut, utertitsineri.
 - b. Sumiiffinnut Piiaanissamut akuersissummi pineqartunut ilaatinneqanngitsunut, Misissuinissamut akuersissutip atorunnaarnerani.
 - c. Piiaanissamut akuersissummut akuersissutip atorunnaarnerani.
2002. Immikkoortoq 2001 apeqqutaatinnagu [Aatsitassanut oqartussaasoq] piginnaatitaavoq:
- a. Najoqqutassat pisinnaatitsissummik pigisaqartumit nassiunneqartut tunngavigalugit sumiiffik akuersissummi pineqartunut ilaasoq aammalu suliaqarneq akuersissummi pineqartunut ilaasoq pillugit nalinginnaasumik oqaaseqaateqarnissamut;
 - b. Paasissutissanik nalunaarsukkanik avatangiisinut, peqqinnissamut, inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut, teknikkimut, imaatigut angalanermut, silasiornermut aamma sikusiornermut tunngasut, ilanngullugit immat itissusaannut nunap assingi, tamanna [Aatsitassanut oqartussaasup] paasinninnera malillugu nalinginnaasumik inuiaqatigiinni soqutiginaateqartutut nalilerneqarpat, killilersugaanngitsumik piumasaqaatitaqanngitsumillu atuinissamut tamanullu saqqummiussinissamut, taamaattoq najoqqutassat piginnittussaataitanermik suliarineqartut ilaatinnaq;
 - c. Najoqqutassanik nalinginnaasumik ujarassiornermut aamma nunap qanoq sananeqaateqarneranut tunngasunik, ilanngullugit nassuiaassutit tamanut tunngatinneqartut, pisinnaatitsissummik pigisaqartumit nassiunneqarsimasunik atuinissamut tamanullu saqqummiussinissamut.
- Immikkoortoq 2002. b aamma c naapertorlugit tamanut saqqummiussinissaq sioqqullugu [Aatsitassanut oqartussaasup] tamanna pillugu pisinnaatitsissummik pigisaqartoq ilisimatissavaa. Pisinnaatitsissummik pigisaqartup akuersissummut matumunnga ilanngussat 1-5 imariisaasa tamanut saqqummiunneqarnissaat sioqqullugu [Aatsitassanut oqartussaasoq] ilisimatissavaa." (Uani ataatigut titarneqarpoq.)

Aalajangersakkat tassunga assingusut aamma Kalaallit Nunaanni aatsitassanut misissueqqaarnissamut, misissuinissamut piiaanissamullu akuersissummi takuneqarsinnaapput.

Jørn Skov Nielsen
Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq

/

Jens Hesseldahl
Siunnersortaaneq

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: 17. maj 2004

J.nr.: 2002-4002-601
Sagsbehandler: JA
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 15

(Journalist A)

I brev af 9. december 2002 klagede De til mig over en afgørelse af 25. november 2002 der var truffet af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, om afslag på Deres begæring om aktindsigt i brevveksling mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriet vedrørende direktoratets økonomi i tiden fra den 1. juli 2002 til den 8. november 2002.

Jeg modtog en udtalelse af 7. november 2003 fra Justitsministeriets departement.

Direktoratet for Kriminalforsorgen anførte i afgørelsen af 25. november 2002 følgende:

”...

Det følger af offentlighedslovens § 7, at retten til aktindsigt ikke omfatter en myndigheds interne arbejdsdokumenter, idet interne arbejdsdokumenter ifølge bestemmelsen dels er dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til eget brug dels er den brevveksling, der sker mellem forskellige enheder inden for samme myndighed.

Direktoratet har som følge heraf undtaget de dokumenter, der enten er udarbejdet til direktoratets interne brug eller er udvekslet mellem direktoratet og Justitsministeriet, og som derfor af denne grund må anses for interne.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har imidlertid på møde med de politiske partier bag Kriminalforsorgens flerårsaftale udleveret et notat om Kriminalforsorgens økonomi i 2002 og 2003. Dette notat vedlægges som opfølgning på Deres anmodning om aktindsigt.

Direktoratet har endvidere i medfør af princippet om meroffentlighed, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 1, 2. pkt. overvejet, om det materiale der er undtaget fra aktindsigt burde udleveres. Direktoratet har imidlertid ikke fundet grundlag herfor, idet direktoratet navnlig har lagt vægt på det hensyn til beskyttelse af den interne beslutningsproces, som lig-

ger bag undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 7.

Direktoratet beklager den sene besvarelse af Deres henvendelse.”

I udtalelsen af 7. november 2003 har Justitsministeriets lovafdeling redegjort nærmere for begrundelsen for at den omhandlede brevveksling anses for intern. Ministeriet anførte:

”...

1. Efter offentlighedslovens § 7 omfatter retten til aktindsigt ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter. Som interne arbejdsdokumenter anses bl.a. brevveksling mellem forskellige enheder inden for samme myndighed, jf. § 7, nr. 2.

Offentlighedslovens § 7 angiver ikke nærmere, hvad der skal forstås ved ”forskellige enheder inden for samme myndighed”. Af bemærkningerne til bestemmelsen i offentlighedslovens § 7, nr. 2, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 219-220, fremgår imidlertid følgende:

”...

Afgrænsningen heraf beror på en konkret vurdering af det underliggende retsgrundlag. Herved må den organisatoriske opbygning af de pågældende administrative enheder tages i betragtning (f.eks. hvilken grad af selvstændighed, den enkelte enhed indtager, om der træffes afgørelse på egne vegne, rekursadgangen, instruktionsbeføjelsen m.v.). Endvidere må der lægges vægt på, om varetagelsen af de enkelte enheders indbyrdes funktioner må antages at forudsætte, at udveksling af dokumenter enhederne imellem betragtes som intern.

...”

Der henvises endvidere til betænkning nr. 857/1978 om offentlighedslovens revision, side 189, og til bemærkningerne til den tidligere offentlighedslov (Folketingstidende 1969-70, tillæg B, sp. 2071f og 2148f) og betænkning nr. 325/1963 om offentlighed i forvaltningen.

I betænkning nr. 325/1963 om offentlighed i forvaltningen, side 65, er det om kommissionens udkast til en bestemmelse, hvorefter brevveksling mellem forskellige afdelinger eller kontorer mv. inden for samme myndighed ikke skal være undergivet aktindsigt, anført, at udveksling af dokumenter mellem Direktoratet for Fængselsvæsenet og departementet i Justitsministeriet ikke vil være offentlig.

Spørgsmålet om, i hvilke tilfælde en administrativ enhed må antages at udgøre en selvstændig myndighed i relation til offentlighedslovens § 7, er også behandlet i den forvaltningsretlige litteratur.

I Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), side 116 f, er bl.a. anført:

'Ud fra praksis kan formentlig opregnes følgende mere almindelige kriterier til afgørelse om en administrativ enhed er en selvstændig forvaltningsmyndighed:

- hvor *omfattende og betydningsfulde* de opgaver der er henlagt til den administrative enhed må siges at være
- hvor klart den administrative enheds opgaver er *afgrænset* fra andre administrative enheders opgaver,
- om disse opgaver udføres på den administrative enheds *egne vegne* (og herunder – i den udstrækning opgaverne består i at træffe afgørelser – om afgørelse træffes på egne vegne),
- om der er *rekursadgang* til en anden administrativ enhed,
- om den administrative enhed har eller er undergivet *instruktionsbeføjelse*, i bekræftende fald må der ses på om instruktionsbeføjelsen er rettet mod eller tilkommer en i forhold til den administrative enhed forskellig *forvaltningsenhed*, eller – alternativt – en i forhold til den administrative enhed direkte foresat eller underordnet forvaltningsstilling; som eksempler kan nævnes: Et ministeriums departement i forhold til et ordinært direktorat under ministeriet – til forskel fra en minister i forhold til ministeren underordnet generaldirektorat hvor generaldirektoratet ikke udfører sine funktioner på egne, men på ministerens vegne,
- om den administrative enhed er opført selvstændigt i *klassificeringsloven* (lov nr. 13 af 18. juni 1969 (*Lovtidende B*) om tjenestemandslønninger m.m. og klassificering af tjenestemandsstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken, loven er i vidt omfang senere erstattet af aftaler i henhold til tjenestemandslovens § 45), og
- i øvrigt den grad af selvstændighed i forhold til det omgivende administrative system den administrative enhed indtager.'

Spørgsmålet er endvidere behandlet bl.a. i John Vogter, Offentlighedsloven med kommentarer, 3. udgave (1998), side 176 ff, hvor det er anført, at elementer, der kan tale for, at et direktorat og et departement ikke udgør én myndighed, vil være, at direktoratet træffer afgørelse på egne vegne, at direktoratets selvstændige afgørelseskompetence er af forholdsvis omfattende karakter, at direktøren ikke har direkte referat til ministeren, at direktoratets afgørelser kan påklages til departementet, at direktoratet ikke er undergivet departementets instruktionsbeføjelse, og at direktoratet er opført selvstændigt på finansloven.

Om et direktorat og et departement udgør én og samme myndighed må afgøres generelt. Det vil sige, at der ikke kan foretages en sontring, således at et direktorat i forbindelse med visse af sine funktioner anses for en del af departementet, mens direktoratet i forbindelse med udøvelsen af andre funktioner anses for en selvstændig myndighed, jf. herved John Vogter, a.st., side 177.

2. Om de organisatoriske forhold mv., der vedrører Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, kan oplyses følgende:

Ved Justitsministeriets cirkulære af 28. marts 1973 om ændring af kriminalforsorgens

organisation overgik administrationen af kriminalforsorgen i frihed med virkning fra den 1. april 1973 til Justitsministeriet, Direktoratet for Fængselsvæsenet. Samtidig skete der med cirkulæret en sammenlægning af Dansk forsorgsselskab og Justitsministeriet, Direktoratet for Fængselsvæsenet. Centralstyrelsen fik herefter betegnelsen Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har selvstændig hoveddriftskonto på finansloven.

Straff fuldbyrdelsesloven udgør lovgrundlaget for væsentlige dele af Direktoratet for Kriminalforsorgens virksomhed. Efter lovens § 2 varetager Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, således den centrale ledelse og administration ved fuldbyrdelsen af fængselsstraffe, bødestrafte, betingede domme, samfundstjeneste og forvaring.

I bemærkningerne til justitsministerens forslag nr. L 145 af 8. december 1999 til lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Folketingstidende 1999-00, tillæg A, sp. 3662f) er bl.a. anført følgende:

‘4.2.1. Den centrale myndighed

4.1.2.1. Gældende ret

...

De nærmere regler om fuldbyrdelse af straffedomme fastsættes af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, der varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af straf mv. Direktøren for kriminalforsorgen står i sit embede i almindelighed umiddelbart under justitsministeren ved afgørelse af bl.a. konkrete og generelle sager vedrørende straff fuldbyrdelsen. Det indebærer, at Direktoratet for Kriminalforsorgen normalt træffer den endelige administrative afgørelse i klagesager vedrørende straff fuldbyrdelsesspørgsmål.

...

4.1.2.2. Straffelovrådets forslag

Om arbejdsgruppens overvejelser henvises til 1989-betænkningen, s. 44, 645, jf. § 2 i arbejdsgruppens lovudkast, og s. 678-679, og om Straffelovrådets overvejelser henvises til 1998-betænkningen, s. 97, jf. § 2 i rådets lovudkast, og s. 146.

Straffelovrådet finder i lighed med arbejdsgruppen, at det til vejledning for de dømte bør fremgå af straff fuldbyrdelsesloven, hvilken myndighed der varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af straf mv. Endvidere bør det af loven eller bestemmelser udfærdiget i medfør heraf fremgå, hvilke myndigheder der har kompetence til at træffe de afgørelser, der omhandles i loven.

Rådet foreslår på den baggrund, at der som § 2 i rådets lovudkast indsættes en be-

stemmelse, hvorefter Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i § 1 nævnte straffe mv.

...

4.1.2.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets udkast til bestemmelse, der fastslår, hvilken myndighed der varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af straf mv. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 2.'

I Justitsministeriets cirkulære af 5. maj 1980 er om sagsbehandlingen i Direktoratet for Kriminalforsorgen bl.a. anført følgende:

'Direktøren for kriminalforsorgen står i sit embede i nedenfor anførte omfang umiddelbart under justitsministeren:

1. Afgørelse af konkrete sager samt udfærdigelse af generelle forskrifter vedrørende fuldbyrdelse af strafferetlige retsfølger, herunder gennemførelse af tilsyn og andre foranstaltninger. Undtaget er dog afgørelser og regler, der har større principiel betydning, eller som må antages at medføre ikke uvæsentlige økonomiske konsekvenser, eller som i øvrigt stiller krav om en samlet vurdering, i hvilken der i væsentligt omfang skal inddrages synspunkter og hensyn, der normalt varetages af andre myndigheder end kriminalforsorgen.

2. Afgørelse af personalesager vedrørende stillinger til og med lønramme 33 eller hertil svarende stillinger reguleret ved overenskomst. Undtaget er dog sager, hvis afgørelse må antages at indebære ikke uvæsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser, eller i øvrigt bør samordnes med tilsvarende sager inden for andre områder af justitsministeriet. Alle dekoreringssager forelægges justitsministeriets departementschef.

I andre sager samt i de under punkt 1 og 2 nævnte undtagelsestilfælde står direktøren for kriminalforsorgen i sit embede under justitsministeriets departement.'

3. Som det fremgår, varetager Direktoratet for Kriminalforsorgen en række omfattende og meget væsentlige opgaver, herunder den overordnede administration i forbindelse med fuldbyrdelse af straffe mv. Dette kan – sammenholdt med det, der er anført i Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., a. st. (jf. ovenfor pkt. 1) – tale for i relation til offentlighedslovens § 7 at anse direktoratet for at være en selvstændig myndighed i forhold til Justitsministeriets departement. Det samme gælder den omstændighed, at direktoratet har sin egen hoveddriftskonto på finansloven.

Heroverfor står imidlertid, at direktoratet i almindelighed træffer afgørelser mv. på ministerens vegne, og at direktoratet i almindelighed alene er undergivet ministerens (og ikke departementets) instruktionsbeføjelse. Endvidere antages det som

almindelig regel, at direktoratets afgørelser ikke kan påklages til departementet, jf. bl.a. forarbejderne til straffuldbyrdelsesloven omtalt i pkt. 2 ovenfor.

Det anførte indebærer endvidere, at uanset, at direktoratets opgaver som nævnt ovenfor er omfattende og meget væsentlige, er direktoratets kompetence således ikke selvstændig, jf. forarbejderne til offentlighedslovens § 7 og John Vogter, a. st. (jf. ovenfor pkt. 1).

På den baggrund er det – i overensstemmelse med, hvad der har været lagt til grund i langvarig praksis og i forarbejderne til den oprindelige offentlighedslov, jf. pkt. 1 ovenfor – Justitsministeriets opfattelse, at Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriets departement i relation til bestemmelsen i offentlighedslovens § 7, nr. 2, må anses for forskellige enheder inden for samme myndighed. Brevveksling mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Justitsministeriets departement må derfor efter Justitsministeriets opfattelse anses for intern brevveksling, jf. offentlighedslovens § 7, nr. 2.

4. Om spørgsmålet om adgang til at klage til departementet over direktoratets afgørelser i sager om aktindsigt bemærkes følgende:

Efter offentlighedslovens § 15, stk. 2, kan afgørelser om aktindsigtsspørgsmål påklages særskilt til den myndighed, der er klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt af den sag, som begæringen om aktindsigt vedrører.

Som anført ovenfor under pkt. 2 står direktøren for kriminalforsorgen i almindelighed umiddelbart under justitsministeren, herunder ved afgørelse af bl.a. konkrete og generelle sager vedrørende straffuldbyrdelse. Endvidere træffer Direktoratet for Kriminalforsorgen normalt den endelige administrative afgørelse i klagesager vedrørende straffuldbyrdelsesspørgsmål, og direktoratets afgørelser kan ikke påklages til departementet. I overensstemmelse hermed er det Justitsministeriets opfattelse, at der i disse tilfælde ikke består en adgang til at klage til departementet over direktoratets afgørelser om aktindsigt.

I visse nærmere angivne tilfælde står direktøren i sit embede under Justitsministeriets departement, jf. nærmere Justitsministeriets cirkulære af 5. maj 1980 om sagsbehandlingen i Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Efter Justitsministeriets opfattelse må spørgsmål om Direktoratet for Kriminalforsorgens økonomi – som den omhandlede brevveksling vedrører – anses for et sådant tilfælde, hvor direktøren i sit embede står under Justitsministeriets departement.

Det nævnte cirkulære indebærer, at en sag i sådanne tilfælde – inden en sag færdigbehandles – i fornødent omfang skal gå gennem den relevante afdeling i departementet og departementschefen, herunder inden en indstilling om en sags afgørelse mv. i givet fald forelægges for ministeren.

Formålet hermed er bl.a. at sikre, at der ved behandlingen af de pågældende sager –

herunder inden en sag eventuelt forelægges for ministeren – sker den fornødne koordinering med andre sager inden for Justitsministeriets område, der vedrører f.eks. økonomiske spørgsmål.

Heller ikke i de sidstnævnte tilfælde er der således tale om en ordning, som tillægger direktoratet selvstændige beføjelser til at behandle, herunder afgøre, en sag.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at der heller ikke i de sidstnævnte tilfælde består en adgang til at klage til departementet over en sags afgørelse eller sagens behandling i øvrigt, og at der dermed heller ikke består en adgang til at klage over en afgørelse om aktindsigt i den pågældende sag, jf. offentlighedslovens § 15, stk. 2.

...”

Ombudsmandens udtalelse

Jeg er enig med Justitsministeriets lovafdeling i at direktoratets organisatoriske placering i forhold til Justitsministeriets departement må give anledning til nogen retlig tvivl. En række forhold taler for at direktoratet som hævdet af ministeriet må betragtes som en selvstændig enhed i Justitsministeriet, og dermed at brevveksling mellem direktoratet og departementet anses for intern i relation til offentlighedslovens § 7. For denne opfattelse taler især at der ikke er adgang til at påklage direktoratets afgørelser til departementet, at direktøren i de fleste sager har umiddelbart referat til ministeren, at direktoratets afgørelser træffes på Justitsministerens vegne samt fraværet af en instruktionsbeføjelse for departement i de fleste borgerrelaterede sager. Imod taler at direktoratet har sager som ifølge straffuldbyrdsloven forudsættes at blive truffet af Direktoratet for Kriminalforsorgen, samt at direktoratet navnlig i sager vedrørende økonomiske forhold ikke har direkte referat til ministeren, samt at direktoratet i disse sager er undergivet departementets instruktionsbeføjelse.

Under hensyn til den betydelige tvivl der således hersker med hensyn til direktoratets organisatoriske status, samt til at brevveksling mellem direktoratet og departementet i praksis igennem længere tid er blevet anset for intern, finder jeg ikke at have tilstrækkeligt grundlag for at kritisere direktoratets afgørelse om at afslå aktindsigt.

På baggrund af den retlige tvivl der kan rejses om besvarelsen af spørgsmålet, har jeg samtidig hermed underrettet Folketingets Retsudvalg og Justitsministeriet om problemet, jf. ombudsmandslovens § 12. Jeg har endvidere anset det for rigtigst at underrette den af Justitsministeren nedsatte Offentlighedskommission om sagen.

Jeg beklager meget den sene besvarelse af Deres klage.

Med venlig hilsen
Jens Møller
Direktør

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato:

J.nr.: 2003-0082-239
Sagsbehandler: JK
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 15

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

Vedrørende Finansministeriets skrivelse af 27. juni 2000 om Personalestyrelsen

I brev af 9. januar 2003 bad jeg Finansministeriet om en udtalelse om § 3 i Finansministeriets skrivelse af 27. juni 2000 om Personalestyrelsen hvoraf det fremgår at Personalestyrelsen træffer afgørelse på finansministerens vegne og at styrelsens afgørelser derfor ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Finansministeriet bad Justitsministeriet om en udtalelse, og i brev af 28. oktober 2005 til Finansministeriet skrev Justitsministeriet bl.a. følgende:

”I Finansministeriets brev til Justitsministeriet, hvorved der anmodes om et bidrag til udtalelsen til Folketingets Ombudsmand, anføres bl.a. følgende:

’Der er ikke lovhjemmel til at afskære klageadgangen fra Personalestyrelsen til Finansministeriets departement. Men det har været Finansministeriets hensigt i forbindelse med udskillelsen af Personalestyrelsen, at styrelsen skulle være en enhed inden for Finansministeriets departement ...’

Det spørgsmål, som Finansministeriet ønsker Justitsministeriets udtalelse om, er således, hvorvidt Personalestyrelsen skal betragtes som en i forhold til Finansministeriets departement selvstændig underordnet forvaltningsmyndighed (bl.a. med den konsekvens, at det kræver lovhjemmel at afskære en eventuel rekursadgang til Finansministeriets departement), eller om styrelsen og Finansministeriets departement skal betragtes som forskellige enheder inden for samme myndighed (bl.a. med den konsekvens, at styrelsens afgørelser ikke kan påklages til Finansministeriets departement som en overordnet myndighed).

...

1. Det er almindeligt antaget, at der ved vurderingen af, hvorvidt en administrativ enhed må antages at udgøre én selvstændig forvaltningsmyndighed kan tages udgangspunkt i den praksis, der har udviklet sig i relation til bl.a. offentlighedslovens § 7,

hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter en myndigheds interne arbejdsdokumenter, jf. bl.a. Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), side 117.

I offentlighedslovens § 7, nr. 2, er det fastsat, at som interne arbejdsdokumenter anses brevveksling mellem forskellige enheder inden for samme myndighed.

Offentlighedslovens § 7 angiver ikke nærmere, hvad der skal forstås ved 'forskellige enheder inden for samme myndighed'. Af bemærkningerne til bestemmelsen i offentlighedslovens § 7, nr. 2, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 219-220, fremgår imidlertid følgende:

...

Afgrænsningen heraf beror på en konkret vurdering af det underliggende retsgrundlag. Herved må den organisatoriske opbygning af de pågældende administrative enheder tages i betragtning (f.eks. hvilken grad af selvstændighed, den enkelte enhed indtager, om der træffes afgørelse på egne vegne, rekursadgangen, instruktionsbeføjelsen m.v.). Endvidere må der lægges vægt på, om varetagelsen af de enkelte enheders indbyrdes funktioner må antages at forudsætte, at udveksling af dokumenter enhederne imellem betragtes som intern.

...

Der henvises endvidere til betænkning nr. 857/1978 om offentlighedslovens revision, side 189, og til bemærkningerne til den tidligere offentlighedslov (Folketingstidende 1969-70, tillæg B, sp. 2071f og 2148f) og betænkning nr. 325/1963 om offentlighed i forvaltningen, side 65.

Spørgsmålet om, i hvilke tilfælde en administrativ enhed må antages at udgøre én selvstændig myndighed i relation til offentlighedslovens § 7, er også behandlet i den forvaltningsretlige litteratur, jf. bl.a. Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), side 117 f.

I Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., a.st., side 118, er bl.a. anført følgende om de mere almindelige kriterier, der anvendes ved vurderingen af, om en administrativ enhed udgør én selvstændig forvaltningsmyndighed:

'Ud fra praksis kan formentlig opregnes følgende mere almindelige kriterier til afgørelse af om en administrativ enhed er en selvstændig forvaltningsmyndighed:

- hvor *omfattende og betydningsfulde* de opgaver der er henlagt til den administrative enhed, må siges at være,
- hvor klart den administrative enheds opgaver er *afgrænset* fra andre administrative enheders opgaver,
- om disse opgaver udføres på den administrative enheds *egne vegne* (og herunder - i den udstrækning opgaverne består i at træffe afgørelser - om afgørelse træffes på egne vegne),
- om der er *rekursadgang* til en anden administrativ enhed,
- om den administrative enhed har eller er undergivet *instruktionsbeføjelse*; i be-

- kræftende fald må der ses på om instruktionsbeføjelsen er rettet mod eller tilkommer en i forhold til den administrative enhed forskellig forvaltningsenhed, eller – alternativt – en i forhold til den administrative enhed direkte foresat eller underordnet forvaltningsstilling; som eksempler kan nævnes: Et ministeriums departement i forhold til et ordinært direktorat under ministeriet – til forskel fra en minister i forhold til et ministeren underordnet generaldirektorat hvor generaldirektoratet ikke udfører sine funktioner på egne, men på ministerens vegne,
- om den administrative enhed er opført selvstændigt i *klassificeringsloven* (lov nr. 13 af 18. juni 1969 (*Lovtidende B*) om tjenestemandslønninger m.m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken; loven er i vidt omfang senere erstattet af aftaler i henhold til tjenestemandslovens § 45), og
 - i øvrigt den grad af selvstændighed i forhold til det omgivende administrative system den administrative enhed indtager.’

Spørgsmålet er endvidere behandlet bl.a. i John Vogter, *Offentlighedsloven med kommentarer*, 3. udgave (1998), side 176 ff, hvor det er anført, at elementer, der kan tale for, at et direktorat og et departement ikke udgør én myndighed, vil være, at direktoratet træffer afgørelse på egne vegne, at direktoratets selvstændige afgørelseskompetence er af forholdsvis omfattende karakter, at direktøren ikke har direkte referat til ministeren, at direktoratets afgørelser kan påklages til departementet, at direktoratet ikke er undergivet departementets instruktionsbeføjelse, og at direktoratet er opført selvstændigt på finansloven.

Der kan om spørgsmålet også henvises til Folketingets Ombudsmands udtalelse af 17. maj 2004 (j.nr. 2002-4002-601), hvor ombudsmanden har taget stilling til, om Direktoratet for Kriminalforsorgen skal betragtes som en i forhold til Justitsministeriets departement selvstændig forvaltningsmyndighed, eller om direktoratet og Justitsministeriets departement skal betragtes som forskellige enheder inden for samme myndighed.

2. Om Personalestyrelsens organisatoriske forhold mv. har Finansministeriet oplyst følgende:

Personalestyrelsen er oprettet ved en administrativ beslutning med virkning fra den 1. marts 2000, jf. Finansministeriets skrivelse nr. 116 af 27. juni 2000 om Personalestyrelsen, hvori der er anført følgende:

’§ 1. Personalestyrelsen er oprettet den 1. marts 2000.

§ 2. Personalestyrelsen varetager pr. 1. august 2000 de opgaver, der er nævnt i bilaget til denne meddelelse.

§ 3. Personalestyrelsen træffer afgørelse på finansministerens vegne, og styrelsens afgørelser kan derfor ikke indbringes for anden administrativ myndighed.’

I det bilag, der er nævnt i skrivelserns § 2, er anført følgende om Personalestyrelsens

opgaver:

'Personalestyrelsens opgaver pr. 1. august 2000

- 1) Fastsættelse og godkendelse af løn-, pensions- og andre ansættelsesvilkår for ansatte i staten og folkekirken og på visse tilskudsområder, herunder de opgaver, der er overført til finansministeren ved bekendtgørelse nr. 21 af 11. januar 1973.
- 2) Opgaver vedrørende statens løn-, pensions-, og personalepolitik samt ledelsespolitik vedrørende personaleledelse og lederens egen udvikling.
- 3) Opgaver vedrørende tjenestemand- og tjenestemandspensionslovgivningen mv., bortset fra de opgaver vedrørende beregning og anvisning af tjenestemandspensioner mv., der varetages af Finansstyrelsen.
- 4) Afgørelse af sager om ydelser efter tjenestemandspensionsloven, jf. tjenestemandspensionslovens § 31, og afgivelse af udtalelse om tjenestemænds krav på pension, jf. tjenestemandlovens § 31, stk. 2.
- 5) Bevillings- og regnskabsansvaret for finanslovens § 36. Pensionsvæsenet.
- 6) Sekretariatsfunktionen for Centralrådet for Statens Samarbejdsudvalg, Stillingsvurderingsrådet og Nævnet for Helbredsbedømmelser i Tjenestemandssager.
- 7) Behandling af klager over afgørelser truffet af Finansstyrelsen i sager om inddrivelse af statslige fordringer, studiegæld samt sager om tjenestemandspension og rådighedsløn.'

Ved kongelig resolution af 27. november 2001 er sager vedrørende inddrivelse af statslige fordringer og studiegæld overført fra Finansstyrelsen til Skatteministeriet. Finansministeriet har ikke i forbindelse med disse ressortomlægninger revideret pkt. 7 i skrivelse nr. 116 af 27. juni 2000.

Personalestyrelsen har pr. 1. januar 2003 i øvrigt overtaget opgaverne vedrørende løn- og personalestatistik fra Økonomistyrelsen, jf. bemærkningerne til konto § 07.14.01 på 2004-finansloven. Finansministeriet har oplyst, at denne overførsel af opgaver er sket ved en beslutning i Finansministeriets koncernledelse, og at Økonomistyrelsen på tidspunktet for overførslen af de nævnte opgaver blev betragtet som en enhed inden for Finansministeriets departement.

Finansministeriet har desuden oplyst, at Økonomistyrelsen med virkning fra den 2. oktober 2003 fusionerede med Finansstyrelsen og i den forbindelse overtog Finansstyrelsens sagsområder og aktiviteter, medens Finansstyrelsen blev nedlagt, jf. § 1 i skrivelse nr. 9538 af 2. oktober 2003 om Økonomistyrelsen.

I en e-mail af 28. januar 2004 har Finansministeriet bl.a. oplyst følgende om Personalestyrelsens opgaver:

'Personalestyrelsen behandler klager over Økonomistyrelsen (tidligere Finansstyrelsen) afgørelser på de områder, der er nævnt i skrivelsen [Finansministeriets skrivelse nr. 116 af 27. juni 2000 om Personalestyrelsen]. Disse klagesager har tidligere været behandlet endeligt af Økonomistyrelsen, bortset fra en kortere periode i 1999-2000, hvor klagerne blev afgjort i departementet. På øvrige områder – fx vedrørende aktindsigt – behandles klager over Økonomistyrelsen af Finansministeriets departement. Alle afgørelser, som træffes af Økonomistyrelsen kan således indbringes for en anden instans.

I øvrigt træffer Personalestyrelsen i første instans (og eneste) afgørelser efter tjenestemandsløven og tjenestemandspensionsloven. Indtil oprettelsen af Personalestyrelsen blev disse afgørelser truffet af departementet i første (og eneste) instans. Oprettelsen af Personalestyrelsen har således ikke frataget borgerne en rekursmulighed.

For så vidt angår tjenestemandsløven, drejer det sig om afgivelse af udtalelser efter § 31, stk. 2, hvorefter finansministeren forud for enhver uansøgt afsked og forud for ansøgt afsked, der skyldes helbredsmæssige årsager, skal udtale sig om tjenstemands krav på pension.

For så vidt angår tjenestemandspensionsloven, drejer det sig om afgørelser efter § 31, der vedrører spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne for at modtage ydelser efter tjenestemandsløven er opfyldt.'

Finansministeriet har i øvrigt oplyst, at Personalestyrelsen ikke ved eller i henhold til lov er tillagt selvstændig afgørelseskompetence, at Personalestyrelsens afgørelser træffes på finansministerens vegne, hvilket også kommer til udtryk i § 3 i Finansministeriets skrivelse nr. 116 af 27. juni 2000 om Personalestyrelsen, at Personalestyrelsen har selvstændig hoveddriftskonto på finansloven, jf. konto § 07.14.01 på 2004-finansloven, at Personalestyrelsen ikke har direkte referat til finansministeren, men at styrelsen refererer direkte til Finansministeriets departementschef, og at Personalestyrelsen således er undergivet departementschefens instruktionsbeføjelse, men ikke som sådan departementets instruktionsbeføjelse.

Finansministeriet har endvidere oplyst, at Personalestyrelsen i en række administrative forskrifter, som styrelsen har udstedt, fremstår som en del af Finansministeriets departement.

Det fremgår f.eks. af Personalestyrelsens cirkulære af 11. december 2000 om anvendelse af tjenestemandsansættelse i staten og kirken, der er underskrevet af den daværende finansminister, at cirkulæret er udstedt af Finansministeriet.

Endvidere fremgår det af Personalestyrelsens cirkulære af 18. december 2003 om justering af tjenestemandslønninger mv. fra 1. oktober 2003, at det er udstedt på finansministerens vegne.

I en aftale af 18. december 2003 om justering af tjenestemandslønninger mv. fra 1.

oktober 2003, som Personalestyrelsen har indgået med tjenestemændenes centralorganisationer, og som er knyttet til det nævnte cirkulære som bilag 1, fremgår det, at aftalen er indgået af Finansministeriet.

Finansministeriet har også fremhævet, at bekendtgørelse nr. 13 af 14. januar 2004 om samordning af pensioner, der er omfattet af den nordiske pensionsoverenskomst, er underskrevet af den nuværende finansminister samt en medarbejder fra Personalestyrelsen, og fremstår som udstedt af Finansministeriet.

Endelig har Finansministeriet oplyst, at Personalestyrelsen siden 2001 har indgået resultatkontrakter med Finansministeriets departement. Af disse kontrakter fremgår det dog udtrykkeligt, at Personalestyrelsen er en del af Finansministeriet.

Med hensyn til anvendelsen af resultatkontrakter internt i de enkelte myndigheder har Finansministeriet oplyst følgende i et brev af 6. januar 2005:

'Finansministeriet er blevet bedt om at redegøre for mulighederne for, at der kan indgås resultat- eller resultatlønskontrakter internt i en myndighed.

Betegnelsen resultatkontrakt anvendes oftest om aftaler indgået mellem en over- og underordnet myndighed, fx mellem et departement og en styrelse. Tilsvarende anvendes betegnelsen direktørkontrakter oftest om resultatlønsaftaler mellem departementet og direktøren for en styrelse eller institution. Der findes dog også eksempler på kontrakter indgået internt i en myndighed. Finansministeriet ligger ikke inde med sådanne eksempler, men har kendskab til, at de anvendes på en række områder, bl.a. Udenrigsministeriet, Arbejdsskadestyrelsen og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Uanset anvendelsen af betegnelsen 'kontrakt' er der ikke tale om juridisk bindende kontrakter, men alene om aftaler indgået mellem to eller flere parter inden for det ministerielle hierarki og inden for den lovmæssige regulering, som den eller de pågældende myndigheder er underlagt. Det står de enkelte ministerområder frit for at anvende kontrakter såvel mellem myndigheder som inden for den enkelte myndighed. To kontrakter kan således være opbygget på præcis samme måde uanset, at den ene er indgået inden for myndigheden, mens den anden er indgået mellem myndigheder.

Da det står de enkelte ministerier frit for at anvende sådanne interne kontrakter, og da kontrakterne ikke er juridisk bindende, er det vurderingen at eksistensen af sådanne kontrakter ikke i sig selv siger noget om myndighedsforholdene.'

3. Som det fremgår af pkt. 2 ovenfor, varetager Personalestyrelsen en række omfattende og væsentlige opgaver, herunder bl.a. fastsættelse og godkendelse af løn-, pensions- og andre ansættelsesvilkår for ansatte i staten og folkekirken, ligesom styrelsen varetager opgaver vedrørende statens løn-, pensions- og personalepolitik. Dette kan – sammenholdt med det, der er anført i Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., a.st. (jf. ovenfor pkt. 1) – tale for at anse Personalestyrelsen som en selvstændig myndighed i forhold til Finansministeriets departement. Det samme gælder den omstændighed, at styrelsen har sin egen hoveddriftskonto på finansloven.

Heroverfor står imidlertid en række forhold:

Personalestyrelsen har ikke en selvstændig afgørelseskompetence, der er fastsat ved eller i henhold til lov. Personalestyrelsen udøver derimod i henhold til administrative beslutninger, som er truffet af finansministeren, en række af de beføjelser, der efter bl.a. lovgivningen tilkommer finansministeren. I overensstemmelse hermed træffer Personalestyrelsen afgørelse på finansministerens vegne og ikke på styrelsens egne vegne.

Der kan endvidere peges på, at Personalestyrelsen ikke er oprettet ved eller i henhold til lov, og at styrelsens beføjelser således vil kunne begrænses administrativt, ligesom direktoratet vil kunne nedlægges ved en administrativ beslutning.

Herudover kan der peges på, at Personalestyrelsens direktør har direkte referat til Finansministeriets departementschef og ikke er undergivet departementets instruktionsbeføjelser.

Endelig kan der henvises til, at det i en række administrative forskrifter, der er udstedt af Personalestyrelsen – jf. pkt. 2 ovenfor – er forudsat, at styrelsen er en del af Finansministeriets departement.

På den anførte baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at Personalestyrelsen og Finansministeriets departement må anses som forskellige enheder inden for samme myndighed. Det indebærer bl.a., at de afgørelser, som Personalestyrelsen træffer, ikke kan påklages til Finansministeriets departement med henvisning til det almindelige over-/underordningsforhold.

Det bemærkes, at den omstændighed, at Personalestyrelsen siden 2001 har indgået resultatkontrakter med Finansministeriets departement, efter Justitsministeriets opfattelse ikke kan tillægges selvstændig betydning ved vurderingen af, om styrelsen må anses som en selvstændig myndighed. Det skyldes, at Finansministeriet har oplyst, at resultatkontrakter både anvendes i forholdet mellem to forskellige myndigheder og internt i en myndighed.”

Finansministeriet har i brev af 17. november 2005 i det hele henholdt sig til Justitsministeriets udtalelse.

Ombudsmandens udtalelse

Vedrørende det retlige grundlag for vurderingen af sagen henviser jeg til Justitsministeriets redegørelse.

Jeg er enig med Justitsministeriet i at en række forhold taler for at anse Personalestyrelsen som en selvstændig myndighed i forhold til Finansministeriets departement. For

denne opfattelse taler at Personalestyrelsen varetager en række væsentlige opgaver vedrørende løn- og ansættelsesvilkår for ansatte i staten og folkekirken, bl.a. aftaleindgåelser og fastlæggelse af den overordnede personalepolitik, og at styrelsen har sin egen hoveddriftskonto på finansloven. Endvidere har styrelsen ikke referat direkte til ministeren. Jeg har endvidere for så vidt angår indgåelse af resultatkontrakt, noteret mig at det af finansloven for 2004, konto § 07.14.01, fremgår at styrelsen har indgået resultatkontrakt "med Finansministeriet". Denne ordlyd peger i retning af to selvstændige myndigheder.

Imod taler at styrelsen ikke er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og at styrelsens afgørelseskompetence ikke er fastsat ved eller i henhold til lov. Styrelsen træffer således afgørelse på finansministerens vegne, og styrelsen er ikke undergivet departementets, men alene departementschefens instruktionsbeføjelser.

På denne baggrund er det min opfattelse at styrelsens organisatoriske status giver anledning til betydelig tvivl. Under hensyn til at det i praksis er forudsat at styrelsen er en del af departementet og at styrelsens afgørelser ikke kan påklages til departementet, foretager jeg mig efter omstændighederne ikke mere i sagen.

På baggrund af den retlige tvivl der kan rejses om besvarelsen af spørgsmålet, har jeg dog samtidig hermed underrettet Folketingets Retsudvalg om problemet, jf. ombudsmandslovens § 12. Jeg har endvidere anset det for rigtigst at underrette den af justitsministeren nedsatte offentlighedskommission om sagen.

Med venlig hilsen

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Advokatfirmaet Peter Lundmark Jensen
Peter Lundmark Jensen
Vimmelskiftet 41 A, 3.
1161 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Henrik Sass Larsen, manglende afholdelse af forebyggende samtale

23-11-2012

Jeg har nu færdigbehandlet sagen.

Dok.nr. 12/02509-17/LI
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg har ikke fundet grundlag for at tage stilling til de nye klagepunkter, som fremgår af dit partshøringssvar af 2. november 2012. Min undersøgelse drejer sig derfor kun om spørgsmålet om manglende afholdelse af forebyggende samtale.

Jeg kan ikke kritisere Justitsministeriets afgørelse af 14. maj 2012, hvor ministeriet henholdt sig til Politiets Efterretningstjenestes udtalelse af 24. januar 2012, herunder efterretningstjenestens politifaglige vurdering af, at der ikke var grundlag for en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Nedenfor i afsnittet "Ombudsmandens udtalelse" kan du læse nærmere om resultatet af min undersøgelse. Fra s. 7 er der en sagsfremstilling.

Ombudsmandens udtalelse

1. Nye klagepunkter

Din klage af 6. juni 2012 drejede sig om Justitsministeriets afgørelse af 14. maj 2012 om Politiets Efterretningstjenestes (PET's) manglende afholdelse af forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen. Det var derfor dette forhold, som jeg den 7. juni 2012 bad PET og Justitsministeriet om at udtale sig om.

I dit partshøringssvar af 2. november 2012 vedrørende PET's og Justitsministeriets udtalelser af henholdsvis 19. og 24. september 2012 har du udvidet din oprindelige klage. Du klager nu også over, at Henrik Sass Larsen på møderne i Statsministeriet den 28. september 2011 fejlagtigt blev bibragt den opfattelse, at der var foretaget en undersøgelse af hans forhold efter de formelle regler om sikkerhedsgodkendelse. Du klager endvidere over PET's

sagsbehandling i det forløb, som førte til udarbejdelsen af notatet af 16. august 2012.

Rammen for ombudsmandens undersøgelse af din klage vedrørende Henrik Sass Larsen blev oprindeligt fastlagt i den tidligere ombudsmands brev til dig af 17. november 2011. Heraf fremgik bl.a. følgende principielle synspunkter:

"Efter grundlovens § 14, 2 pkt., bestemmer regenten ministrenes antal og forretningernes fordeling imellem dem. Beføjelsen udøves af statsministeren der således træffer bestemmelse om hvor mange ministre der skal udnævnes, og hvilke sagstyper eller emner der skal henhøre under de forskellige ministre. Der er tale om en grundlovsumiddelbar kompetence, et såkaldt prærogativ. Se bl.a. Peer Lorentzen mfl., Danmarks Riges Grundlov med kommentarer, 2. udgave (2006), s. 146 f, og Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 2, 3. udgave (2001), s. 37-38.

Ministre er som udgangspunkt omfattet af ombudsmandens kontrol. Principielt gælder det for al virksomhed, dvs. både når en minister handler som øverste forvaltningschef, på regeringens vegne, og når ministre træffer afgørelser efter grundlovens prærogativer. Efter fast praksis behandler ombudsmanden således f.eks. klager over afslag på benådning, jf. grundlovens § 24, 1. pkt. Se bl.a. Kaj Larsen mfl., Ombudsmandsloven med kommentarer, (1999), s. 25, og Jens Garde mfl., Forvaltningsret, Almindelige Emner, 5. udgave (2007), s. 458.

Hensynet til ombudsmandens politiske neutralitet betyder imidlertid at ombudsmanden bør afstå fra at undersøge de elementer der er af politisk karakter. Se bl.a. den sag der er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 2007, s. 109 ff. Som følge heraf mener jeg ikke at jeg bør behandle klager over statsministerens beslutninger som følge af kompetencen i grundlovens § 14, 2. pkt., eller beslutninger eller sagsforløb som har nær tilknytning hertil. Se herom bl.a. det ovennævnte sted i Forvaltningsret, Almindelige Emner, Michael Gøtze mfl., Danmarks Riges Grundlov med kommentarer, 2. udgave, s. 364, og Henning Koch i Ugeskrift for Retsvæsen 2001B, s. 90."

Jeg kan henholde mig til det anførte, som jeg er enig i. Om spørgsmålet kan i øvrigt henvises til Hans Gammeltoft-Hansen i Folketingets Ombudsmands beretning for 2009, s. 9.

Ved den nærmere fastlæggelse af, hvilke konkrete beslutninger mv. ombudsmanden i en sag som den foreliggende bør tage stilling til, må det herefter bl.a. indgå, om der er tale om forvaltningsretlige afgørelser med hjemmel i lov, som i princippet også kunne have været truffet over for enhver anden borger, eller om der omvendt er tale om beslutninger og forløb af udelukkende eller

helt overvejende politisk karakter. Det må også mere generelt indgå, om der er et reelt behov for, at den pågældende kan anmode om ombudsmandens bistand.

Inden for den anførte ramme har jeg – bl.a. i min udtalelse af 25. juni 2012 – behandlet spørgsmålet om Henrik Sass Larsens ret til aktindsigt i det notat, som han fik forevist på mødet i Statsministeriet den 28. september 2011, og spørgsmålet om tavshedsplæg i forhold til oplysningerne i notatet.

I den forbindelse har jeg bl.a. lagt vægt på, at der i disse tilfælde er truffet forvaltningsretlige afgørelser med hjemmel i lov, som har haft betydning for Henrik Sass Larsens juridiske rettigheder også i tiden efter regeringsdannelsen, og som efter deres karakter kunne være truffet over for enhver anden borger. De to spørgsmål hang i øvrigt nøje sammen i den forstand, at der efter forvaltningslovens § 27, stk. 3, ikke kunne have været meddelt Henrik Sass Larsen tavshedsplæg, såfremt han havde haft ret til aktindsigt i det omhandlede notat (jf. nærmere min udtalelse af 25. juni 2012).

Jeg har endvidere behandlet spørgsmålet om manglende afholdelse af en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen (jf. pkt. 2 nedenfor). I den forbindelse har jeg bl.a. lagt vægt på, at der er tale om et forløb, som alene knytter sig til PET, og som tidsmæssigt ligger væsentligt inden forløbet om regeringsdannelsen.

De nye klagepunkter i dit brev af 2. november 2012 drejer sig bl.a. om det nærmere forløb af møderne i Statsministeriet den 28. september 2011 og om, hvad Henrik Sass Larsen fik oplyst i den forbindelse.

Disse møder blev afholdt umiddelbart forud for regeringsdannelsen, og din klage drejer sig ikke om forvaltningsretlige afgørelser, men – forstår jeg – i første række om, hvilket indtryk Statsministeriets og Justitsministeriets departementschefer har efterladt Henrik Sass Larsen med for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt han for at kunne blive udnævnt til minister formelt skulle sikkerhedsgodkendes efter de almindelige regler herom.

I lyset af det, der er anført ovenfor, finder jeg det mest korrekt ikke at gå nærmere ind i dette spørgsmål. Jeg kan i den forbindelse tilføje, at ombudsmandsinstitutionen generelt ikke er egnet til f.eks. afklaring af, hvad der er sket eller sagt på møder. Det skyldes bl.a., at ombudsmanden behandler klager på skriftligt grundlag og efter praksis ikke foretager afhøringer af de deltagende parter.

I øvrigt kan jeg konstatere, at hverken Statsministeriet eller Justitsministeriet over for dig eller Henrik Sass Larsen synes at have haft lejlighed til at kommentere din udlægning af, hvad der skete på mødet. Jeg skal derfor henvise

dig til at rette henvendelse til myndighederne med henblik på deres vurdering af spørgsmålet.

Jeg finder heller ikke grundlag for at gå nærmere ind i PET's sagsbehandling i forbindelse med udarbejdelsen af notatet af 16. august 2012. I den forbindelse har jeg bl.a. lagt vægt på, at spørgsmålet om, hvilket oplysningsgrundlag der skal tilvejebringes med henblik på vurdering af, om en person bør udnævnes til minister, er af helt overvejende politisk karakter. Det skyldes bl.a., at der – som Statsministeriet efterfølgende ved flere lejligheder har redegjort for – ikke skal ske formel sikkerhedsgodkendelse af personer, som overvejes udnævnt til minister.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i anledning af de nye klagepunkter, men begrænser mig til spørgsmålet om manglende afholdelse af forebyggende samtale, jf. pkt. 2 nedenfor. Jeg henviser til § 16, stk. 1. i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand. Det fremgår af denne bestemmelse, at ombudsmanden selv afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

2. Manglende afholdelse af forebyggende samtale

PET har i sin udtalelse af 19. september 2012 generelt redegjort for praksis vedrørende afholdelse af forebyggende samtaler. Det fremgår heraf, at PET anvender forebyggende samtaler i forbindelse med efterretningstjenestens undersøgelser og efterforskninger med henblik på at forebygge og modvirke trusler mod den nationale sikkerhed, hvis en forebyggende samtale vurderes at være det mest egnede, hensigtsmæssige og effektive til at afværge truslen. Derimod gennemfører PET ikke forebyggende samtaler i forbindelse med de ca. 10.000 sikkerhedsundersøgelser, sikkerhedsgodkendelser eller lignende, som gennemføres hvert år.

Det fremgår også, at PET ikke anser sig for at være forpligtet til at gennemføre forebyggende samtaler, medmindre samtalen vil være den eneste måde, hvorpå en konkret trussel mod statens sikkerhed kan afværges, og en forebyggende samtale vil ikke blive gennemført, hvis det vil være til skade for PET's fortsatte efterretningsarbejde eller den fortsatte efterforskning, herunder i forhold til andre personer eller i forhold til danske eller udenlandske myndigheders efterforskning.

PET fandt i det konkrete tilfælde ikke grundlag for at afholde en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen. Det skyldtes ifølge PET's udtalelse navnlig, at den konkrete sag, hvorfra oplysningerne var tilvejebragt, ikke var en efterforskning, der blev gennemført af efterretningstjenesten, og at oplysningerne stammede fra en verserende efterforskning mod fremtrædende personer i

rockermiljøet, således at gennemførelsen af en forebyggende samtale generelt ville kunne skade efterforskningen af rockermiljøet. Efterretningstjenesten vurderede ligeledes, at en sådan samtale ikke var påkrævet med henblik på at varetage efterretningstjenestens opgaver, herunder at afværge konkrete trusler mod statens sikkerhed.

Justitsministeriet har som nævnt henholdt sig til PET's udtalelse, herunder efterretningstjenestens politifaglige vurdering af, om der var grundlag for en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Du har gjort gældende, at afholdelsen af forebyggende samtaler var en sædvanlig fremgangsmåde for PET i sager som den pågældende. Du har også anført, at en forebyggende samtale ville have givet Henrik Sass Larsen en række reaktionsmuligheder, som kunne have forhindret sagens ulykkelige forløb.

Jeg må lægge det til grund, som PET har anført om praksis for, hvornår der afholdes forebyggende samtaler. Ifølge denne praksis er forebyggende samtaler knyttet til den del af PET's virksomhed, der vedrører undersøgelser og efterforskninger med henblik på at forebygge og modvirke trusler mod den nationale sikkerhed. Dette kan ikke give mig anledning til bemærkninger.

Den konkrete vurdering af, om der var grundlag for at afholde en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen, var af politifaglig karakter, og der indgik bl.a. en bedømmelse af, om det var påkrævet at afholde samtalen af hensyn til statens sikkerhed, og om en verserende efterforskning ville kunne lide skade.

Jeg har ikke grundlag for at kritisere PET's politifaglige vurdering. Jeg kan på den baggrund heller ikke kritisere Justitsministeriets afgørelse af 14. maj 2012, hvor ministeriet henholdt sig til PET's udtalelse af 24. januar 2012, herunder efterretningstjenestens politifaglige vurdering af, at der ikke var grundlag for en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Jeg vedlægger til din orientering en kopi af den nyhed om sagen, som i dag bliver lagt på Folketingets Ombudsmands hjemmeside.

Jeg har sendt Folketingets Retsudvalg en kopi af denne udtalelse.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:
Politiets Efterretningstjeneste
Justitsministeriet
Statsministeriet
Folketingets Retsudvalg

Sagsfremstilling

Den 10. november 2011 klagede du på vegne af Henrik Sass Larsen til ombudsmanden over forskellige forhold i forbindelse med forløbet op til, at Henrik Sass Larsen trak sig som ministerkandidat. Du klagede bl.a. over, at Politiets Efterretningstjeneste (PET) ikke havde gennemført en såkaldt forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Den 17. november 2011 sendte ombudsmanden denne del af din klage til Justitsministeriet med henblik på, at ministeriet tog stilling til den. Han afviste at tage stilling til andre punkter i din klage, jf. citatet fra ombudsmandens brev af 17. november 2011 ovenfor under pkt. 1 i "Ombudsmandens udtalelse".

Justitsministeriet traf den 14. maj 2012 afgørelse i sagen vedrørende forebyggende samtale. Ministeriet skrev bl.a. således:

- "Justitsministeriet har i den anledning indhentet en udtalelse fra Politiets Efterretningstjeneste. Kopi af udtalelsen af 24. januar 2012 er vedlagt til Deres orientering.

Politiets Efterretningstjeneste har i udtalelsen generelt redegjort for anvendelse af forebyggende samtaler. Det fremgår bl.a., at Politiets Efterretningstjenestes opgave er at forebygge, efterforske og modvirke trusler mod Danmark og danske interesser i udlandet. Når Politiets Efterretningstjeneste har identificeret en konkret sikkerhedsmæssig trussel, skridter efterretningstjenesten ind over for denne trussel med de midler, som i den konkrete situation vurderes som de mest egnede, hensigtsmæssige og effektive til at afværge den konkrete trussel.

Det fremgår desuden, at Politiets Efterretningstjeneste i forbindelse med undersøgelser og efterforskninger anvender forebyggende samtaler med henblik på at forebygge og modvirke trusler, hvis en forebyggende samtale i den konkrete situation vurderes at være det mest egnede, hensigtsmæssige og effektive for at afværge truslen. En præventiv samtale kan f.eks. anvendes, hvis efterretningstjenesten har oplysninger, der peger på, at en person kan være ved at forberede en strafbar handling, og hvor det findes mest hensigtsmæssigt at gøre den pågældende bekendt med, at efterretningstjenesten er opmærksom på personen med henblik på at få denne til at afstå fra at fortsætte sine forberedelseshandlinger.

Politiets Efterretningstjeneste har i det konkrete tilfælde ikke fundet grundlag for at afholde en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Justitsministeriet kan henholde sig til Politiets Efterretningstjenestes udtalelse, herunder efterretningstjenestens politifaglige vurdering af, om der var grundlag for en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen. Ministeriet foretager på den baggrund ikke yderligere i anledning af Deres klage."

Du klagede den 6. juni 2012 til mig over Justitsministeriets afgørelse. Du anførte bl.a., at PET's udtalelse og Justitsministeriets afgørelse var affattet i generel form og ikke gav nogen forklaring på, hvorfor PET undlod at gennemføre en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen.

Det var din opfattelse, at PET inden Henrik Sass Larsens møde den 21. maj 2011 med en rocker på en café i Køge gennem telefonaflytning måtte have været bekendt med, at mødet ville finde sted. PET kunne derfor have orienteret Henrik Sass Larsen om, at rockeren var på vej, og have oplyst Henrik Sass Larsen om, at han derfor burde forlade restauranten. Herudover kunne PET efter din opfattelse på et tidligere tidspunkt have orienteret Henrik Sass Larsen om den sikkerhedsmæssige konklusion på mødet med rockeren. På den måde kunne der have været "tilvejebragt et langt bedre demokratisk grundlag for stemmeafgivelsen" ved folketingsvalget i september 2011, forstået på den måde, at de vælgere, der overvejede at stemme på Henrik Sass Larsen, kunne have haft mulighed for at overveje deres stemmeafgivelse i lyset af, at deres kandidat formentlig ikke kunne blive minister.

Du konkluderede på den baggrund, at undladelsen af at gennemføre en forebyggende samtale – hvad enten denne havde fundet sted før eller efter mødet med rockeren – udgjorde en forsømmelse fra efterretningstjenestens side.

I anledning af din klage bad jeg den 7. juni 2012 PET og Justitsministeriet om udtalelser. I en udtalelse af 24. september 2012 henholdt Justitsministeriet sig til PET's udtalelse af 19. september 2012.

Af PET's udtalelse fremgår bl.a. følgende:

"Politiets Efterretningstjeneste har tidligere ved skrivelse af 24. januar 2012 i forbindelse med ombudsmandens behandling af klagen fremsendt bemærkninger til Justitsministeriet vedrørende anvendelsen af forebyggende samtaler.

I anledning af Folketingets Ombudsmands fornyede skrivelse af 7. juni 2012 skal Politiets Efterretningstjeneste udtale følgende:

Som anført i Politiets Efterretningstjenestes skrivelse af 24. januar 2012 har efterretningstjenesten til opgave at forebygge, efterforske og modvirke trusler mod Danmark og danske interesser i udlandet.

Det følger af pkt. II i Justitsministeriets instruks af 7. december 2009 til chefen for Politiets Efterretningstjeneste, at det påhviler chefen til enhver tid at holde Justitsministeriet direkte underrettet om alle forhold af betydning for landets indre sikkerhed og i det hele taget om forhold af betydning indenfor efterretningstjenestens virksomhed, herunder alle vigtigere enkeltssager og kontakter med inden- og udenlandske myndigheder.

Det er således en væsentlig opgave for efterretningstjenesten løbende at videregive oplysninger til Justitsministeriet om sikkerhedsmæssige forhold med henblik på, at Justitsministeriet og eventuelt regeringen får mulighed for at vurdere sådanne oplysninger, herunder om oplysningerne giver regeringen anledning til at foretage særlige dispositioner. Det bemærkes i den forbindelse, at det har afgørende betydning for bl.a. tillidsforholdet mellem regeringen og efterretningstjenesten, at oplysninger, som er modtaget gennem efterretningstjenestens virksomhed, rettidigt deles med regeringen, når oplysningerne kan have betydning for regeringens overvejelser og dispositioner, herunder i forbindelse med en regeringsdannelse.

Det anførte gælder bl.a. i de tilfælde, hvor efterretningstjenesten modtager oplysninger af sikkerhedsmæssig betydning om personer, der besidder eller påtænkes udnævnt i særligt betroede offentlige hverv eller stillinger, herunder hverv eller stillinger, der indebærer adgang til informationer, der er klassificeret af hensyn til statens sikkerhed mv.

I de tilfælde, hvor sådanne oplysninger vedrører f.eks. en minister eller et medlem af Folketinget, er det af principielle grunde vigtigt, at Politiets Efterretningstjeneste hurtigst muligt videregiver oplysningerne til Justitsministeriet.

I forbindelse med den offentlige omtale af de oplysninger vedrørende Henrik Sass Larsen, som Politiets Efterretningstjeneste har videregivet til Justitsministeriet, har det været anført, at Politiets Efterretningstjeneste ikke har kunnet sikkerhedsgodkende Henrik Sass Larsen.

Dette er ikke korrekt.

Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at gennemførelsen af sikkerhedsundersøgelser mv. er reguleret i Statsministeriets cirkulære nr. 204 af 7. december 2001 vedrørende sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO, EU eller WEU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt (sikkerhedscirkulæret).

Det følger af cirkulærets § 13, at styrelseschefen træffer afgørelse om sikkerhedsgodkendelse af ansatte i styrelsen og ansatte i private firmaer, der arbejder for styrelsen. Det fremgår endvidere af bestemmelsens stk. 2, at efterretningstjenesten foretager sikkerhedsundersøgelser til brug for styrelseschefens afgørelse om sikkerhedsgodkendelse af ansatte. Politiets Efterretningstjeneste er alene sikkerhedsgodkendende myndighed for personer, der er ansat i politiet, eller som skal udføre arbejde for politiet. Sikkerhedsundersøgelse efter cirkulæret gennemføres på grundlag af et skriftligt samtykke fra den pågældende.

Det bemærkes, at i de tilfælde, hvor efterretningstjenesten i forbindelse med en sikkerhedsundersøgelse tilvejebringer oplysninger, der kan have betydning for sikkerhedsgodkendelsen, videregiver efterretningstjenesten disse oplysninger til styrelseschefen, således at oplysningerne kan indgå i styrelseschefens vurdering ved afgørelsen.

En sikkerhedsundersøgelse giver et øjebliksbillede af personens forhold, herunder om den pågældende person er tidligere straffet, og hverken i forbindelse med de sager, hvor efterretningstjenesten er godkendende myndighed, eller i sager, hvor efterretningstjenesten alene foretager undersøgelsen, gennemfører efterretningstjenesten forebyggende samtaler, fordi en sådan samtale vil være uden betydning for vurderingen.

I de tilfælde, hvor efterretningstjenesten træffer afgørelse om sikkerhedsgodkendelse, bliver den pågældende i overensstemmelse med forvaltningslovens regler partshørt over oplysninger af betydning for sikkerhedsgodkendelsen, og den pågældende har i den forbindelse mulighed for at fremkomme med sine bemærkninger.

I forbindelse med regeringsdannelser eller ved udnævnelsen af nye ministre anmoder Statsministeriet efter fast praksis Politiets Efterretningstjeneste om at foretage en registermæssig undersøgelse af personer, der er i betragtning som ministre, således at eventuelle oplysninger, som efterretningstjenesten er i besiddelse af eller har adgang til, kan indgå ved statsministerens endelige beslutning om udpegning af ministre. I sagens natur kan en person ikke på forhånd anmodes om at give samtykke til en sådan undersøgelse.

Når undersøgelsen er foretaget, underretter Politiets Efterretningstjeneste Statsministeriet om de oplysninger, der må anses for at være relevante for statsministerens vurdering.

Allerede fordi hverken ministre eller medlemmer af Folketinget sikkerhedsgodkendes efter sikkerhedscirkulæret har Politiets Efterretningstjeneste ikke gennemført en sikkerhedsundersøgelse af Henrik Sass Lar-

sen, ligesom efterretningstjenesten ikke har truffet afgørelse om, hvorvidt Henrik Sass Larsen kan sikkerhedsgodkendes. Det bemærkes imidlertid samtidig, at de oplysninger vedrørende Henrik Sass Larsen, som omtales neden for, som udgangspunkt ville have ført til afslag på sikkerhedsgodkendelse, hvis der havde været tale om en ansat i politiet eller en person, der skulle udføre arbejde for politiet.

I den konkrete sag vedrørende Henrik Sass Larsen modtog Politiets Efterretningstjeneste i juli 2011 oplysninger fra en politikreds om, at der i en verserende efterforskning mod personer tilknyttet rockermiljøet i Danmark var tilvejebragt oplysninger, der pegede på kontakt mellem Henrik Sass Larsen og en fremtrædende person tilknyttet rockermiljøet i Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at politikredsene løbende videregiver oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste, som politikredsene vurderer kan være af betydning for efterretningstjenestens varetagelse af sine opgaver.

Politiets Efterretningstjeneste foretog en gennemgang af oplysningerne, hvilket fremgår af efterretningstjenestens notat af 15. august 2011, men efterretningstjenesten foretog ikke selvstændige efterforskningsskridt rettet mod Henrik Sass Larsen, og efterretningstjenesten har da heller ikke haft grundlag for at foretage sådanne efterforskningsskridt.

Under hensyn til, at Henrik Sass Larsen var medlem af Folketinget og ifølge medierne kunne komme på tale som minister i en kommende regering orienterede Politiets Efterretningstjeneste Justitsministeriet om oplysningerne. Oplysningerne om Henrik Sass Larsen er således videregivet til Justitsministeriet som led i efterretningstjenestens almindelige underretningsforpligtelse i forhold til ministeriet.

Som nævnt i Politiets Efterretningstjenestes skrivelse af 24. januar 2012 anvender efterretningstjenesten forebyggende samtaler i forbindelse med efterretningstjenestens undersøgelser og efterforskninger med henblik på at forebygge og modvirke trusler mod den nationale sikkerhed, hvis en forebyggende samtale i den konkrete situation vurderes at være det mest egnede, hensigtsmæssige og effektive for at afværge truslen. Derimod gennemfører Politiets Efterretningstjeneste ikke præventive samtaler i forbindelse med de ca. 10.000 sikkerhedsundersøgelser, sikkerhedsgodkendelser eller lignende, som gennemføres hvert år.

Politiets Efterretningstjeneste anser sig ikke for at være forpligtet til at gennemføre sådanne samtaler, medmindre samtalen vil være den eneste måde, hvorpå en konkret trussel mod statens sikkerhed kan afværges, og en forebyggende samtale vil ikke blive gennemført, hvis det vil være til skade for Politiets Efterretningstjenestes fortsatte efterretnings-

arbejde eller den fortsatte efterforskning, herunder i forhold til andre personer eller i forhold til danske eller udenlandske myndigheders efterforskning.

Politiets Efterretningstjeneste har i det konkrete tilfælde ikke fundet grundlag for at afholde en forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen. Det skyldes navnlig, at den konkrete sag, hvorfra oplysningerne var tilvejebragt, ikke var en efterforskning, der blev gennemført af efterretningstjenesten, og at oplysningerne stammede fra en verserende efterforskning mod fremtrædende personer i rockermiljøet, således at gennemførelsen af en forebyggende samtale generelt ville kunne skade efterforskningen af rockermiljøet. Efterretningstjenesten har ligeledes vurderet, at en sådan samtale ikke var påkrævet med henblik på at varetage efterretningstjenestens opgaver, herunder at afværge konkrete trusler mod statens sikkerhed."

Jeg sendte udtalelsen til dig, og i brev af 2. november 2012 kom du bl.a. med følgende bemærkninger:

"Når det på klagetidspunktet (november 2011) var relevant for Sass Larsen at kritisere det forhold at han ikke blev mødt med en såkaldt 'forebyggende samtale' beroede det i alt væsentlighed på, at den tidligere operative chef for PET, Hans Jørgen Bonnichsen – i mediernes forklarede, at netop afholdelsen af præventive samtaler var en sædvanlig fremgangsmåde for PET i sager som den pågældende. På baggrund af sin erfaring kritiserede Hans Jørgen Bonnichsen, at PET undlod at gennemføre en sådan forebyggende samtale med Henrik Sass Larsen straks tjenesten fik kendskab til det forhold, man mente kunne belaste ham.

Som anført i mine tidligere henvendelser til Ombudsmanden, ville en sådan forebyggende samtale gennemført i juli måned 2011 have givet Henrik Sass Larsen en række reaktionsmuligheder som kunne have forhindret sagens ulykkelige forløb.

Den forebyggende samtale ville have været et relevant forvaltningsretligt skridt i forhold til opfyldelsen af PET's forpligtelser; – derfor kritikken af, at samtalen ikke blev gennemført.

Med PET's redegørelse af 19. september 2012 til Justitsministeriet har sagen imidlertid taget en for såvel Henrik Sass Larsen som undertegnede helt uventet drejning. En drejning som – hvis den havde været Henrik Sass Larsen bekendt på klagetidspunktet – ville have ført til, at han ville have klaget over, at han overhovedet blev udsat for samtalerne med embedsmændene; – samtaler, der som bekendt havde et indhold og et for-

mål, der ikke kunne føre til andet resultat end at Henrik Sass Larsen måtte trække sig som ministeremne.

Herudover ville han have klaget over selve PET's sagsbehandling, som nu foreligger beskrevet i notat af 19. september 2012.

Henrik Sass Larsens oprindelige fremsatte klager over den manglende afholdelse af den præventive samtale ændres derfor hermed til dels at vedrøre spørgsmålet om, hvorvidt det overhovedet var berettiget at afholde mødet den 28. september 2011 og dels til at vedrøre, kvaliteten af PET's sagsbehandling.

Vedr. afholdelsen af mødet den 28. september 2011:

PET anfører i sin redegørelse af 19. september 2012, at en sikkerhedsgodkendelse – baseret på en forudgående sikkerhedsundersøgelse – slet ikke er gennemført, jf. skrivelsens side 4, andet afsnit. Og der var derfor heller ikke truffet nogen afgørelse om, hvorvidt Sass Larsen kunne sikkerhedsgodkendes. Logikken er herefter den enkle, at når der ikke er foretaget en sikkerhedsgodkendelse (med negativt resultat) er der heller ikke noget grundlag for en forebyggende samtale.

I skrivelsen anføres yderligere, at der i forbindelse med udnævnelse af ministre ikke finder en sikkerhedsgodkendelse sted men derimod en rutinemæssig 'registermæssig undersøgelse', jf. skrivelsens side 3, sidste afsnit. Fra førortalte Hans Jørgen Bonnichsen vides, at en sådan 'registermæssig undersøgelse' gennemføres af den inden regeringen formelt udnævnes som en service, der kan 'indgå ved statsministerens endelige beslutning om udpegning af ministre'.

Ministerlisten var ikke udarbejdet onsdag den 28. september og PET kan følgelig derfor heller ikke have gennemført en 'registermæssig undersøgelse'. Samtalerne med Henrik Sass Larsen kan derfor ikke begrundes med resultatet af denne 'registermæssige undersøgelse'.

Hvis ministre ikke skal sikkerhedsgodkendes, må man herefter undre sig over, at samtalerne med Sass Larsen overhovedet blev gennemført. Embedsmændene har i hvert tilfælde ikke haft hjemmel eller anledning til at diskutere hverken en sikkerhedsgodkendelse med Sass Larsen eftersom en sådan ikke var nødvendig, eller indholdet af en 'registermæssig undersøgelse' eftersom en sådan ikke var gennemført.

Forløbet tyder imidlertid på, at PET's redegørelse af 19. september 2012 er udtryk for en efterrationalisering med det formål at undgå kritik af, at den forebyggende samtale ikke blev gennemført. Skrivelsen dokumenterer samtidig, at begge departementschefer og chefen fra PET formentlig

har været uvidende om det regelgrundlag der gælder ved ministerudnævnelser, i hvert fald i det omfang skrivelsen kan lægges til grund som en beskrivelse af gældende ret. Dette forhold i sig selv, bør give anledning til Ombudsmandens kritik.

Som bekendt har Ombudsmanden under sagsbehandlingen specifikt spurgt såvel Justitsministeriet (og derved PET) som Statsministeriets departementschefer om man har bemærkninger til rigtigheden af Henrik Sass Larsens referat. Begge ministerier har godkendt referatet som derfor kan lægges til grund for det på mødet passerede.

I Henrik Sass Larsens referat – bilag 1 – side 1, næstsidste afsnit, citerer han Justitsministeriets departementschef for, 'at en sådan sikkerhedsgodkendelse ikke kan stilles'. På side 2, øverst, citerer han begge departementscheferne for, at han har 'tætte relationer til rockerverdenen og det kriminelle miljø og derfor kan sikkerhedsgodkendelse ikke gives'.

På side 2, femte afsnit, citeres begge departementschefer for at 'fremfører, at der er tale om en normal sikkerhedsprocedure, hvor man foretager en vurdering'. Tre linjer fremme fortsættes citatet '...der er alene tale om en vurdering og det her er altså nok til, at en sådan vurdering ikke kan gives'. På side 2, syvende afsnit citeres departementscheferne for at 'understrege at det er PET's vurdering'. På side 3, øverst første linje oplyses, at departementscheferne 'fraråder at fremlægge manglende sikkerhedsgodkendelse som argumentation for, hvorfor jeg ikke skal være minister'. På referatets side 3, vedrørende mødet den 28. september kl. 19.45, citeres Jacob Scharff for 'at der findes en fast procedure hos PET hvor det skal være 'ubetænkeligt' at kunne give den pågældende en sikkerhedsgodkendelse.' På side 3, næstsidste afsnit citeres Jacob Scharff for at 'der er alene tale om bedømmelse og den bedømmelse er foregået ligesom enhver anden borger ville blive behandlet'.

Sass Larsens referat af møderne den 28. september 2011 beskriver helt umisforståeligt et af embedsmændene i samarbejde med PET etableret 'set-up'. Man lod Henrik Sass Larsen forstå, at han var gjort til genstand for en sikkerhedsundersøgelse og at denne undersøgelse havde resulteret i, at han ikke efterfølgende kunne sikkerhedsgodkendes. Nu bestrides det, mere end 1 år efter at begivenhederne har fundet sted, og i direkte modstrid med Sass Larsens referat, at sikkerhedsvurderinger eller undersøgelse overhovedet har fundet sted. Dette på trods af, at man på mødet præsenterede Henrik Sass Larsen for et PET-notat på 2 sider.

Man kan ikke, som embedsmændene har gjort, lade Sass Larsens referat henstå uimodsagt, hvis man senere – som det er tilfældet med efter-

retningstjenestens skrivelse af 19. september 2012 – vil bestride dette forløb.

Afholdelsen af møderne den 28. september 2011 konstituerer efter min opfattelse et groft misbrug af den autoritet der er knyttet til departementschefernes og chefen for PET's stillinger. Der har ifølge PET's notat af 19. september 2012 ikke fundet nogen sikkerhedsundersøgelse sted. Alligevel lader man Sass Larsen forstå det modsatte.

Jeg mener forholdet bør påkalde sig Ombudsmandens kritik.

Vedr.: PET's sagsbehandling:

Af PET's redegørelse af 19. september 2012 fremgår på side 4, tredje afsnit, at PET *'i juli 2011 modtog oplysninger fra en politikreds om, at der i en verserende efterforskning mod personer tilknyttet rockermiljøet i Danmark, var tilvejebragt oplysninger, der pegede på kontakt mellem Henrik Sass Larsen og en fremtrædende person tilknyttet rockermiljøet i Danmark'*. I henhold til samme notats side 2, første og andet afsnit må man gå ud fra, at denne information straks er videregivet til Justitsministeriet som herefter har viderekommunikeret beskeden til Statsministeriet.

Ifølge det af Justitsministeriet oplyste, foreligger der som sagsakt alene efterretningsnotatet af 16. august 2011 (ikke af 15. august 2011, som anført af PET i redegørelsen side 4, næstsidste afsnit).

Der henvises her til det notat som Sass Larsen fik udleveret efter Ombudsmandens afgørelse af 25. juni 2012. Man må herefter stille sig selv spørgsmålet hvilken type information der i juli måned 2011 blev viderekommunikeret til Justitsministeriet.

På baggrund af Justitsministeriets oplysninger må man lægge til grund, at informationen i juli måned blev viderekommunikeret mundtligt. En mundtlig orientering i en sag som den foreliggende er helt utilstrækkelig og indebærer alt for stor risiko for misforståelser.

Informationens vigtighed og betydning taget i betragtning burde informationen foreligge skriftligt og blive gjort til genstand for en nærmere undersøgelse. Imidlertid fremgår det af Efterretningstjenestens notat, side 4, næstsidste afsnit at, Tjenesten ikke foretog selvstændige efterforskningsskridt rettet mod Henrik Sass Larsen og at Efterretningstjenesten da heller ikke har haft grundlag for at foretage sådanne efterforskningsskridt.

Det omtalte notat af 16. august er udarbejdet af en kriminalassistent. Notatet er ubehjælpsomt, underlødigt og konkluderende uden overhovedet

at være baseret på andet end løse observationer og antagelser. Dette bør stå klart for embedsmændene allerede efter første gennemlæsning og der er derfor efter min opfattelse tale om en eklatant mangel på dømmekraft når notatet lægges til grund for den senere vurdering af Henrik Sass Larsens forhold til rockermiljøet.

Tilsyneladende accepterer efterretningstjenesten og Justitsministeriet blankt, at Sass Larsen kunne stå under rockerbeskyttelse uden selv overhovedet at foretage en efterforskning af dette ellers meget alvorlige forhold. Og hvorledes kan man acceptere påstanden om, at rockerbeskyttelsen 'har virket' uden yderligere at undersøge forholdet nærmere?

Som sagen foreligger oplyst, er det alene notatet af 16. august 2011, der har dannet grundlag for kritikken af Sass Larsen. Notatet – som i øvrigt ikke er journaliseret – er udfærdiget ca. 3. mdr. efter mødet med rockeren fandt sted, hvilket i sig selv fratager notatet autencitet og troværdighed. PET's sagsbehandling har været ufuldstændig, ustruktureret og sju-sket.

I betragtning af de omfattende beføjelser der er givet Efterretningstjenesten og i betragtning af de – som i denne sag – helt afgørende konsekvenser Efterretningstjenestens sagsbehandling kan have for borgere her i landet, bør der stilles betydeligt højere krav til kvaliteten af tjenestens sagsbehandling.

Jeg anmoder Ombudsmanden udtale sin kritik af måden, hvorpå PET har behandlet sagen."